

JAK STUDOVAT BIBLICKÁ PROROCTVÍ

2/2025

Průvodce studiem Bible

V tomto čtvrtletí otevíráme témata sobotní školy v pořadu **BIBLE PRO DNEŠEK**

SLEDUJTE VŽDY OD
SOBOTNÍHO POLEDNE
NA **WWW.HOPETV.CZ**

Najdete nás také na:
fb.com/HopeTV

Web sobotní školy:
sobotniskola.casd.cz

JAK STUDOVAT BIBLICKÁ PROROCTVÍ

Odkazy, obrazy, symboly

2/2025

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Můžeme porozumět proroctvím?
2. Kniha Genesis jako klíč k chápání prorocství
3. Obrazy z manželství jako symboly
4. Národy (1)
5. Národy (2)
6. Pochopení obětí
7. Pohled do nebes
8. Žalmy a prorocství (1)
9. Žalmy a prorocství (2)
10. Nám, které zastihl přelom věků
11. Rút a Ester
12. Příklady věrnosti
13. Obrazy konce

Jak studovat biblická prorocství

(Odkazy, obrazy, symboly)

Průvodce studiem Bible

2. čtvrtletí 2025

Autor: Shawn Boonstra

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: iStock

Grafická úprava a sazba Grafické
Studio

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2025

ISBN 978-80-88026-60-0

ISSN 0409-3208

Úvod

Jak lépe rozumět proroctvím?

Během první války v Perském zálivu (1991) byl známý protestantský spisovatel a televizní evangelista Jack Van Impe přesvědčený o tom, že tento konflikt předpověděla kniha Zjevení. Jeho argument vycházel z toho, že některé bojové helikoptéry *vypadaly jako kobylky* zobrazené ve Zjevení 9: „... otevřela jícn propasti a vyvalil se dým jako z obrovské pece, a tím dýmem se zatmělo slunce i všechno ovzduší. Z dýmu se vyrojily kobylky na zem; byla jim dána moc, jakou mají pozemští škorpioni“ (Zj 9,2.3).

Asi se shodneme na tom, že to není zrovna nejlepší způsob výkladu biblických prorocství. Přesto jsou podobné interpretace poměrně časté. Během nedávné minulosti se objevila řada knih, článků, ale i videí či webových stránek, které se věnují proroctvím. Nabízejí mnoho nejrůznějších předpovědí, včetně stanovení data konečných událostí, a obvykle jsou zaměřeny na války nebo nepokoje na Blízkém východě.

A světe, div se, ani jedna z těchto předpovědí se nenaplnila.

Jako adventisté sedmého dne používáme při výkladu prorocství jiný přístup. Vychází především z toho, že centrem všech prorocství je Kristus. Výklad prorocství se tedy nezaměřuje na konkrétní geografické místo na Blízkém východě nebo na vojenské konflikty, které se tam odehrávají. Na prorocství se díváme spíše optikou velkého sporu mezi Kristem a satanem – jako na celosvětový duchovní zápas, který vyvrcholí, když Boží lid, ale i židé a pohané (viz Zj 12,17; Zj 14,12), budou čelit poslední krizi, jež se soustředí na uctívání Stvořitele (viz Zj 14,7) v protikladu k uctívání šelmy a jejího obrazu.

Klíčovým prvkem pro pochopení prorocství týkajících se posledních dnů je druhá kapitola knihy Daniel, která obsahuje nejen historický nástin prorocství, ale také interpretační klíč k odhalení jejich významu.

Daniel 2 zobrazuje čtyři světové říše – Babylón, Médo-Persii, Řecko a Řím –, po nichž Bůh ustanoví své věčné království, „které nebude zničeno navěky, a to království nebude předáno jinému lidu. Rozdrtí a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky“ (Da 2,44). Paralelní prorocství v Da 7 a 8 obsahují stejnou myšlenku. Světové říše budou vznikat a zanikat, dokud Bůh neustanoví své věčné království.

V Da 7 nám to vše vysvětluje nebeský posel: „Ta čtyři veliká zvířata, to čtyři králové povstanou v zemi. Ale království se ujmou svatí Nejvyššího a budou mít království v držení až na věky, totiž až na věky věků“ (Da 7,17.18).

Čtyři světové říše (Babylón, Médo-Persie, Řecko a Řím) postupují v nepřetržitém sledu dějinami, dokud Bůh po druhém příchodu Ježíše neustanoví své věčné království.

Samozřejmě, i dnes jsme stále ještě tady na zemi. Žijeme v době čtvrtého a posledního pozemského království před Kristovým návratem.

S touto historickou perspektivou jako základem pro pochopení prorocství se budeme toto čtvrtletí věnovat problematice výkladu biblických prorocství. Soustředíme se na některé nepřímé zmínky, ale také na konkrétní příběhy, obrazy a metafory, které odhalují prorockou pravdu a konečné události.

Začneme zprávou o stvoření v Genesis, která je důležitá pro pochopení prorocství, ale také kříže a Ježíšovy smírné oběti. Budeme se dále věnovat příběhu o babylónské věži, službě v pozemské svatyni a prorockým náznakům v knize Žalmů. Podíváme se dokonce i na některá starozákonní manželství. Ve všech těchto a mnoha dalších textech můžeme najít obrazy a symboly, které, studujeme-li je na modlitbě a s pokorným, poddajným duchem (pokud někdo otevře Bibli s tvrdohlavým srdcem, jen aby dokázal svou pravdu, velmi pravděpodobně jde o ztrátu času), nám pomohou, aby prorocství o konci času ožila a promluvila do našeho života.

Jedno čtvrtletí určitě nestačí ani k tomu, abychom začali studovat všechny příběhy a obrazy, které pomáhají odhalit prorocké pravdy. Kdo ví, možná k tomu budeme potřebovat věčnost. Do té doby budeme z Boží milosti, v pokoře a s otevřeným srdcem studovat Písmo, které nám Bůh daroval pro naše poučení.

Shawn Boonstra je přednášejícím a ředitelem organizace Voice of Prophecy. Jeho vysílání a knihy jsou zdrojem inspirace a jeho živé evangelizační akce oslovily mnoho lidí po celém světě.

Můžeme porozumět proroctvím?

Texty na tento týden

Jr 29,23,24; Ž 139,1–6; Da 12,4; Zj 22,10; 2Tm 3,15–17; Žd 4,12

Základní verš

„Chce-li se něčím chlubit, ať se chlubí, že je prozíravý a zná mne; neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost; to jsem si oblíbil, je výrok Hospodinu.“ (Jr 9,24)

Křesťané se často neumí shodnout ani na základních pravdách Písma. Je tedy zákonité, že se dostávají do sporů i při výkladu proroctví. Takové neshody často vedou k závěru, že studium biblických proroctví je ztrátou času. Vždyť jestliže křesťané docházejí ke zcela protikladným výkladům a hádají se přitom o každé slovo, jaký smysl by mělo zabývat se biblickými proroctvími? Dokonce i mnozí věřící nabyli přesvědčení, že některé knihy Bible, jako například Zjevení, nelze pochopit, a je tedy zbytečné se jim věnovat. Namísto toho, aby tyto knihy četli, vyhýbají se jim, někdy dokonce i s „požehnáním“ kazatelů, kteří si myslí, že studium proroctví odhalí více problémů než řešení.

Nebylo tomu tak vždy. Během prvních osmnácti století křesťanské historie většina křesťanů pokládala biblická proroctví nejen za důležitá, ale nacházela v nich i útěchu a povzbuzení. Existovala dokonce překvapivá míra shody v tom, jaká jsou klíčová poselství jednotlivých proroctví. Přesně tak to Bůh zamýšlel: „Prosím vás, bratří, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorni a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení“ (1K 1,10).

Tento týden prozkoumáme některé základní principy, které vedou ke konzistentnímu a spolehlivému pochopení proroctví.

Osnova lekce

V samotném úvodu studia tohoto čtvrtletí začneme obecně tím, nakolik vůbec může být Boží slovo (nejen prorocké texty) pro nás lidi srozumitelné a jaké základní principy brát v úvahu, abychom Písmu správně porozuměli.

- ▶ Mt 24,15.16: Kdo čte, ať rozumí (neděle)
- ▶ Ž 147,5; Ř 11,33; 2Tm 3,14.15: Naše limity a Boží touha, abychom mu rozuměli (pondělí)
- ▶ Da 12,4: Zaslíbení lepšího pochopení (úterý)
- ▶ Mt 5,18; 2Tm 3,15–17: Důležitost velkého biblického kontextu (středa)
- ▶ Da 7,2.3.17.23: Bible jako vlastní vykladač (čtvrtek)

KDO ČTE, AŽ ROZUMÍ

¹⁵Když pak uvidíte „znesvěcující ohavnost“, o níž je řeč u proroka Daniela, jak stojí na místě svatém – kdo čteš, rozuměj – ¹⁶tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor... (Mt 24,15.16)

Blaze tomu, kdo předčítá slova tohoto proroctví, a blaze těm, kdo slyší a zachovávají, co je tu napsáno, neboť čas je blízko. (Zj 1,3)

Osobní studium

Při návštěvě jakéhokoli kamenného či internetového křesťanského knihkupectví velmi rychle zjistíme, že existuje mnoho publikací o proroctvích a jejich výkladu. Ty však nabízejí nejen různé, ale velmi často i protichůdné názory. Člověk opravdu velmi snadno sklouzne k přesvědčení, že nikdo ve skutečnosti neví, co biblické proročké knihy říkají. Jeden autor například tvrdí, že antikrist není nic jiného než metafora; jiný je přesvědčen, že antikrist teprve přijde v budoucnosti, a další přináší historické důkazy, že antikrist je někdo nebo něco, co zde bylo v dobách pohanské Římské říše. Jak řekl jeden zkušený kazatel: „Možná je Bible jen jako staré housle, na kterých se dá zahrát jakákoliv melodie.“

Samotná Bible však nic takového nenačňuje. Naopak, zve nás, abychom ji četli s vědomím, že Bůh nemluví nadarmo a že můžeme znát pravdu o tom, co prostřednictvím svého Slova říká.

Přečti si Mt 24,15; Zj 1,3; Mt 11,29 a Jr 9,23.24. Co naznačují uvedené texty o Božím úmyslu dát se nám poznat a pochopit?

Mnohé humanitní obory na univerzitách nabízejí kurzy, jejichž název zní přibližně „Bible jako literární dílo“. Věřící člověk by se mohl divit, proč by někdo chtěl vyslechnout množství přednášek, na kterých vyučující čte a vysvětluje Bibli, jako by se jednalo o dílo pohanské mytologie. Hlavní myšlenkou je, že v příbězích se sice může nacházet nějaká morální „pravda“, ale k těmto příběhům můžeme přistoupit, jak chceme, a najít v nich, co se nám líbí. Myšlenka, že by Bible měla být inspirována Bohem, je takovým učitelům k smíchu.

Učitel tedy čte a vysvětluje Bibli, ale neslyší v ní mluvit Boží hlas. Jiní při studiu Bible dospěli k závěrům, které jsou v jasném rozporu s jejím poselstvím. Bez toho, aby se člověk odevzdal Bohu a otevřel své srdce poznávání pravdy, velmi pravděpodobně při čtení Bible přehlédne její poselství a nepochopí milující a svatý Boží charakter zjevený na jejích stránkách. Může se to stát velmi lehce. Čteme-li tedy Bibli bez správných nástrojů, bez správného přístupu (ten je mimořádně důležitý) a bez vedení Ducha svatého, může to přinést více škody než užítku.

Aplikace

Někteří lidé mají tendenci se při čtení Bible soustředit na problémy či chyby, které by tam mohli najít. V čem je takový přístup značně problematický, a za jakých okolností by nám mohl přinést i něco pozitivního? Jaký způsob čtení Bible ti pomáhá růst duchovně i intelektuálně?

BŮH CHCE BÝT POCHOPEN

Velký je náš Pán, je velmi mocný, jeho myšlení obsáhnout nelze. (Ž 147,5)

Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! (Ř 11,33)

¹⁴*Ty však setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil.*

¹⁵*Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. (2Tm 3,14.15)*

Osobní studium

Je pro nás opravdu frustrující, když se v cizí zemi naléhavě potřebujeme domluvit v nemocnici nebo u lékaře, ale nemluvíme stejným jazykem. Víme, co potřebujeme říci, ale nemáme přiměřenou slovní zásobu, abychom to řekli.

S Bohem vyvstává jiný problém. Hospodin říká: „Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše“ (Iz 55,9). Problém není v tom, že by Bůh neměl slovní zásobu pro komunikaci s námi. Problém je v tom, že my nemáme dostatečnou slovní zásobu ani intelektuální kapacitu, abychom ho plně pochopili.

Co naznačují následující pasáže o Božím uvažování ve srovnání s naším viděním světa?

Ž 139,1–6

Ž 147,5

Ř 11,33

1J 3,20

Pravdou je, že nikdy úplně nepochopíme Boha. On je totiž vševědoucí a nekonečně nás přesahuje. Jen velmi omezeně rozumíme světu kolem sebe, jak bychom tedy mohli plně pochopit jeho Stvořitele? Nemůžeme.

I když nikdy neobsáhneme všechno poznání, můžeme pochopit alespoň to, co je potřebné pro naše spasení (viz 2Tm 3,14.15). Když apoštolové vysvětlovali svým posluchačům evangelium, často se odvolávali na splněná prorocství. Z toho můžeme usoudit, že jedním z klíčových cílů prorocství je představit a vysvětlit plán spasení. V konečném důsledku nás tedy biblická prorocství mají přivést k Ježíši a k zaslíbení spasení, které nabízí celému lidstvu.

Vždyť ten, jehož prostřednictvím bylo všechno stvořeno (viz Ko 1,16; J 1,1–3), sestoupil na tuto zemi a obětoval se na kříži za hříchy každého člověka, i toho nejubožejšího. Tak nás miluje.

Vzhledem k tomu, co pro nás Pán učinil, touží, aby všichni, včetně těch nejubožejších, věděli, co nám v Ježíši nabízí. A právě prostřednictvím prorocství by se to mohlo podařit.

Aplikace

Opravdu je toho mnoho, co nevíme a čemu nerozumíme. Jak můžeme najít rovnováhu mezi smířením se s tím, že některé věci nepochopíme, a mezi upřímnou touhou a úsilím porozumět alespoň tomu, co poznat lze a je třeba?

„UDRŽUJ TA SLOVA V TAJNOSTI“

A ty, Danieli, udržuj ta slova v tajnosti a zapečeť tuto knihu až do doby konce. Mnozí budou zmateně pobíhat, ale poznání se rozmnoží. (Da 12,4)

Osobní studium

Co řekl Hospodin Danielovi v úvodním textu (Da 12,4; porovnej se Zj 22,10)? Jak těmto slovům rozumíš?

Není neobvyklé slyšet, jak kazatelé používají Da 12,4 k předpovídání vzestupu technologického a vědeckého poznání těsně před příchodem Krista. Mnozí jej používají také k popisu pokroků v rychlosti cestování, které se udály za poslední století. I mnoho adventistických knih zvolilo tento přístup. Přestože se jedná o rozumné interpretace, máme dost důvodů předpokládat, že význam textu je mnohem širší.

Andělův pokyn Danielovi začíná příkazem „udržuj ta slova v tajnosti a zapečeť tuto knihu“. Předmětem diskuze je samotná kniha Daniel. Co když je to tak, že se „poznání“, které se na konci časů náhle rozroste, bude týkat právě pochopení samotné knihy Daniel?

V tom se kniha Daniel zásadně liší od knihy Zjevení. Jan totiž dostal přesně opačný příkaz než Daniel: „Nezapečeťuj knihu

se slovy tohoto proroctví: čas je blízko“ (Zj 22,10). Záměrem Zjevení bylo, aby ho lidé chápali hned od začátku, protože „čas je blízko“. Naproti tomu kniha Daniel měla být jasněji pochopena až v určité chvíli ve vzdálené budoucnosti.

V průběhu staletí se knihu Daniel pokoušelo vysvětlit mnoho křesťanských myslitelů. Mnohým se podařilo učinit při výkladu knihy zásadní objevy. Pochopení knihy Daniel se však rychle rozrostlo po skončení proroctví o 1260 „dnech“, které skončilo v roce 1798. Právě tehdy začali postupně různí vykladači na celém světě přicházet k závěru, že se kolem roku 1843 stane něco velkolepého. Nejpozoruhodnější z nich byl William Miller, jehož kázání nastartovalo velké adventní hnutí devatenáctého století a rozpoutalo řetěz událostí, které měly za následek vznik církve adventistů a jasné pochopení poselství tří andělů.

Jinými slovy, zrod celosvětového adventního hnutí je naplněním Danielovy předpovědi, že se v době konce „rozmnoží poznání“ (Da 12,4).

Aplikace

Při pohledu na roztržistěnost křesťanského světa a obrovské rozdíly v chápání zásadních pilířů biblického poselství je zřejmé, že i mezi věřícími panuje určitá „temnota“ a odklon od mnohých Bohem zjevených pravd (včetně těch prorockých). Má v takové situaci ještě smysl klást důraz na „pravdu“ a správné „poznání“? A pokud ano, jak se u toho vyhnout lákavému nebezpečí pýchy, povyšování se a odsuzování druhých?

STUDIUM BIBLE

Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. (Mt 5,18)

¹⁵*Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše.*

¹⁶*Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2Tm 3,15–17)*

Osobní studium

Adventisté sedmého dne vděčí Williamu Millerovi za lepší pochopení biblických prorocství. Zatímco jeho poznání klíčových pasáží (například Da 8,14) nebylo dokonalé, Millerova metodologie byla důležitá, protože připravila půdu pro hnutí lidí věrných Bohu i závěru dějin tohoto světa.

K jakému postoji k biblickým proroctvím nás vyzývají tyto verše?

Mt 5,18

2Tm 3,15–17

L 24,27

Z určitého pohledu se studium Bible může podobat skládání puzzle. Pokud složíme dohromady jen dva nebo tři kousky, je téměř nemožné rozeznat celý obrázek. Možná se nám bude zdát, že na těch několika spojených kouscích vidíme část koně, a tak usoudíme, že skládáme obraz koňského stáda. Ale několik dalších kousků odhalí slepici a krávu. A když nakonec dokončíme celou skládačku ze stovek dílků, najednou uvidíme, že jsme celou dobu skládali obrázek, na kterém se nachází město, farma s mnoha zvířaty a v pozadí jsou lesy a vysoké hory.

Mnozí křesťané dělají při studiu Bible tu chybu, že s ní zacházejí jako se sbírkou samostatných, nesouvisejících výroků nebo přísloví, které mohou použít k řešení jakékoli situace. Najdou si někde na konci svého vydání Písma seznam veršů ke konkrétnímu tématu (výchova dětí, deprese, alkoholismus, problémy v rodině a podobně) a předpokládají, že tyto verše tvoří souhrn biblického učení k danému problému.

Naneštěstí přistupují často stejně i k proroctvím. Vytrhávají jednotlivé verše z kontextu a porovnávají je se současnými událostmi ve světě, namísto toho, aby dané verše srovnávali s tím, co říká Bible na jiných místech. Takový přístup vede ke vzniku stále nových výkladů prorocství publikovaných na internetu nebo knižně. Ty je třeba samozřejmě vždy jednou za čas aktualizovat, protože se ve svých předpovědích mýlily úplně ve všem: v místě, čase i předpovídané události.

Proto při našem studiu prorocství (a vlastně celé Bible) je tak důležité neskákat z verše na verš. Namísto toho je třeba prostudovat si systematicky a pozorně vše, co o konkrétním tématu Bible říká, a vzít v úvahu i kontext, ve kterém to říká. Je velmi snadné vytrhnout pasáž z kontextu a najít v ní to, co bychom sami chtěli slyšet.

Aplikace

V čem spočívá nebezpečí používání jen některých biblických textů pro podporu vlastního názoru či učení církve? Co můžeme udělat, abychom se nenechali do této lákové pasti chytit?

OBRAZNĚ, NEBO DOSLOVA?

²Daniel řekl: „Viděl jsem v nočním vidění, hle, čtyři nebeské větry rozbouřily Velké moře.

³A z moře vystoupila čtyři veliká zvířata, odlišná jedno od druhého.“ (Da 7,2.3)

¹⁷Ta čtyři veliká zvířata, to čtyři králové povstanou v zemi. [...] ²³Čtvrté zvíře – na zemi bude čtvrté království, to se bude ode všech království lišit. (Da 7,17.23)

Osobní studium

Při studiu proroctví si musíme velmi často odpovědět na otázku, zda konkrétní vyjádření máme chápat doslovně, nebo obrazně. Jak lze určit, zda autor použil symbolický jazyk? A jak můžeme zjistit, co konkrétní symbol představuje? Nejdůležitější je při takovém rozhodování zjistit, jak je konkrétní symbol (postava, místo, událost) chápán v celé Bibli, tedy ne, jak mu rozumíme my dnes. Někteří například aplikují symbol medvěda z Daniela 7 na současné Rusko, neboť právě medvěd se dnes často používá jako symbol Ruska. Toto však není dobrý ani bezpečný způsob interpretace prorocké symboliky.

Při čtení následujících textů dovol, aby se Bible stala svým vlastním vykladačem a sama určila význam textu. Jaký prorocký symbol je společný pro jednotlivé texty a co podle Bible představuje?

Da 7,7; Da 8,3; Da 7,24

Zj 1,16; Ef 6,17; Žd 4,12

Zj 12,1; Zj 21,2; Ef 5,31.32; Jr 6,2

Použitím jednoduchého pravidla, že Bible sama definuje pojmy, které používá, se vytratí většina „tajemství“ týkajících se prorockých symbolů. Vidíme například, že roh může symbolizovat politickou moc nebo národ. Meč může symbolizovat Boží slovo. A žena může symbolizovat církev. Na tomto příkladu lze poměrně dobře vidět, jak Bible vysvětluje sebe sama.

Zůstává však odpověď na otázku, proč by se Bible měla vyjadřovat v symbolech, místo toho, aby byla jasná, konkrétní a přímočará? Proč by například Petr v 1Pt 5,13 záhadně označoval město Řím jako Babylón?

Existuje zřejmě několik důvodů, proč se Bůh rozhodl oznamovat své poselství v prorockých symbolickém jazykem. V případě novozákonní církve, kdyby kniha Zjevení jasně označila Řím za původce zla, už tak nebezpečné pronásledování církve by se mohlo ještě více vyostřit. Ať už jsou důvody jakékoli, můžeme se spolehnout, že Bůh chce, abychom pochopili, co použité symboly znamenají.

Aplikace

Některé symboly a proroctví jsou i dnes pro nás záhadou. Jak nám může pomoci posílit naši víru to, že se soustředíme na to, čemu rozumíme?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si části „Millerovo „poznání““ a „Bible mluví o osobním příchodu Ježíše Krista“ z 18. kapitoly „USA 1844 – očekávání Kristova příchodu“ z knihy *Velké drama věků* (GC 319–324; VDV 213–216).

„Kazatelé i členové církvi prohlašovali, že prorocství z knihy Daniel a Zjevení jsou nesrozumitelným tajemstvím. Pán Ježíš však upozorňoval své následovníky na výroky z knihy proroka Daniela, které se uskuteční v určené době. Řekl: ‚Kdo čteš, rozuměj!‘ (Mt 24,15). Tvrzení, že kniha Zjevení je tajemstvím, kterému nelze rozumět, odporuje samotnému názvu této knihy. Kniha Zjevení začíná slovy: ‚Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu, aby ukázal svým služebníkům, co se má brzo stát... Blaze tomu, kdo předčítá slova tohoto prorocství, a blaze těm, kdo slyší a zachovávají, co je tu napsáno, neboť čas je blízko‘ (Zj 1,1–3). [...]

Jak mohou přes toto svědectví Písma tvrdit, že kniha Zjevení je tajemství, které člověk nemůže pochopit? Kniha Zjevení je odhalené tajemství, otevřená kniha. Její studium vede mysl k prorocství Daniela a obě tyto prorocké knihy poskytují nejdůležitější Boží pokyny ohledně událostí, ke kterým dojde v závěru dějin tohoto světa.

Pán Janovi ve vidění ukázal pozoruhodné a zajímavé události z dějin církve. Jan viděl stav Božího lidu, hrozící nebezpečí, zápasy i jeho konečné vysvobození. Zaznamenal závěrečná poselství, která povedou k dozrání žně světa buď do snopů pro nebeskou sýpku, nebo do otepí pro oheň zkázy. Jan viděl nesmírně důležité skutečnosti – zvláště pro církev posledních dnů –, aby se lidé, kteří se odvrátí od bludu k pravdě, mohli dozvědět o nebezpečí a bojích, jež je čekají. Nikdo nemusí žít v nejistotě, co přijde na tento svět.“ (GC 341.342; VDV 227.228)

Otázky k rozhovoru

1. *Jakým způsobem může studium prorocství výrazně posílit naši víru? Která prorocství – napsaná před tisíci lety o událostech, jež se stanou o stovky nebo tisíce let později – vám pomohla zvýšit důvěru v Bibli a v Boha, který ji inspiroval? V čem nám prorocství v Da 2 dává silné a logické důvody, abychom důvěřovali nejen tomu, že Bůh existuje, ale také že zná budoucnost?*
2. *Jak se můžeme chránit před mnoha „divokými“ spekulativními pokusy vykládat prorocství? Setkali jste se s takovými výklady i v naší církvi? Jak jste reagovali? Proč musíme být opatrní a řídit se slovy apoštola Pavla: „Všecko zkoumejte, dobrého se držte“ (1Te 5,21)?*

Kniha Genesis jako klíč k chápání proroctví

Texty na tento týden

Iz 40,7-8; Gn 22,1-13; J 3,16; Zj 5,5-10; 1K 15,15-19; Zj 12,1-9

Základní verš

„Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: ‚Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.“ (J 1,29)

Jedním z klíčových problémů současných výkladů biblických proroctví je, že se vůbec nezabývají starověkými základy knihy Zjevení. Autor Zjevení předpokládá, že jeho čtenáři výborně rozumí pojmům, které mají svůj původ ve Starém zákoně. A tak, dříve než začneme hledat v celé Bibli pasáže, které připomínají texty ze Zjevení nebo na ně přímo Zjevení odkazuje, potřebujeme se soustředit na základní texty, které nás připraví pro pochopení knihy a jejích symbolů. To platí zejména o knize Genesis. Ta totiž odhaluje, jak náš svět upadl do chaosu hříchu. Téměř každý klíčový pojem zmíněný ve Zjevení se v nějaké formě objevuje právě v úvodních kapitolách Bible.

Tento týden se budeme věnovat několika důležitým konceptům, které tvoří základ knihy Zjevení. Je jich mnoho, a proto se soustředíme jen na některé, abychom ilustrovali to nejdůležitější: že pochopení starověkých základů Zjevení nám umožňuje vidět v textu velké množství odstínů, z nichž každý může přinést důležitá naučení o povaze lidstva, Boha a konfliktu, který probíhá v našem vesmíru, a tedy i v našich životech.

Osnova lekce

Jelikož je zřejmé, že biblická proroctví (zvláště ta, která nacházíme v knize Zjevení) používají obrazy a koncepty vycházející už z knihy Genesis, zaměříme se v této lekci právě na tuto první knihu Bible, abychom viděli, jak v jejím světle číst to, co Bůh zjevil později skrze proroky.

- ▶ Iz 40,8; Mal 3,6; Žd 13,8: Spolehlivý základ Boží neměnnosti (neděle)
- ▶ Gn 22: Genesis a koncept Boží lásky (pondělí)
- ▶ Gn 22: Genesis a obraz „obětovaného beránka“ (úterý)
- ▶ Gn 2,15-17: Genesis a koncept smrti hříšníků (středa)
- ▶ Gn 3,1-5: Genesis a obraz „hada“ jakožto Božího nepřítele (čtvrtek)

PRINCIP „PRVNÍ ZMÍNKY“

Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stálé navěky. (Iz 40,8)

„Já, Hospodin, jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými.“ (Mal 3,6)

Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. (Žd 13,8)

Osobní studium

Většina studijních programů na vysokých školách začíná kurzem přinášejícím všeobecný úvod k danému tématu. Jeho cílem je seznámit s principy, které budou tvořit základ pro další studium předmětu. Při čtení Bible si velmi rychle uvědomíme, že takový obecný úvod se nachází v knize Genesis. Právě tato kniha totiž přináší myšlenky, které se později v nějaké souvislosti objeví ve zbývajících knihách Bible.

Obecně platí, že první biblická zmínka určitého pojmu nebo symbolu – zejména pokud je to v úvodních kapitolách knihy Genesis – určuje jeho význam při dalších výskytech.

Takový výklad se často označuje jako „záhada první zmínky“. Nejde o železné pravidlo a jistě existují výjimky z této zásady, ale objevuje se poměrně často. Zdá se také, že při postupném studiu Bible a jejích prorockví Bůh „dávkuje“ čtenáři informace postupně. Nejprve se objevuje základní koncept a ten se v průběhu let, nebo dokonce staletí postupně rozšiřuje, prohlubuje a objasňuje.

Jaké principy můžeme odvodit z úvodních textů (Iz 40,6–8; Mal 3,6 a Žd 13,8)? Jak

nás mohou nasměrovat při našem studiu prorockví?

Velká část dnešního světa se dnes odklání od zažitého konceptu pravdy jako tvrzení, které přesně odráží objektivní realitu nebo pojmenovává absolutně či věčně platné morální zákony. V současnosti se mluví spíše o „subjektivní pravdě“, což je koncept vycházející z toho, co samotný člověk považuje za pravdivé na základě svých pocitů nebo své intuice, bez ohledu na objektivní fakta. „Pravda“ je při takovém uvažování něco tvárného, co se může v průběhu času měnit. Navíc, již samotný koncept „pravdy“ se považuje za podezřelý.

Když však Bůh stanoví, že něco je pravda, svůj názor už nemění. Jakmile začne učit svůj lid „pravdě“, můžeme počítat s tím, že opakování téhož biblického principu nebo tématu nemění jeho význam či smysl. Naopak tento význam ještě více osvětlí a posílí.

Při studiu prorockví proto dává velký smysl, abychom dobře porozuměli knize Genesis, kde nacházíme první vysvětlení klíčových pojmů. Toto základní porozumění pak bude ovlivňovat a formovat naše další zkoumání Bible.

Aplikace

Proč je důležité, abychom nikomu a ničemu nedovolili oslabit naši víru v Bibli a neomylné pravdy, které učí, ať už se nám „alternativa“ jeví jakkoli lákavá, nebo dokonce logická? Co všechno může oslabit naši víru v Boží pravdy?

POCHOPENÍ BOŽÍ LÁSKY

¹Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: „Abrahame!“ Ten odvětil: „Tu jsem.“²A Bůh řekl: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!“³Za časného jitra osedlal tedy Abraham osla, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, našťípál dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl. (Gn 22,1–3)

Osobní studium

Naše zděděná hříšná přirozenost způsobuje, že to, jak vnímáme vesmír, je ovlivněno našimi sklony k sobectví a pýše. Na svět se nedíváme z Boží, ale z naší omezené perspektivy. Není nám přirozené vnímat, že Bůh je vševědoucí a všudypřítomný. Ale snad žádný koncept hříšné lidstvo nezkreslilo více než pojem „láska“. V současnosti se pod láskou rozumí spíše seberealizace („měj se rád“, „jdi za svým snem“) než orientace na dobro a prospěch druhých. Vzhledem k tomu, jak sobecky „lásku“ chápeme, máme problém porozumět, jak se na téma lásky dívá Bůh.

Pochopení podstaty lásky je důležitým klíčem k porozumění biblických proroctví. Jedním z nejdůležitějších témat velkého sporu je absolutní nepochopení podstaty Božího charakteru. I proto kniha *Velké drama věků* končí slovy: „Velký spor mezi dobrem a zlem skončil. Není už hříchu ani hříšníků. Celý vesmír je čistý. V celém nezměrném stvoření vládne soulad a štěstí. Od Boha, který všechno stvořil, proudí život, světlo a štěstí do všech stran nekonečného prostoru. Od nejmenšího atomu až po největší vesmír-

ná tělesa, všechno živé i neživé, v nezkalené kráse a dokonalé radosti hlásá, že Bůh je láska.“ (GC 678; VDV 437)

Přečti si verše Gn 22,1–13. O lásce se v Bibli poprvé mluví v Gn 22,2: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ...“ Co nás tento příběh učí o povaze Boží lásky?

Kromě studia prvního výskytu konkrétního pojmu nebo konceptu v Bibli může být někdy užitečné najít první použití tohoto pojmu také v jednotlivých knihách Bible – zejména v evangeliích. V Mt 3,17; Mk 1,11; 3,22 a J 3,16 nacházíme první zmínku o „lásce“ v každém z evangelií.

Například první zmínka o „lásce“ v Janovi (J 3,16) je zvláště poučná – zdá se, že odkazuje na příběh o Izákovi na oltáři. Abrahamova víra v Hospodina byla taková, že mu důvěřoval a rozhodl se věřit, že pokud svého syna obětuje, Bůh má moc ho vzkřísit (Žd 11,19). Právě Abrahamova důvěra v Boha nám odhaluje něco důležitého o Boží lásce k lidem. Miloval nás tak moc, „že dal svého jediného Syna“ (viz Gn 22,2.12.16; srovnej J 3,16) – a pak ho vzkřísil z mrtvých. Tak jsme dostali zjevení o skutečné podstatě lásky. Bůh nás miluje láskou, která se za nás obětuje.

Aplikace

Můžeme vůbec projevovat druhým tak obětavou lásku, jakou nás miluje Bůh? Proč většině z nás není tento druh lásky zcela přirozený?

„KDE VŠAK JE BERÁNEK?“

7Tu Izák svého otce Abrahama oslovil: „Otče!“ Ten odpověděl: „Copak, můj synu?“ Izák se otázel: „Hle, oheň a dříví je zde. Kde však je beránek k zápalné oběti?“ 8Nato Abraham řekl: „Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné.“ A šli oba spolu dál. (Gn 22,7.8)

Osobní studium

První zmínka v Bibli o obětním beránkovi (hebr. *se*) se vyskytuje ve stejném příběhu jako první zmínka o lásce (Gn 22). Beránek je jedním z nejdůležitějších a nejčastějších symbolů, které najdeme v knize Zjevení. Ježíš je zde zmiňovaný jako „Beránek“ více než dvacetkrát. V jedné z nejsilnějších scén Zjevení – Janově návštěvě v Božím trůnním sále (Zj 4 a 5) – hraje Beránek ústřední roli.

Prostudujte si text Gn 22,7.8; Ex 12,3–13 a Zj 5,5–12. Jak nám příběh o výzvě obětovat Izáka pomáhá pochopit symbolický význam pojmu „beránek“ ve Zjevení 5. kapitole?

První zmínka o beránkovi v Bibli přichází v příběhu ve formě Izákovy otázky: „Kde je beránek?“ (Gn 22,7). Je zajímavé, že celý zbytek Bible velmi detailně odpovídá právě na tuto otázku. Zbývajících 38 knih Starého zákona vede čtenáře po cestě, kde se jako odpověď na Izákovu otázku postupně přidává stále více dalších podrobností, od velikonočních rituálů až po dobu, kdy David pásal ovce (hebr. *se*) svého otce. Celý biblický příběh je protkáno mnoha mesiášskými prorockstvími, která nějakým způsobem odpo-

vídají na Izákovu otázku. V Novém zákoně dostáváme definitivní odpověď, když se Ježíš zjeví v těle a krvi, slouží svému lidu a nakonec obětuje svůj život na kříži.

Podívejme se také na první zmínku o beránkovi v Evangelii podle Jana: „Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa““ (J 1,29). Vypadá to, jako by Jan Křtitel osobně odpověděl právě na dávno položenou Izákovu otázku. Příhodné jsou i bezprostřední okolnosti celého příběhu. Hříšníci činí pokání a Jan je křtí – noří do vody. Tento úkon symbolizuje smrt hříšníka a začátek nového života. A v tu chvíli najednou přichází Ježíš, „Beránek Boží“. Podle Matoušova vyprávění se právě tehdy otevírají nebesa, aby o tomto Beránkovi zaznělo: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil“ (Mt 3,17). Všimněme si, že v případě Abrahama a Izáka je to hlas Hospodinova anděla, kdo oznamuje řešení problému, před kterým stojí otec se synem (Gn 22,11–14).

Když pospojujeme tyto (a jiné) zmínky, je zřejmé, že Ježíš, Beránek Boží, je naším zástupcem. A právě na základě toho můžeme chápat, kdo je „Beránek, ten obětovaný“ (Zj 5,12) v Janově vidění.

Aplikace

Proč je poznání, že Ježíš je naším Zástupcem, tak důležité pro naši víru a spasení? Jakou naději bychom měli bez Krista jako našeho Zástupce, zejména u soudu?

ZMÍNKY O SMRTI

¹⁵Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ (Gn 2,15–17)

Osobní studium

Snad nejkrutějším aspektem života ve světě odděleném od Stvořitele je způsob, jakým v životě každého z nás číhá smrt. Je připravena zaútočit kdykoli. Smrt je „mzdou hříchu“, trest, který platíme za to, že jsme se odpojili od jediného Zdroje života ve vesmíru – od našeho Stvořitele. Otázka smrti je důležitá také v biblických proroctvích, která mluví nejen o realitě smrti, ale také o řešení problému smrti. Toto řešení nacházíme pouze v Ježíši, jeho smrti a zmrtvýchstání.

První biblická zmínka o smrti a její první úder vrhají hodně světla na toto důležité téma proroctví. Pomáhají nám porozumět nejen závažnosti problému hříchu, ale poskytují nám také důležité nástroje pro pochopení Božího řešení.

Co nám výše uvedené pasáže říkají o důvodech smrti? Jak se Bůh dívá na smrt a jaké je jeho řešení našeho problému?

Gn 2,15–17

Gn 4,8–15

1K 15,15–19

Zj 1,18

Často říkáme, že „smrt je přirozenou součástí našeho života“. Je to však lež. Smrt je opakem, zánikem života. Je to vetřelec, který podle Božího plánu nikdy neměl být součástí naší pozemské zkušenosti. A přestože se se smrtí pravidelně setkáváme, vše v nás se tváří v tvář smrti vždy znovu bouří, protestuje a staví se k ní odmítavě. Jako bychom si v blízkosti smrti vždy znovu uvědomili, že něco není v pořádku. Smrt je vždy bolestivá. Existují však případy, které se zdají být ještě tragičtější – například když zemře dítě. Jaksi očekáváme, že děti přežijí své rodiče, a když je tomu naopak, naše bolest je neutišitelná a trvalá.

První smrt zaznamenaná v Písmu však byla přesně taková. Adam a Eva jako první rodiče zažili tragédii smrti, když jejich spravedlivého syna zavraždil jeho nespravedlivý bratr. Byla to mimořádně bolestná smrt. A ano, byla nespravedlivá.

Uvažujme v této souvislosti o společných znacích smrti Ježíše a Ábela. I Ježíš, spravedlivý, byl zabit nespravedlivými. Byla to mimořádně nespravedlivá smrt. Jaké další paralely lze nalézt mezi smrtí Ábela a smrtí Krista na kříži? Jak nám okolnosti Ábelovy smrti mohou pomoci pochopit, proč má Ježíš „klíče od smrti i hrobu“ a co všechno nám v něm Bůh nabízí?

Aplikace

Bez vyřešení problému smrti jsou naše životy v konečném důsledku zbytečné, nesmyslné a marné. Proč? Čím by nás tato skutečnost měla vést k vděčnosti za to, co pro nás udělal Ježíš?

HAD

¹Nejzchytralejší ze vši polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ ²Žena hadovi odpověděla: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. ³Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.““ ⁴Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. ⁵Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ (Gn 3,1–5)

Osobní studium

Otázka uctívání je klíčovým tématem knihy Zjevení. Pachatel a tvůrce falešných systémů uctívání je identifikován jako „drak“ (Zj 13,2–4) a popis tohoto padlého cheruba, který jej charakterizuje jako hada, je velmi přiléhavý. Jasně zaměřuje náš pohled zpět do rajske zahrady, kde had přesvědčil Adama a Evu, aby ho následovali ve vzpouře proti Stvořiteli.

Porovnej texty Gn 3,1–5 a Zj 12,1–9. Která témata jsou společná pro obě pasáže? Jak nám podrobnosti uvedené při představení hada v Genesis pomáhají porozumět některým problémům, jež vedly k válce v nebi zmiňované ve Zjevení?

V Písmu se nacházejí dvě zprávy o tom, že satan svádí celý svět. Nejprve v Genesis, v situaci, kdy existovali jen dva lidé. A pak ve zprávě uvedené ve Zjevení 12 a 13, kde je satan identifikován jako ten, kdo „sváděl celý svět“ (Zj 12,9), a jako ten, kdo dává šelmě

z moře moc, aby „celá země v obdivu šla za tou šelmou“ (Zj 13,2,3). Jedním z témat biblických prorockví je neměnná povaha velkého sporu. A tak, jako se nemění Boží charakter a jeho Slovo, nemění se ani snaha ďábla.

Protože povaha velkého sporu zůstává stále stejná a my nacházíme v biblických prorockvích jasné zachytné body, měli bychom být schopni rozpoznávat směřování událostí a jejich možná duchovní úskalí. Bůh se nemění a také ďábel zůstává stejný. Satan může na sebe vzít tisíce různých podob, ale tisíciletí lidských dějin poznačených hříchem spolu s prorockým scénářem načrtnutým ve Zjevení dokazují, že se nikdy neodchýlí od plánu, který použil už kdysi dávno v Edenu. Bůh nám však zaslíbil moudrost a schopnost rozlišovat (Jk 1,5). Vyzbrojeni jistotou Písma nemusíme propadnout ďáblovým lžím, i když mnozí naneštěstí podlehlí satanovým svodům v minulosti a mnozí se nechají oklamat i v budoucnosti.

Aplikace

Uvažuj o kulturních a společenských změnách, které přicházejí v průběhu času. Co bylo kdysi normou, je dnes k smíchu, a co bylo kdysi nepřijatelné, stává se dnes normou. Jelikož základní problémy a aktéři velkého sporu se nemění, na co bychom se jako věřící měli zaměřit při zkoumání změn ve společnosti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si část 57. kapitoly „Zjevení“ z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 578–581; PNL 333–335).

Mnohá světová náboženství stále jen rozvíjejí nové duchovní koncepty a myšlenky. Je to v kontrastu s křesťanstvím, které je pevně zakotveno v historických událostech a spoléhá na stálost Božího charakteru.

Někdy si však křesťané stěžují, že už je unavuje poslouchat totéž stále dokola.

To, že je naše poselství neměnné a konzistentní, neznamená, že je nudné nebo zastaralé. Právě naopak: když studujeme informace, které k nám proudí z mysli nekonečného Boha, rychle zjistíme, že existuje nekonečné množství toho, co ještě můžeme poznávat.

Ellen G. Whiteová uvádí, že jedním z důvodů vzniku knihy *Zjevení* bylo posílit křesťanskou církev v jejím historickém poselství až do konce. „Některé z mladších pracovníků, kteří měli od těchto průkopníků postupně přebírat část jejich úkolů, a tak se připravovat na moudré vedení církve, často opakované pravdy omrzely. V touze po něčem novém, co by upoutalo pozornost, se pokusili zavést nové učení, které se sice mnohým zdálo být příjemnější, ale nebylo v souladu se základními zásadami evangelia.“ (AA 580; PNL 334) V tomto smyslu tedy nejde v knize *Zjevení* jen o budoucnost, ale také o minulost.

Otázky k rozhovoru

1. *Písmo nám přináší vždy nové informace a nový pohled na minulé a budoucí události. Jak můžeme vyvážit touhu naučit se něco nového s důležitostí zůstat zakotven v pravdách, které jsme již obdrželi?*
2. *Jak by měla církev reagovat na nové výklady prorocství? Přestože víme, že se máme stále co učit, potřebujeme rozlišit, zda je v konkrétním kontextu „nové světlo“ nezbytné, nebo jde jen o módní vlnu, či dokonce omyl.*
3. *Během druhé světové války zraněný námořník na lodi v Tichém oceánu křičel na zdravotníka: „Jsem sirotek. Když zemřu, nikdo už si na mě nevzpomene!“ Zdravotník mu odpověděl: „Já si tě budu pamatovat navždy, nezapomenu na tebe.“ Ať jsou medikova slova jakkoli dobře míněna, dříve či později zemře i on a spolu s ním i vzpomínka na osamělého námořníka. Jak nám tento příběh pomáhá uvědomit si marnost a nesmyslnost všech našich životů, kdyby nakonec poslední slovo měla mít smrt?*

Obrazy z manželství jako symboly

Texty na tento týden

Gn 2,23–25; Ef 5,29–32; Ez 16,4–14; Zj 18,1–4; Gn 24,1–4; Zj 19,1–9

Základní verš

„Tehdy mi řekl: ‚Piš: Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu.‘ A řekl mi: ‚Toto jsou pravá slova Boží.‘“ (Zj 19,9)

V Bibli se nachází mnoho milostných příběhů, které odhalují aspekty spasení a Boží lásky ke svému lidu. Nejintimnější vztah, manželství, můžeme v tomto kontextu vnímat jako školu vztahů. Pokud totiž manželství prožíváme tak, jak to Bůh zamýšlel, můžeme v něm objevit hluboká naučení o jeho lásce k nám, o našem vztahu k němu a o tom, jak daleko dokázal zajít, aby nás vykoupil.

Moderní představy o lásce a manželství zkreslily naši schopnost ocenit to, co se nás Bůh snaží naučit prostřednictvím manželské smlouvy. Přestože lidská hříšnost značně poškodila jedinečný vztah muže a ženy (a téměř všechno ostatní), manželství může ještě stále jasně odhalovat pravdu – a to dokonce i prorockou pravdu. Může nám nejen dávat štěstí a naplnění, ale můžeme se v něm a z něho učit i hluboké lekce o nás samotných a o našem vztahu k Bohu.

Tento týden budeme zkoumat různé způsoby, jakými Boží slovo mluví o manželstvích – dobrých i špatných. Na základě těchto příkladů můžeme lépe pochopit, jaký má Bůh vztah ke svému lidu, i když lid padá a nedaří se mu. Zároveň si můžeme uvědomit některé pravdy o Boží lásce, které nám pomohou lépe pochopit události posledních dní.

Osnova lekce

Ve třetí lekci se blíže podíváme na to, jak Bible (včetně prorockých knih) používá názorné obrazy manželství pro vyjádření jedinečného vztahu mezi Bohem a jeho lidem.

- Gn 2,23–25: Obraz „jednoho těla“ (neděle)
- Ez 16: Obraz nalezené dívky, která se stává krásnou nevěstou (pondělí)
- Oz 1–3: Obraz nevěrné ženy a smutného Boha (úterý)
- Gn 24,1–4: Obraz nebezpečného manželství s „pohankou“ (středa)
- Zj 19,1–9: Obraz „nevěsty“ a „nevěstky“ (čtvrtek)

JEDNO TĚLO

²³Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženu se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ ²⁴Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.

²⁵Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se. (Gn 2,23–25)

Osobní studium

Manželství je jednou z nejmystičnějších metafor odhalujících obraz důvěrného vztahu, který Bůh touží mít s lidmi. Tato metafora je v biblickém vyprávění používána tak často – a ve Zjevení tak výrazně a jednoznačně –, že je pro čtenáře Bible důležité, aby pochopili smysl tohoto obrazu v každém konkrétním kontextu.

Jak manželství odráží Kristův vztah s lidmi?

Gn 2,23–25

Ef 5,29–32

Při rozhovoru s farizei Ježíš citoval text z Genesis o „svatbě“ Adama a Evy. Farizeové však obratem zareagovali: „Proč tedy Mojžíš ustanovil, že muž smí propustit svou manželku tím, že jí dá rozlukový lístek?“ (Mt 19,7).

Izraelité pokládali Mojžiše za základního proroka svého národa. Farizeové se snažili

zpochybnit původce institutu manželství tím, že jej postavili proti jeho vlastnímu prorokovi. Jejich útok na Ježíše byl typický: často se pokoušeli dokázat, že jeho učení je v rozporu s Písmem.

Celoživotní věrné manželství je ideálem, který Bůh ustanovil při stvoření člověka. Padlé lidstvo však poškodilo tento zásadní dar od Boha.

Uvažujeme-li o důležitosti, kterou Písmo připisuje manželství, určitě není náhoda, že tato instituce musela neustále čelit neúprosným útokům. Spolu se sobotou je to jeden ze dvou darů, které jsme obdrželi v rajské zahradě. Oba dary měly vyjadřovat Boží touhu po důvěrném vztahu s jeho stvořením.

Manželství, důvěrné spojení dvou nedokonalých lidí, bude vždy vyvolávat napětí. I manželství mezi církví a Kristem je spojením dokonalého Spasitele s velmi nedokonalou nevěstou. Přesto se o Boží lásce můžeme hodně naučit právě z toho, co nabízí fungující manželství.

Aplikace

Připomeňme si alespoň tři užitečné zásady pro dobré manželství: 1. Nejprve odpusť svému manželskému partnerovi, ať je to jakkoli nezasloužené, tak jako Kristus odpouští nám, ačkoli si to vůbec nezasloužíme. 2. Přijmi svého manželského partnera takového, jaký je, i s jeho chybami a nedostatky, tak jako Kristus přijímá nás s našimi chybami a nedostatky. 3. Tak jako nás Kristus upřednostnil, upřednostni i ty svého manželského partnera. Jak nám tyto tři zásady založené na evangeliu mohou pomoci pochopit, jaký je Boží vztah k nám? A jak mohou pomoci kterémukoli manželství?

KRÁSNÁ NEVĚSTA

“A tvoje narození? V den tvého narození nebyla odříznuta tvá pupeční šňůra, nebyla jsi umyta vodou, abys byla čistá, nebyla jsi potřena solí ani zavinuta do plenek. ⁵Žádné oko nad tebou nepojala lítost, aby ti aspoň něco z toho udělali ze soucitu s tebou. V den svého narození jsi byla pohozena v poli, protože jsi vzbuzovala hnus. ⁶Tu jsem šel kolem tebe a uviděl jsem tě, jak se třpeš ve vlastní krvi, a řekl jsem ti, když jsi ležela ve vlastní krvi: Žij! ⁷Dal jsem ti růst jako tomu, co raší na poli, vyrostla jsi a jsi velká. [...] ¹⁰Pak jsem tě oblékl do pestrého šatu, obul ti opánky z tachaší kůže, ovinul ti pás z jemného plátna a zahalil tě hedvábím. [...] ¹⁴Tvé jméno proniklo mezi pronárody pro tvou krásu; byla dokonalá pro důstojnost, kterou jsem na tebe vložil, je výrok Panovníka Hospodina.

Osobní studium

Ezechiel 16 nám ukazuje úžasný obraz toho, jak se Bůh dívá na svůj lid. Izraelský národ popisuje jako opuštěné dítě, které bylo ponecháno na poli napospas jisté smrti. Přijme ho jako svou dceru, vezme si ji domů, očistí ji, a když vyroste, ožení se s ní. Je to silný obraz velmi neobvyklého manželství.

Prostuduj si text Ez 16,4–14. Co nás podrobnosti o tom, jak se Bůh chová ke své nevěstě, učí o záměrech, které má s námi?

Bůh mluví o Izraeli jako o své nevěstě. Říká, že se díky jeho péči stala „nesmírně krásnou“ (Ez 16,13). Když ji Bůh poprvé našel, nikdo ji za krásnou nepokládal, naopak, všichni ji přehlíželi a nenašel se nikdo, kdo by se o ni postaral nebo kdo by se nad ní slitoval. Opovrhli jí, odvrhli ji, odsoudili k smrti. Přišel však Bůh, zahrnul ji svou péčí a ona byla stále krásnější, až se o její kráse a dokonalosti začalo mluvit po celém světě. V dobách kralování Davida a Šalomouna to platilo doslova. Královna ze Sáby dokonce podnikla dlouhou cestu, aby na vlastní oči viděla nádhru Izraele (1Kr 10).

Krása Izraele však byla výlučně Božím darem. Národy ho pokládaly za krásný právě proto, že byl nevěstou Hospodina. Bůh říká, že krása Izraele „byla dokonalá pro důstojnost, kterou jsem na tebe vložil“ (Ez 16,14).

V Bibli se toto téma objevuje opakovaně. Boží nevěsta není krásná, protože by něco sama udělala, ale proto, že ji Bůh zahrnul svou přízní a učinil z ní nádhernou nevěstu. Podobně nebe pokládá věřící za krásné ne proto, že bychom se o to nějak přičinili, ale díky Boží přízní a spáse, kterými nás zahrnul. Jsme nádherní, protože jsme zahaleni do „Boží spravedlnosti“ (2K 5,21).

Tento idylický obraz však velmi rychle končí: „Ty jsi však spoléhala na svou krásu a zhanobila jsi své jméno smilstvím. Zahrnovala jsi svým smilstvím každého, kdo šel kolem, ať to byl, kdo byl“ (Ez 16,15).

Byli jsme stvoření, abychom odráželi dobrotu a slávu Boha. Když si Boží stvoření začnou namýšlet, že jejich krása má původ v nich samotných, krása ztrácí hodnotu a můžeme očekávat problémy.

Aplikace

Proč je nebezpečné spoléhat na „vlastní krásu“? Z čeho by mohlo pramenit přesvědčení, že v nás samotných je něco, co zvyšuje naši hodnotu u Boha, nebo že si na základě toho zasloužíme Boží lásku? Co nám může pomoci chránit se před pádem do duchovní pýchy?

OZEÁŠOVA NEVĚRNÁ MANŽELKA

Začíná Hospodinova řeč skrze Ozeáše. Hospodin Ozeášovi řekl: „Jdi, vezmi si nevěstku a ze smilstva měj děti. Země jen smilní a smilní, odvrací se od Hospodina.“ (Oz 1,2)

Hospodin mi řekl: „Jdi opět a miluj ženu, milenku jiného, cizoložnici. Právě tak miluje Hospodin izraelské syny, i když se obracejí za jinými bohy a milují koláče z hroznů.“ (Oz 3,1)

¹Tu přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm nádob, a promluvil ke mně: „Pojď se mnou, ukážu ti soud nad velikou nevěstkou, usazenou nad vodami, ²se kterou se spustili králové světa a vínem jejího smilství se opijeli obyvatelé země.“ (Zj 17,1.2)

Osobní studium

Hospodinova výzva adresovaná proroku Ozeášovi se může jevit jako jeden z nejpodivnějších úkolů, jaké kdy někdo z jeho služebníků dostal: oženit se se smilnicí! To je tedy úkol! Bůh však využil Ozeášovu věrnost a poslušnost, aby nám pomohl pochopit, s jakou bolestí se dívá na hřích a vzpouru člověka. Bůh si s láskou vybral svou „manželku“, která ho opakovaně podváděla. A přece, k úžasu všech, se Bůh znovu a znovu sklání ke svému lidu a obnovuje ho.

Porovnej texty Oz 1,2; Oz 17,1.2 a Zj 18,1–4. Co je podstatou smilstva, o kterém se píše v těchto uvedených verších? Jaké poučení může najít křesťanská církev v příběhu proroka Ozeáše? Jakým způsobem opakovala minulé hříchy?

Bible odhaluje, že chyby Izraele popsané ve Starém zákoně v mnohém opakovala i Kristova novozákonní církev. Lid, kterému se Bůh zavázal smlouvou, před svým vyhnáním sešel na scestí a do svého středu přivedl modloslužebné praktiky pohanických národů. „Znepokojen rostoucím rozporem v církvi, způsobeným Áriovými myšlenkami, svolal císař Konstantin První

nicejský koncil, na jehož průběh měl velký vliv.“ (HALL, Christopher A. „How Arians Almost Won“. *Christianity Today*, 2008)

Boží lid se tak postupně dostával mimo vztah se svým skutečným Pánem a „řešení“ svých vlastních problémů začal hledat u světské moci.

Hospodinova slova v těchto verších naznačují nejen jeho snahu ukázat to, co jsme udělali špatně, ale také to, jak se kvůli tomu cítí. Ti, kdo okusili zradu manželského partnera, mohou poměrně dobře chápat pocit zkázy a marnosti, které naše nevěra Kristu vyvolává na nebeských nádvořích. Snad nejsilnější částí Ozeášova příběhu je popis toho, kam až byl prorok ochoten zajít, aby vykoupil svou tvrdohlavou a svévolnou manželku.

Když se soustředíme na poslední volání adresované lidstvu, které vyzývá Boží lid, aby vyšel z Babylóna, je pozoruhodné, že Bůh povolává svůj vlastní lid, ne cizince. Lid, který důvěrně zná a který miluje. A zatímco se svět blíží své nejhorší hodině, Kristus neustále nabízí výkupní cenu, kterou svou vlastní krví zaplatil za naši záchranu. Kristův kříž nám více než cokoli jiného ukazuje, jak vážně chce Hospodin zachránit svůj tvrdohlavý lid.

Aplikace

V čem spočívá nebezpečí duchovního smilstva, které dnes hrozí kterémukoli církevnímu společenství (sboru nebo církvi)?

IZÁK A REBEKA

¹Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal. ²I řekl Abraham služebníkovi, správci svého domu, který vládl vším, co mu patřilo: „Polož ruku na můj klín. ³Zavazuji tě přísahou při Hospodinu, Bohu nebes a Bohu země, abys nebral pro mého syna ženu z dcer Kenaanců, mezi nimiž sídlím. ⁴Půjdeš do mé země a do mého rodiště a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna Izáka.“ (Gn 24,1–4)

Osobní studium

Když byl Abraham starý a nepochybně přemýšlel o Božích zaslíbeních o svém potomstvu (viz Gn 15,5), dal svému nejstaršímu a nejdůvěryhodnějšímu služebníkovi důležitý úkol.

Proč bylo podle úvodního textu (Gn 24,1–4) pro Abrahama tak důležité, aby si jeho syn nevzal „ženu z dcer Kenaanců“?

Dnes nám takové vyjádření může znít „politicky nekorektně“. Pro Abrahama však šlo o záležitost duchovní, ne etnickou; problém vnímal teologicky, ne národnostně. Abraham velmi dobře znal morální úpadek kenaanských náboženských praktik, nemluvě o jejich uctívání falešných bohů. Věděl, že kdyby se jeho syn oženil do takového prostředí, byl by ve velkém nebezpečí přijmout podobné praktiky.

Je tomu tak. Velká část příběhu starověkého Izraele, a dokonce i křesťanské církve,

je příběhem, ve kterém se Boží lid utápí ve falešných naukách.

Místo toho, aby Boží lid vydával svědectví o Hospodinově dobrotě a spravedlnosti, vždy znovu padal do osidel modloslužby a falešných učení. Snad největším příkladem této smutné reality bylo ustanovení neděle, pohanského dne slunce, místo biblického sedmého dne – soboty. Tato skutečnost bude hrát významnou roli i v posledních dnech.

Prostuduj si text Gn 24,57–67. Jaké poučení si o Kristu a jeho církvi můžeme vzít z některých podrobností tohoto příběhu?

Mezi námi a naším Stvořitelem existuje velmi hluboké propojení, protože jsme byli původně stvořeni k jeho obrazu. A přestože se vinou hříchu toto spojení narušilo, Bůh nás stále považuje za svou nevěstu. A to i přesto, že svými rozhodnutími děláme toto „manželství“ bouřlivějším, než by bylo zapotřebí.

Aplikace

Ano, Bůh nás jako svou nevěstu miluje víc než my jeho. Jaká rozhodnutí bychom měli každý den učinit, abychom posílili naši lásku k Bohu? A naopak, která naše rozhodnutí a činy tuto lásku ničí?

ODSOUZENÍ NEVĚSTKY

¹Potom jsem slyšel mocný hlas jakoby obrovského zástupu na nebi: „Haleluja! Spasení, sláva i moc patří Bohu našemu, ²protože pravé a spravedlivé jsou jeho soudy! Vždyť odsoudil tu velikou nevěstku, která přivedla zemi do záhuby svým smilstvím, spravedlivě ji potrestal za krev svých služebníků, která lpí na jejích rukou.“ [...] ⁶A slyšel jsem zpěv jakoby ohromného zástupu, jako hukot množství vod a jako dunění hromu: „Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí. ⁷Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila ⁸a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla.“ Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. (Zj 19,1.2.6–8)

Osobní studium

Prostuduj si text Zj 19,1–9. V textu zaznívá oslava dvou různých, velmi protichůdných událostí: odsouzení nevěstky a svatba Beránka s jeho nevěstou. V čem jsou obě události ukázkami Božího spravedlivého a milujícího charakteru?

Nevěra přichází s velmi bolestivou cenovkou. Následky postihnou život dětí i ostatních lidí. Dokonce i ten nejtrpělivější podváděný partner může nakonec dospět do bodu, kdy si uvědomí, že už není cesty zpět a manželství se nedá zachránit. Když náš svět dosáhne stavu, ve kterém se srdce lidí zatvrdí natolik, že už nikdo další nebude ochoten činit pokání, nemá smysl pokračovat v dějinách hříchu a dovolit, aby hrozné utrpení pokračovalo. Ano, věčné zatracení lidí, které jsme znali, bude bolestnou zkušeností. Ale všichni, kdo na světě trpěli pod vládou hříchu, budou slavit, že je konec a že přichází obnova

světa do stavu, do jakého jej Bůh původně stvořil. Už nikdy nedojde k odvrácení se od Boha. Celý vesmír se totiž na velmi bolestné zkušenosti naučil, že Bůh měl od začátku pravdu, když mluvil o ničivých následcích, které přicházejí jako důsledek oddělení se od něho.

Přečti si text Zj 21,1–4. Co v těchto verších představuje obraz svatby? Proč je tento obraz plný naděje a zaslíbení? Z čeho vyplývá ujištění o naději představené v těchto verších?

„Manželství, svazek na celý život, je symbolem svazku mezi Kristem a jeho církví. Tak, jak se Kristus chová k církvi, mají se k sobě chovat i manželé.“ (7T 46)

Kristus trpěl nepředstavitelnou bolestí, když ho lidstvo odmítlo a city, které mají směřovat jen k Bohu, věnovalo různým modlám. Přesto se Bůh za nás vydal, zaplatil za naše nevěry a cizoložství, abychom, budeme-li činit pokání a odvrátíme se od nich, měli zaslíbení věčného života.

Aplikace

Přečti si text 1Pt 1,18.19. Jakou jistotu můžeme prožívat na základě těchto veršů v souvislosti s koncem zobrazeným ve Zj 21,1–4?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si texty J 2,1–11; Mt 22,1–14; 2K 11,1–5 a Mt 25,1–13.

Jestliže si uvědomíme, jak nám texty Písma pomáhají lépe chápat jednotlivá proroctví, můžeme být v pokušení vkládat do textů různé, často zcela protichůdné významy. Během staletí někteří křesťané zdůrazňovali symboly a obrazy nacházející se v biblických příbězích do té míry, že prakticky začali považovat historický příběh za mýtus. Ačkoli mnohé části Písma obsahují několik různých vrstev výkladu, musíme si uvědomit, že to nejsme my, kdo dává textu konečný význam. Je to Bůh, kdo využívá skutečné lidi a skutečné historické události, aby jejich prostřednictvím vyjádřil konkrétní poučení.

Například skutečnou svatební hostinu v Káně můžeme zároveň vnímat i jako metaforu, která směřuje náš pohled na prorocké skutečnosti: „Kristovo slovo zabezpečilo hojnost vína na svatební hostině. I nám chce dát hojnost své milosti, aby zahladil naše nepravosti, povzbudil nás a posílil.“ (DA 149; TV 91)

Nebo jak se píše na jiném místě v knize *Touha věků*: „Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům“ (Am 3,7). „Skruté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům“ (Dt 29,28). Pán Bůh nám toto všechno dal a každému, kdo s úctou a na modlitbách studuje prorocké knihy, požehná.“ (DA 234; TV 144)

Otázky k rozhovoru

1. Přečtěte si text J 2,1–11. V Janově evangeliu se nachází mnoho prvků, které předznamenávají Kristovo budoucí dílo. Vykladači si všímají, jak promyšleně Jan směřuje čtenáře blíž ke kříži. Soustředte se na popis různých aspektů Kristova charakteru a budoucího království v tomto příběhu. Co se zde dozvídáme o plánu spasení nebo o nebeské svatební hostině Božího Syna?
2. Podobenství o deseti družičkách je všeobecně známé a na jeho poselství se často odvolávají různá kázání. Co nás tento příběh učí o událostech posledních dnů? Je podstatné, že má ženich zpoždění? Co se můžeme naučit o našem osobním vztahu ke Kristu? Jak to souvisí se vztahem Krista k církvi jako společenství?
3. Zamyslete se nad falešnými praktikami, které se dostaly do křesťanství z pohanství. Jaké jsou další falešné nauky, kromě neděle, která stojí v rozporu s biblickou sobotou? Jak se k nám tyto nauky dostaly? Co můžeme udělat pro to, abychom se před nimi chránili? Jak můžeme ostatním pomoci pochopit skutečnou podstatu falešného učení? Jakým způsobem je poselství tří andělů pokusem o to, aby si lidé uvědomili podstatu falešných pravd, které se staly součástí křesťanství?

Národy (1)

Texty na tento týden

Gn 10,1–12; Gn 12,1–9, 1S 8,4–18; Mt 20,25–28; Zj 18,1–4

Základní verš

„A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.“ (Da 7,14)

Kniha Zjevení nám ukazuje Boží řešení pro náš padlý svět. V posledních kapitolách se dozvídáme o obnovení přístupu ke stromu života. Nejenže je zrušena kletba z Edenu, ale jako lidstvo jsme znovu přijati do Boží přítomnosti. Knihu Zjevení můžeme z určitého pohledu vnímat jako knihu Genesis uspořádanou v opačném pořadí. Proto kniha Genesis zůstává důležitým klíčem k pochopení toho, jak se na světě objevil hřích a z něj vyplývající problémy.

Jednou z klíčových otázek v knihách Daniel a Zjevení je problém světských vlád a řada lidských pokusů ovládnout planetu, která patří Bohu jako Stvořiteli. Když nakonec skončí bolestné období hříchu a vzpoury, je to právě Bůh, kdo bude navěky vládnout ve spravedlnosti.

Období lidských snah o vládnutí trvají tisíciletí. Nikdy však nefungovaly, dokonce ani tehdy, když se lidé snažili dosáhnout těch nejvyšších ideálů. Následky lidských snah byly často hrozné. Smutné dějiny lidstva nejsou ničím jiným než popisem tragédie, kterou opakovaně působí selhání různých společenských systémů. To vše se bude stále více zhoršovat, dokud nakonec nebude ustanoveno Boží „věčné království“ (Da 7,27).

Osnova lekce

V rámci této lekce budeme sledovat, jak Bible vypráví velký příběh národů, které se často bouřily proti Bohu, odmítaly jeho vedení, ale on o ně stále stál a prostřednictvím svého „vyvoleného lidu“ je chtěl přivést zpět k sobě. A právě prorocké apokalyptické knihy (Daniel i Zjevení) shrnují průběh tohoto příběhu vzpoury a volání, včetně jeho vyvrcholení.

- ▶ Gn 10,1–12: Odmítnutí Boha a počátky světových národů (neděle)
- ▶ Gn 12,1–9: Povolání Abrahama a Boží vyvolený lid (pondělí)
- ▶ 1S 8,4–18: Touha Izraele být jako jiné národy (úterý)
- ▶ Mt 20,25–28: Pokušení církve jednat jako pohanské národy (středa)
- ▶ Iz 42,6.7; 49,6: Jedinečné poslání Božího lidu představit jeho charakter všem národům (čtvrtek)

NIMROD A NINIVE

⁸Kuš pak zplodil Nimroda; ten se stal na zemi prvním bohatýrem. ⁹Byl to bohatýrský lovec před Hospodínem; proto se říká: Jako Nimrod, bohatýrský lovec před Hospodínem. ¹⁰Počátkem jeho království byl Babylón, Ereš, Akad a Kalné v zemi Šineáru. ¹¹Z této země vyšel do Asýrie a vystavěl Ninive – i Rechobót-ír a Kelach ¹²a Resen mezi Ninive a Kelachem – to je to veliké město. (Gn 10,8–12)

Osobní studium

Zahradu Eden stvořil Bůh jako ideální domov pro lidské pokolení. Když však do tohoto přibytku vstoupil hřích, Bohu nezbývalo nic jiného než oddělit lidstvo od zahrady a stromu života – alespoň dočasně.

Vyhnáním z Edenu se lidé ocitli v nové situaci. Museli těžce pracovat, aby si zajistili svoji další existenci. Život se stal složitým. Lidé museli žít s bolestí a pracovat v potu tváře (Gn 3,16–19). Naši první rodiče věřili, že spravedlivý Král jim umožní vrátit se zpět do zahrady. Přinášeli dokonce oběti k branám Edenu v očekávání vykoupení, které Bůh hned od začátku nabídl padlému světu.

„Zahrada Eden zůstala na zemi ještě dlouho po tom, co byl člověk vyhnán z jejího příjemného prostředí. Avšak když bezbožnost lidí rozhodla o tom, že budou zahubeni potopou, ruka, která Eden založila, ho vzala ze země. Při konečné obnově, když zde bude „nové nebe a nová země“ (Zj 21,1), má být znovu založen v mnohem nádhernější podobě než na začátku.“ (PP 62; NUD 22)

K nastalé situaci se různí lidé stavěli rozdílně. Mnozí se snažili najít způsoby, které by vyřešily vzniklé problémy. Jedním z takových řešení byl vznik městských států, které byly pokusem o vytvoření jednoduššího života a možná i snahou získat zpět to, o co lidé přišli ztrátou Edenu.

Přečti si text Gn 10,1–12. Na tomto místě Bible představuje několik klíčových politických hráčů, k nimž se pak vracíme další biblické texty, včetně Ninive a Babylóna. Co můžeme vyvodit z poselství těchto veršů v kontextu toho, co víme o pozdější roli Ninive a Babylóna?

Někteří při čtení o Nimrodovi dospěli k závěru, že je vznešeným hrdinou, podobně jako dobyvatelští hrdinové pohanské mytologie. Ale když ho Bible popisuje jako „bohatýra“ a „bohatýrského lovce před Hospodínem“, vůbec se nejedná o kompliment. Nimrod je velký ve svých očích a stojí „před“ Hospodínem v tom smyslu, že se Bohu vzpírá. To, co pozorujeme v těchto textech, je šíření vzpoury proti Bohu. Jde o vzdor, který bude pokračovat, dokud nebude nakonec celá vzpoura navždy ukončena.

Aplikace

Proč je hřích vzpoury proti Bohu mnohem rafinovanější, než by se na první pohled mohlo zdát? Jak se před ním můžeme chránit?

POVOLÁNÍ ABRAHAMA

¹I řekl Hospodin Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. ²Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! ³Požehnám těm, kdo žehnají tobě, proklejí ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.“ (Gn 12,1–3)

Osobní studium

V desáté kapitole knihy Genesis vidíme popis vzniku různých národů. Slovo obvykle překládané jako „národy“ je *gojim*, což může označovat i pohany. Genesis 10 nám říká, že lidské pokolení se rozdělilo na různé národy podle jazyka a podle rodů. (Gn 10,5; viz také Zj 14,6)

Jako reakci na tuto situaci povolává Bůh Abrama (později Abrahama) z jednoho z těchto národů, aby se odlišil od nich a od toho, co představují.

Přečti si text Gn 12,1–9. Proč Bůh povolal Abrama z jeho rodiště a „z domu“ jeho otce?

Bůh měl v úmyslu prostřednictvím Abrahama vytvořit národ, který by byl v protikladu k lidským královstvím. Jeho jediným králem měl být samotný Bůh, nikdo jiný. Tento národ měl ukázat, jak by to vypadalo, kdyby se lidé skutečně vrátili ke svému

Stvořiteli. Izrael byl ustanoven jako požehnaní pro „veškeré čeledi země“ (Gn 12,3). Bůh jej obdařil světlem a přednostmi, jaké pravděpodobně od potopy svět ještě neviděl.

Přečti si Dt 4,5–9. Co řekl Hospodin Abrahamovu potomstvu, národu, který se stal naplněním zaslíbení daných Abrahamovi?

Slávu Božího charakteru neměl odrážet jednotlivec. Celý národ měl společným jednáním a ve spolupráci s Hospodinem projevit slávu jeho charakteru. Všimněme si, že národ nebyl výjimečný díky slovům přijatým od Boha a ani díky „nařízením a právům“, které jim dal Hospodin. Důležité bylo, že se národ „přimkl“ k Hospodinu a dodržoval jeho slova. To způsobilo, že ostatní národy řekly: „Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!“ (Gn 4,4.6). Lidé mohou znát hluboké pravdy, ale pokud podle nich nežijí, namísto požehnaní do jejich života vstoupí kletby a smrt.

Aplikace

Jak se tatáž zásada, tedy nejen znát Boží pravdy, ale také podle nich žít, vztahuje na nás jako adventisty dnes?

DOSTANETE, O CO JSTE ŽÁDALI

“Všichni izraelští starší se tedy shromáždili a přišli k Samuelovi do Rámy. ⁵Řekli mu: „Hle, ty jsi už starý a tvoji synové nechodí tvou cestou. Dosad' nyní nad námi krále, aby nás soudil, jako je tomu u všech národů.“ ⁶Ale Samuelovi se to nelíbilo, že řekli: „Dej nám krále, aby nás soudil.“ I modlil se Samuel k Hospodinu. ⁷A Hospodin Samuelovi odpověděl: „Uposlechni lid ve všem, co od tebe žádají. Vždyť nezavrhlí tebe, ale zavrhlí mne, abych nad nimi nekráloval.“ (1S 8,4–7)

Osobní studium

Podle Božího ustanovení neměli mít Izraelci lidského panovníka, jak tomu bylo u ostatních národů. Časem však víra Izraele zakolísala a oni toužili po tom, co měly okolní „národy“, tedy pohané.

Přečti si 1S 8,4–18. Uvažuj o všech důvodech, které vedly „izraelské starší“ k přesvědčení, že dosazení krále bude pro národ výborným řešením. Co nás může vést k tomu, že i my podlehneme podobným pokušením?

Je důležité si všimnout, že žádost o krále byla odmítnutím Boží vlády nad jeho lidem. Jak bylo stanoveno, národ se měl zodpovídat přímo Stvořiteli a jejich vztah k němu se mimo jiné projevoval prostřednictvím svatyně a služeb v ní. Tím, že žádali o krále, přivolali na sebe stejné utrpení, jaké zažívala pohanská království: vojenské odvody ve válkách pro krále, konfiskaci majetku, daně a další obtíže. Poznali, že mocnáři mají tendenci vládnout ve svůj vlastní prospěch, namísto laskavosti a péče, které prokazuje Bůh.

Toto nové uspořádání mělo být trvalé. Pokud by Izrael dostal to, o co žádal, nebylo by cesty zpět, ani kdyby lidé zjistili, že se situace vlastně zhoršila. „A přijde den, kdy budete opět kvůli svému králi, kterého jste si vyvolili, ale Hospodin vám onoho dne neodpoví“ (1S 8,18).

Bůh zná slabosti svého lidu a už na začátku předpověděl, že Izrael si vyžádá krále.

Soustředme se ještě na text Dt 17,14–20. Bůh ve své moudrosti dal určitá ustanovení, která měla jeho lid ochránit před některými zly lidské vlády. Jak však ukázaly dějiny národa a jeho králů, tato ustanovení králové často přehlíželi.

Když si pozorně prostudujeme dějiny Izraele poté, co se rozhodl mít krále, zjistíme, že národu se pod vládou králů vůbec nedařilo. Přestože mezi množstvím vysloveně špatných králů se našlo i pár, kteří byli výjimkou, je třeba mít na paměti, že i ti „dobří“ se dopustili špatného jednání (vzpomeňte si na Davida a Batšebu). V mnoha případech žil národ pod vládou celé série králů, kteří páchali to, „co je zlé v Hospodinových očích“ (viz 1Kr 11,6; 1Kr 15,26; 1Kr 16,30; 2Kr 3,2 a podobně).

Aplikace

Ať to bylo v minulosti, nebo je to dnes, všechny vlády mají společné to, že hříšníci vládnou hříšníkům. Může to fungovat?

VLÁDCI NAD NÁRODY

²⁵Ale Ježíš si je zavolal a řekl: „Víte, že vládcové panují nad národy a velící je utlačují.“ ²⁶Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; ²⁷a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. ²⁸Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mt 20,25–28)

Osobní studium

Pohled na to, jak se Bůh choval k Izraeli, nám přináší hluboké pochopení jeho přístupu k církvi v Novém zákoně. V mnoha ohledech izraelský národ předznamenal chyby církve. Křesťané byli, a stále jsou, velmi náchylní podlehnout stejným pokušením jako kdysi Izraelci.

Před jakou chybou varoval Ježíš učedníky v úvodních verších (Mt 20,25–28)? Jak rozumíš jeho slovům „mezi vámi“ to tak nebude?

Izrael žádal o člověka – krále. V konečném důsledku však právě králové přispěli k morálnímu úpadku národa. Králové se postupně stávali stále bezbožnějšími, dokud Hospodin nedovolil Babylóňanům vzít jeho lid do zajetí, které mělo sloužit národu k nápravě.

Něco podobného můžeme pozorovat i v dějinách křesťanské církve. Křesťané se totiž neměli organizovat jako pohan-ské národy (ve smyslu hierarchie). Když se k moci dostal Konstantin a prohlásil, že je

křesťanem, věřícím se ulevilo – pronásledování skončilo! To samo o sobě bylo sice požehnáním, ale církev pak napadlo, že by mohla využít moc císaře ve svůj vlastní prospěch.

Ve čtvrtém století vypuklo mezi křesťany několik velkých sporů, a když církev zjistila, že je nedokáže vyřešit, dovolila císaři zasáhnout. Postupně se do popředí dostal římský biskup, který byl kdysi „první mezi rovnými“. Církev dovolila státu zasahovat do náboženských záležitostí, a když už měl „nohu ve dveřích“, vše se jen zhoršovalo.

Podobně jako kdysi v Izraeli, mnohé z nejtemnějších kapitol křesťanské historie jsou přímým následkem kompromisů církve se světem. Izrael se obrátil k uctívání model a jeho králové byli zkaženi svou touhou po moci – až do té míry, že nabízeli modlám své děti. I církev postupně přijala mnohé metody a způsoby vlastní pohanským vládcům a říším. Dospělo to až tak daleko, že mnozí věrní věřící byli umučeni, protože je začali považovat za hrozbu pro církevně-státní instituci.

Aplikace

Jakým způsobem mohou pokušení moci a postavení ohrozit integritu naší víry v naší vlastní kultuře nebo v našem společenství?

SVĚTLO PRO POHANY

‘Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti a uchopil tě za ruku; budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům, abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě. (Iz 42,6.7)

On [Hospodin] dále řekl: „Nestačí, abys byl mým služebníkem, který má pozvednout Jákobovy kmeny a přivést zpátky ty z Izraele, kdo byli ušetřeni; dal jsem tě za světlo pronárodům, abys byl spása má do končin země.“ (Iz 49,6)

Osobní studium

Hlavním důvodem, pro který Bůh povolal k existenci izraelský národ, nebylo zbytek světa odsoudit, ale zachránit jej. Je pravda, že se někdy můžeme cítit ohroženi, když jsme konfrontováni se spravedlivým chováním někoho jiného. Také proto samotná existence Izraele sloužila i ke zdůraznění hříchu a sobectví okolních pohanských národů. Věřící žijící v souladu s Bohem vydvíhují jeho spravedlivý charakter, a tak vynikne rozdíl mezi nimi a lidmi bez Boha. V ideálním případě by životy lidí, kteří „zachovávají Boží přikázání“ (Zj 14,12), měly odrážet Boží charakter.

Kdyby však Izraelité jednali podle Božích požadavků a žili podle jeho přikázání, okolní národy by k nim přicházely v pokoji a chtěly by se o nich a jejich Bohu dozvědět více. Je tragické, že tyto národy místo toho začaly vést proti Izraelitům ničivé války, jak to nakonec ukázaly i babylónské útoky.

Nejlepším příkladem Božího charakteru byl samozřejmě Ježíš – jediný člověk, který

dokonale představil Boha. Ježíšův dokonalý příklad však neměl sloužit k našemu odsouzení – ačkoli nás jeho dokonalost vede k uvědomění si vlastní hříšnosti. Ježíšův příklad slouží zejména jako pozvání k životu inspirovanému a vedenému Boží láskou (viz J 3,16–21).

Důvod k povolání izraelského národa byl stejný jako Boží záměr při zakládání církve: Bůh touží, aby jeho lid spolupracoval při přivádění hříšníků ke Kristu. Volání tří andělů, rozšířené prostřednictvím jeho církve, není určeno několika vyvoleným, nýbrž všem „obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). Zjevení 18,1 předpovídá, že před Kristovým návratem bude celá země ozářena Boží slávou.

Co nás učí tyto texty o záměru, který má Bůh se svým lidem na tomto světě? Jak můžeme tyto principy aplikovat na sebe?

Nu 14,17–21

Iz 42,6.7; 49,6; 60,3

Zj 18,1–4

Aplikace

Přečti si ještě jednou Zj 18,1–4, ve kterém zaznívá volání „lide můj“ spolu s výzvou, aby vyšel z Babylónu. Jak se to stane? Jak nás, jako církev, která není „v Babylónu“, může Bůh použít ke svolávání Božího lidu, který se právě teď „v Babylónu“ nachází?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si text Iz 44,24–45,13.

„Poznenáhlu, nejprve pokradmu a v tichosti, později už zjevněji, jak nabývalo na síle a získávalo nadvládu nad myšlením lidí, provádělo ‚tajemství nepravosti‘ své podvodné a rouhavé dílo. Téměř nepozorovaně vnikaly pohanské zvyky do křesťanské církve. Kruté pronásledování církve od pohanů utlumilo na čas ochotu k ústupkům a přizpůsobování. Když však pronásledování ustalo a křesťanství proniklo do královských paláců, vyměnilo skromnou prostotu, kterou se vyznačoval Kristus a jeho apoštolové, za okázalost a pýchu pohanských kněží a vládců. Na místo Božích požadavků postavilo lidské názory a tradice. Formální obrácení císaře Konstantina na počátku čtvrtého století přijali křesťané s velkým nadšením. Když svět, formálně oděný spravedlností, vstoupil do církve, postupoval již rozklad velmi rychle. Zdánlivě poražené pohanství vlastně zvítězilo. Pohanské myšlení ovládlo církev. Pohanské nauky, obřady a pověry byly zapracovány do věrouky a bohoslužby formálních Kristových následovníků.“ (GC 49.50; VDV 37)

V souladu s otázkou na konci středního studia je důležité se zeptat: Nejsme náhodou všichni v nebezpečí (zejména tím, jak se subjektivně prodlužuje čas našeho čekání na Krista), že odložíme „skromnou prostotu, kterou se vyznačoval Kristus a jeho apoštolové“ pro okázalost, moc, ocenění a pokušení světa? Pokud si myslíme, že ne, lžeme sami sobě.

Otázky k rozhovoru

1. Když Bůh poslal svůj lid do babylónského vyhnanství, byl to pro celý národ mimořádně bolestivý čas. Abraham byl povolán z Kaldejského Uru, aby na základě smlouvy vznikl národ jako světlo pro celý svět. Nyní se tento lid ocitl v okovech zajetí. Během jejich zajetí jim Bůh ukázal, co všechno by se mohlo dít, kdyby byli věrní. Nebúkadnesar, hlava systému, který je zcela proti Bohu, přichází ke Kristu (Da 4). Na konci doby zajetí Bůh vzbudí perského krále, aby sloužil jako předobraz Krista, propustí lid z Babylónu a vrátí ho do zaslíbené země. Kýros nebyl Izraelita, a přece si ho Bůh vybral, aby ukázal světu plán spásy, když umožnil návrat Božího lidu do Jeruzaléma. Co se můžeme naučit z Božího pohledu na celé lidstvo, když ve výše zmíněných případech využíval i lidi mimo Izrael, aby dosáhl svých cílů?
2. Možná se necítíme být „v Babylónu“, ale kolik toho z Babylónu se nachází v každém z nás? Jak poznáme tento problém a co s tím můžeme udělat?

Národy (2)

Texty na tento týden

Gn 2,9–17; Da 2,31–35; Iz 17,12–13; Da 7,1–3; Ř 3,10–19; Zj 12,15–16; Zj 10,1–11

Základní verš

„Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh. Budu vyvyšován mezi pronárody, vyvyšován v zemi.“ (Ž 46,11)

V průběhu dějin se našli lidé, kteří tvrdili, že Božím záměrem bylo, aby člověk padl do hříchu. Podle nich Bůh naplánoval hřích a smrt člověka, na základě čehož mohl pak v osobě Ježíše zemřít na kříži. Podle těchto teorií mohl Bůh jen prostřednictvím oběti na kříži jasně a působivě ukázat hloubku své lásky k lidstvu. Toto uvažování vlastně tvrdí, že Bůh potřeboval, aby lidstvo zhřešilo.

Takový pohled na Boha je hrozný a žalostný zároveň. Nikdy nebylo Božím záměrem, aby satan nebo lidstvo padli. Vzpoura satana a potom i lidstva byla tragédií s nesmírně nešťastnými následky. Vždyť kdyby naši první rodiče nezhřešili, naše radost v Bohu mohla být již od stvoření úplná a dokonalá.

Tento týden se budeme nadále zabývat problémy způsobenými pádem a touhou po lidské vládě v protikladu k Boží vládě. Tyto pravdy jsou působivě zjeveny v knize Daniel. Tato kniha jasně ukazuje, že Bůh měl pravdu, když varoval svůj lid před následky, které s sebou přinese odvrácení se od něho a touha po pozemských panovnících. Stalo se však přesně to, před čím Bůh varoval. Boží lid dostal místo Boží vlády pozemské panovníky, tedy hříšníky, kteří vládnou hříšníkům. Taková kombinace pokaždé vede ke stále většímu zlu.

Osnova lekce

Už od počátku Bible je patrný kontrast mezi sobeckými snahami různých „národů“ a „království“, a principy „Božího království“. V této lekci uvidíme, jak tento dějinný rozpor představují hlavní prorocké obrazy z knihy Daniel a Zjevení, a jak i tyto lidi chce Bůh oslovit.

- Gn 2,8–17: Boží varování před následky vzpoury (neděle)
- Da 2: Prorocký pohled na boj mezi „královstvími světa“ a „Božím královstvím“ (pondělí)
- Da 7: Prorocký pohled na boj mezi „královstvími světa“ a „Božím královstvím“ (úterý)
- Zj 13: Stabilita Boží vlády a bouřlivá rozervanost světa (středa)
- Zj 10,8–11: Závěrečné poselství všem národům (čtvrtek)

ÚPLNĚ PRVNÍ PŘIKÁZÁNÍ

⁸A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. ⁹Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromovi žádoucím na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého. [...] ¹⁵Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ (Gn 2,8.9.15–17)

Osobní studium

Zahrada Eden byla pro první lidi učebnou, místem, na kterém se měli prostřednictvím vztahu se stvořením neustále učit o Stvořiteli. To se mělo týkat nejen prvních lidí, ale také všech jejich potomků. „Adam a Eva nebyli jen dětmi v Boží otcovské péči, ale i studenty přijímajícími naučení od vševědouceho Stvořitele. Navštěvovali je andělé a mohli se přímo stýkat se svým Tvůrcem. Byli plní síly, kterou jim dodával strom života. Jejich intelektuální schopnosti byly jen o málo menší než rozumové schopnosti andělů. Sám věčný Tvůrce a Udržovatel všeho odhaloval jejich myslí přírodní zákony.“ (PP 50.51; NUD 17)

Přečti si text Gn 2,8–17. Jaký byl první příkaz, který dal Bůh lidstvu. Proč byl tak důležitý?

Ve verši 16 se poprvé objevuje hebrejské sloveso cava („přikázat“). Bůh dává lidem příkaz nejíst ze stromu poznání dobrého a zlého (Gn 2,16.17). O co vlastně šlo? A vůbec, proč by měl Bůh zakazovat nějaké „poznání“? Není vždy užitečné zažít, poznat a vědět víc?

Podle Písma ne. Určitě bylo Božím záměrem dát lidem co největší poznání. Zároveň je však chtěl ušetřit dlouhodobého utrpení.

A právě takové utrpení bylo následkem poznání, co to znamená, když se lidé rozhodnou vládnout si sami a odmítnou tak vládu Hospodina.

O tisíciletí později, když se Izraelité dožadovali krále, Hospodin je nejen seznámil s následky takové touhy (připomněli jsme si je minulý týden), ale zároveň svému lidu jasně řekl, že rozhodnutí vzdát se jeho přímé vlády bude trvat až do konce.

Izraelští králové byli stále bezbožnější. Následkem špatného příkladu králů se i celý Boží lid stal tak světským a tak vzdáleným od svého poslání, že Bůh jim dal ještě více toho, po čem toužili: lidskou vládu.

Přístupovat ke knize Daniel s tímto porozuměním může být poučné: střídání království zobrazených ve viděních knihy není jen obžalobou „národů“ (pohanů), ale také obžalobou selhání Izraelců a jejich odmítnutí následovat Boží micvot (přikázání). Místo svobody, kterou lidé dostali na začátku v Edenu, tedy prožívali nesmírně dlouhé období otroctví a poddanosti. A právě tento stav se měl stát novou „učebnou“, kde ochotná srdce mohou nejen poznávat následky svého rozhodnutí, ale mohou být i svědky ostrého protikladu mezi královstvími tohoto světa a Božím královstvím.

Aplikace

Uvažuj o poznání, které bys raději neměl. Nebyl by život každého z nás lepší a krásnější, kdybychom nevěděli nejen o mnoha podobách zla na světě, ale kdybychom především neznali „smrt“? Jak nám to pomáhá pochopit zákaz, který dostali první lidé v Edenu?

DANIEL 2

³¹Ty jsi, králi, viděl jakousi velikou sochu. Byla to obrovská socha a její lesk byl mimořádný. Stála proti tobě a měla strašný vzhled. ³²Hlava té sochy byla z ryzího zlata, její hrud a paže ze stříbra, břicho a boky z mědi, ³³stehna ze železa, nohy dílem ze železa a dílem z hlíny. ³⁴Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhł kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, ³⁵a rázem bylo rozdrčeno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlatě v letní době. Odnese je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi. (Da 2,31–35)

Osobní studium

Stalo se to během babylónského zajetí. Právě tehdy Bůh prostřednictvím proroka Daniela představil nejpoutavější popisy, jaké máme o vztahu mezi Božím lidem a královstvími tohoto světa. Jeho lid už nebyl nezávislou entitou a už jen přijímal následky vlastních rozhodnutí. (A možná se z nich snažil poučit.)

Úvodní text (Da 2,31–35) přináší rozsáhlý panoramatický pohled na světové dějiny až do konce. Jaké důležité pravdy se můžeme naučit z tohoto úžasného proroctví?

Na konci devatenáctého století z mnoha lidí vyzařovala nová důvěra v lidský pokrok. Například Světová výstava v Paříži roku 1900 byla pozoruhodnou přehlídkou optimistického pohledu na budoucnost. Všichni věřili, že očividný a často dechberoucí technologický a vědecký pokrok pomůže konečně vyřešit i ty nejhorší problémy lidstva. Vstup do dvacátého století vnímali mnozí myslitelé s neskrývaným optimismem. Byli přesvědčeni, že osvícenské ideály – mezi které patřily lidská dokonalost a síla rozumu – přinesou lidstvu novou, úžasnou éru.

První světová válka však tyto sny rychle zničila. Do konce dvacátého století v různých válkách zahynulo více než dvě stě milionů lidí. Možná jsme pokročili v technologickém smyslu, ale určitě ne v morálním. Abych parafrázoval i slova Martina Luthera Kinga, „máme řízené střely, ale nikým a ničím neřízené lidi“. A to je opravdu děsivá kombinace.

Mnozí studenti proroctví si všimli, že kovy zmíněné v Danielovi 2 jsou seřazeny podle své hodnoty sestupně: zlato je nahrazeno stříbrem, stříbro mosazí a mosaz železem, dokud celý obraz neskončí železem a hlinou.

Charles Darwin, Karl Marx a další myslitelé devatenáctého století se nás pokoušeli přesvědčit, že lidstvo nějakým způsobem směřuje vzhůru a vpřed – že se biologicky a sociálně vyvíjíme. Je pravda, že v některých směrech se lidská existence opravdu zlepšila (alespoň na hmotné úrovni). Kdo se však zaměří na způsob, jakým je dnešní svět spravován, a na rozhodnutí, která se v něm přijímají, ten asi těžko bude hledět do budoucnosti s bezbřehým optimismem v souvislosti s mírem, bezpečností a prosperitou.

Aplikace

Ježíš varoval: „Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách [...] Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech“ (Mt 24,6.7). Tato varování znějí vážně. V čem pro nás mohou být zdrojem útěchy?

DANIEL 7

¹V prvním roce vlády Belšasara, krále babylónského, viděl Daniel sen, vidění mu prošla hlavou na jeho lůžku. Hned tedy v hlavních rysech ten sen popsal. ²Daniel řekl: „Viděl jsem v nočním vidění, hle, čtyři nebeské větry rozbouřily Velké moře. ³A z moře vystoupila čtyři veliká zvířata, odlišná jedno od druhého. (Da 7,1–3)

Osobní studium

Sen z Daniela 2 měl možnost poznat jako první babylónský král.

Daniel má příležitost spatřit stejné téma jako Nebúkadnesar, byť z jiné perspektivy. Namísto sochy vidí postupně národy, které vystupují z moře jako výsledek působení větru vířícího vodu. Mezi těmito národy probíhaly stálé spory, což mělo za následek neustálé přesuny moci mezi nimi. Verše jako Ž 65,6–9; Iz 17,12.13 a Jr 46,7.8 používají analogii záplav a vln k zobrazení nepokoje mezi národy.

Naproti tomu zaslíbená země existovala, alespoň na určitou dobu, jako ostrov klidu a bezpečí uprostřed moře pohanských království. Vyvolený lid stál na pevném základě Boží vlády, na rozdíl od neposlušných národů kolem něj.

Soustřeď se na úvodní verše (Da 7,1–3). V této scéně je mnoho pohybu. Co se můžeme naučit z těchto obrazů? Co představují šelmy (zvířata), které vystupují z moře?

Daniel sleduje chaos pohanských válek, když najednou z moře začnou vystupovat

velké šelmy. Problémy a spory mezi pohany se nyní stávají součástí problémů jeho vlastního národa. To Izraelci se rozhodli žít jako pohané, takže teď budou žít s (a pod) pohany. Počínaje babylónskou nadvládou se Boží lid už nikdy netěšil úplné nebo dlouhotrvající samostatnosti.

Tato ztráta samostatnosti bude i pro dnešní Boží lid přetrvávat až do konce – tedy do chvíle, kdy se Kristus konečně vrátí na své právoplatné místo jako náš Král. V Novém zákoně pokračuje utrpení Božího lidu nejprve pod nadvládou Římské říše a později pronásledováním malého rohu, nástupce pohanského Říma.

Přestože z pohledu dějin byla některá království, říše či národy „lepší“ než jiné a některá období byla klidnější, naprostá většina historie národů, lidí a říší přecházela od jedné tragédie ke druhé a od jednoho utlačovatele k druhému. Často se to všechno děje pod vládci, kteří všechny přesvědčují o svých nejlepších úmyslech. Tato historická zkušenost stojí v příkrém rozporu s Božími záměry pro lidstvo. Lidé se však rozhodli jinak.

Aplikace

Jak nám Ř 3,10–19 pomáhá lépe chápat, co se děje ve světě? V čem verš 19 ukazuje, proč ve svém životě tak zoufale potřebujeme evangelium?

MEZI ZEMÍ A MOŘEM

¹⁵A had za ní vychrlil ze chřtánu proud vody jako řeku, aby ji smetl. ¹⁶Ale země přispěla ženě na pomoc, otevřela ústa a pohltila tu řeku, kterou drak vychrlil. (Zj 12,15.16)

¹⁷Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha. [...] ¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. (Zj 13,1.11)

Osobní studium

Biblické obrazy země a moře (nebo vody obecně) jsou zejména v proroctvích velmi důležité a poučné. Zaměřme se tedy na ostrý kontrast mezi symboly země a moře v biblických proroctvích.

„Symbolicky, když země a moře stojí vedle sebe, země často představuje uspořádaný svět, nebo dokonce přímo Izrael, zatímco moře označuje pohanské národy, které jej ohrožují tak, jako moře ohrožuje pevninu.“ (NEALL, Beatrice S. „Sealed Saints and the Tribulation“ v *Symposium on Revelation*, sv. 1, Silver Spring, MD: BRI, GC SDA, 1992, s. 260)

Z tohoto pohledu je pevnina (země) místem stability vycházející z Boží vlády, zatímco moře představuje nestabilní neklid národů založených na lidské pýše.

V souvislosti s myšlenkou vyjádřenou výše si prostuduj úvodní verše (Zj 12,15.16 a 13,1.11). Všimni si vzájemného vztahu vody a země. Jak nám tyto obrazy mohou pomoci pochopit biblická proroctví?

Všimněme si, že drak používá vodu k pronásledování ženy (církve). Jak jsme viděli, v proroctvích voda často symbolizuje svět-

ské vlády a neklid a chaos, které je doprovázejí. Můžeme tedy sledovat, jak satan dokáže využívat masy, pobízené jejich vůdci, k pronásledování Božího lidu během velké části dějin církve.

Adventisté sedmého dne si uvědomili, že Zj 12,16 odkazuje na migraci pronásledovaných věřících do Nového světa. Pokud je naše chápání země a moře správné, co to říká o vzniku Spojených států amerických?

Mohli bychom tuto „zemí“ považovat za obdobu „zaslíbené země“, tedy místa vyhrazeného pro Boží lid? Mohl by to být důvod, proč se šelma ze země nejprve jeví jako Beránek? Přestože Amerika nikdy nebyla „novým Izraelem“, jak to někteří z jejích prvních zakladatelů rádi tvrdili, dlouho byla zemí náboženské svobody pro miliony lidí utlačovaných a pronásledovaných pro svou víru.

Naneštěstí tato šelma připomínající Beránka bude jednoho dne mluvit „jako drak“ (Zj 13,11). Spojené státy, které byly pro pronásledované velmi dlouho majákem náboženské svobody, se stanou tím, kdo bude pronásledovat pro víru. Jde o další následek toho, co se stalo, když lidé odmítli Boží vládu a rozhodli se vládnout sami.

Aplikace

Co můžeš udělat pro to, aby tvůj život stál na základech Boží stability a neměnnosti (na „zemi“) a nebyl jsi zmítán zmatkem a pýchou světa („mořem“)?

MUSÍŠ ZNOVU PROROKOVAT

⁸Hlas, který jsem slyšel z nebe, opět ke mně promluvil: „Jdi, vezmi tu otevřenou knihu z ruky anděla, který stojí na moři i na zemi.“ ⁹Přistoupil jsem tedy k tomu andělu a požádal ho, aby mi tu knihu dal. Řekl mi: „Vezmi ji a sněz; v žaludku ti zhořkne, ačkoli v tvých ústech bude sladká jako med.“ ¹⁰Vzal jsem tu knihu z ruky anděla a snědl ji; v mých ústech byla sladká jako med, ale když jsem ji pozřel, zhořkla mi v žaludku. ¹¹Tehdy jsem slyšel: „Je třeba, abys znovu prorokoval proti mnoha národům, kmenům, jazykům i králům.“ (Zj 10,8–11)

Osobní studium

Církev, která zůstane věrná Bohu do konce času, se zrodila v Novém světě, přesně tam, kam v sedmnáctém a osmnáctém století utíkali lidé toužící po náboženské svobodě. Vzhledem k dlouhotrvajícím náboženským a politickým překážkám, které existovaly v jiných částech světa, je nepravděpodobné, že by toto hnutí tak rychle a s takovou silou povstalo na nějakém jiném místě než v nové zemi, ze které se později staly Spojené státy.

Přečti si text Zj 10,1–11, který popisuje zrod církve, jež zůstane věrná až do konce. Vyhledej v těchto verších některé prvky, o kterých jsme mluvili (například „národy“, „země“ a „moře“). Aniž bychom do tohoto textu vkládali své vlastní myšlenky, co se z těchto veršů můžeme dozvědět a naučit?

Anděl „vykřikl mocným hlasem“, podobně jako volali tři andělé ze Zj 14 a anděl ze Zj 18. V dějinách jde o velmi naléhavý moment. Začíná totiž dílo věrné Boží církve adresované mnohým „národům, kmenům, jazykům i králům“ (Zj 10,11).

Anděl drží „knížku“ (ř. *biblaridion*, doslova „malý svitek“) – pravděpodobně knihu Da-

niel (viz Da 12,4) – která je otevřena poprvé po mnoha generacích. Anděl stojí jednou nohou na moři a druhou na zemi. Může to vyjadřovat myšlenku, že poselství je určeno pro celou zemi (Starý i Nový svět) v zeměpisném smyslu. Tento obraz však může vyjadřovat i to, že jde o poselství adresované všem národům: tedy lidem, kteří žijí na zemi, i těm, kteří žijí v moři „pohanů“.

Svět konečně ozáří Boží sláva a každý bude moci slyšet poselství ze Zj 14 určené pro čas konce. Podobně jako v případě Izraele je posláním církve kázat evangelium „po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec“ (Mt 24,14).

Bůh posouvá lidské dějiny k jejich velkému závěru. Bude to znamenat nejen konec lidských říší a vlád, ale také věčnou vládu Krista na Božím trůnu. Již v knize Daniel Bible zcela jasně, bez jakýchkoli pochybností, říká, že všechna pozemská království budou zničena. Po těchto říších a jejich ohavném dějinném dědictví nezůstane ani stopy, protože je nahradí věčné Boží království (Da 2,34.35.44.45). Bude to království, kde už nikdy nebude hřích, utrpení, nemoc, zlo a smrt (Zj 21,1–4).

Aplikace

Prorocství z Da 2 a 7 velmi přesně předpovídala vzestup a pád všech zmíněných říší. Jedná se o úžasnou přesnost, pokud si uvědomíme, kdy kniha Daniel vznikla. V čem nám toto poselství může pomoci důvěřovat Bohu i v souvislosti se zaslíbením o věčném a spravedlivém království našeho Boha?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 10. kapitolu „Babylónská věž“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 117–124; NUD 49–51).

„Viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly“ (Zj 21,1). Oheň, který stráví bezbožné, očistí zemi. Odstraní každou stopu prokletí. Žádné věčně planoucí peklo nebude vykoupným připomínat strašné následky hříchu.

Zůstane jediná připomínka: Náš Vykupitel navždy ponese stopy po svém ukřižování: na jeho raněné hlavě, v jeho boku, na jeho rukou a nohou zůstanou stopy krutého díla, které působí hřích. Prorok popsal Krista v jeho slávě takto: „Po straně má rohy, v nichž je skryta jeho síla“ (Abk 3,4). Probodený bok, odkud vytékal proud krve, která smířila člověka s Bohem – tam je Spasitelova sláva, zde je skryta jeho síla. „Mocný k spasení“ je díky své výkupné oběti. Má moc vykonat spravedlnost nad všemi, kdo pohrdli Boží milostí. Stopy po jeho pokoření jsou jeho nejvyšší poctou. Rány Golgoty budou trvalým, věčným svědectvím jeho moci.“ (GC 674; VDV 435)

Otázky k rozhovoru

1. Všechny pozemské úspěchy – bez ohledu na jejich majestátnost, slávu a obdivuhodnost – se nakonec změní v prach a popel. To se týká všech pozemských snah, o které tady na zemi usilujeme. Proč je vždy důležité mít na paměti tento pohled? Jak nám toto vědomí může pomoci mít v životě správně uspořádané priority?
2. Pozorně si prostudujte popis šelmy z moře ve Zj 13,1–10. V čem je tato šelma přirozeným důsledkem smýšlení Babylóna? Je to jednoznačně sumář všech lidských „národů“, od Babylóna až po mocnost malého rohu. Jaké charakteristiky každé říše přetrvávaly po celou dobu? Jakými způsoby svět v dnešní době odráží hodnoty Babylóna nebo třeba Říma?
3. Jak můžeme jako adventisté najít správnou rovnováhu mezi následováním Boha a respektováním zákonů státu, ve kterém žijeme? Co se stane, když poslušnost jednoho vede k neposlušnosti druhého?

Pochopení oběti

Texty na tento týden

Iz 1,2–15; Žd 10,3–10; Ex 12,1–11, 1K 5,7; Ag 2,7–9; Iz 6,1–5; Zj 4,7–11

Základní verš

„A zpívali novou píseň: ‚Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí.‘“ (Zj 5,9.10)

Jan Křtitel uviděl přicházejícího Ježíše a řekl o něm: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa“ (J 1,29). Byl to přímý odkaz na obětní systém, který poukazoval na Kristovu zástupnou smrt ve prospěch celého lidstva.

V Bibli se tématu obětování zvířat nelze vyhnout. Na stránkách Písma je všudypřítomné a hraje ústřední roli i ve velké scéně v knize Zjevení, kde se Jan ve vidění ocitá v Božím trůnním sále (Zj 4 a 5). Skutečnost, že se Ježíš objevuje v této klíčové scéně a vypadá jako zabitý Beránek (Zj 5,6), je důležitým klíčem k pochopení celé uvedené části (Zj 4 a 5).

Tento týden se podíváme na vybraná témata obětování, která nám pomáhají v chápání Ježíše jako zabitého Beránka, hlavního představitele scény v trůnním sále. Ježíš je v této scéně jediný, kdo je „hoden“. Právě tato skutečnost vypovídá o tom, co Hospodin představil lidem prostřednictvím obětního systému. Ukazuje na Ježíše jako na Boha nekonečné lásky, který přinesl nejvyšší oběť. Nad jeho činem budeme my i ostatní inteligentní bytosti ve vesmíru žasnout po celou věčnost.

Osnova lekce

V centru poselství prorocké knihy Zjevení se opakovaně objevuje symbolická postava obětovaného „Beránka“. Při studiu této lekce se proto více podíváme na biblické pozadí obětí, zvláště oběti beránka, na jejich význam a poselství pro nás.

- ▶ Iz 56,10–13; Gn 4,4: Přinášení obětí – dva různé přístupy (neděle)
- ▶ Žd 10,1–10: Oběti zvířat jako předobraz Kristovy oběti (pondělí)
- ▶ Ex 12,5.6; Iz 53,6–8: Velikonoční beránek jako předobraz Krista (úterý)
- ▶ Ag 2,7–9: Skutečný Beránek vstupuje do chrámu (středa)
- ▶ Zj 4,7–11: Skutečný Beránek jako naše jediná naděje (čtvrtek)

ZBYTEČNÉ OBĚTI?

¹⁰Slyšte slovo Hospodinovo, sodomští náčelníci, naslouchejte naučení našeho Boha, lide gomorský. ¹¹„K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesýtil jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. ¹²Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? ¹³Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát.“ (Iz 1,10–13)

Také Ábel přinesl obět ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédł Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar... (Gn 4,4)

Osobní studium

Konfrontace dvou zdánlivě protichůdných myšlenek může být velmi poučná. O povaze obětí se můžeme z Písma hodně naučit na základě toho, jak Bůh odmítl oběti přinášené jeho lidem.

Porovnej texty Iz 1,2–15 s Iz 56,6.7 a Ž 51,19. Co důležitého se v nich dozvídáme o obětování?

Toto tragické období dějin Izraele nebylo prvním případem, kdy Bůh odmítl přijmout přinesené oběti. Něco podobného se stalo už na úplném začátku dějin spásy, když Ábelovu obět Bůh přijal, zatímco Kainovu ne. Tato raná epizoda nám dává další příležitost najít rozdíl mezi oběťmi, které Bůh přijímá, a které odmítá (viz Gn 4,3–7 a 11,4).

V době působení proroka Izajáše se Izrael nacházel ve velmi neutěšeném duchovním stavu. Lidé si formálně „odškrtávali“ své náboženské povinnosti, aby naplnili minimální požadavky, a zároveň si mohli žít tak, jak se jim líbilo. Oběti, které přinášeli, vycházely z jejich sobecké představy o tom, co jim zajistí klid a prosperitu. V konečném

důsledku tedy šlo jen o prázdné rituály. Podobně jako v Kainově případě, ani jim nezáleželo na tom, zda se Bohu upřímně odvězdali a zda se podřídili jeho vládě.

Je to tentýž duch, který působí i dnes. Je to duch soběstačnosti a sobectví. Kain chtěl žít podle vlastních představ a přinášení obětí bylo pro něj jen vyprázdněnou náboženskou povinností, kterou si navíc přizpůsobil podle sebe. Můžeme si zcela živě představit, že Boha považoval za zátěž, překážku, která mu bránila vydat se po vlastní cestě.

Ábel však přinesl obět, jakou požadoval Bůh. Tato obět připomínala zaslíbení, které dal Bůh lidem o příchodu Mesiáše (Gn 3,15). Obětoval beránka, který ukazoval na Kristův spásný čin na Golgotě.

„Ábel se považoval za hříšníka. Chápal, že mezi ním a Bohem stojí hřích a že odplatu za něj je smrt. Přinesl zabitou obět, čímž uznal požadavky zákona, který byl přestoupen. Prolitím krve vzhlížel ke Kristu, který zemře na kříži. Protože důvěřoval ve smíření obět, která bude vykonána, dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý, a jeho obět byla přijata.“ (PP 72; NUD 28)

Aplikace

Proč je důležité, aby naše jednání nebylo jen prázdným obřadem? Jak se můžeme naučit zcela spoléhat na Ježíšovu obět za nás jako na tu jedinou naději, která má moc nám přinést záchranu?

KREV OBĚTNÍCH ZVÍŘAT

‘Neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit. ⁵Proto Kristus říká, když přichází na svět: „Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. ⁶V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. ⁷Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.“ ⁸Předně říká: „Oběti ani dary, oběti zápalné ani oběti za hřích jsi nechtěl a nenašel jsi v nich zalíbení“ – totiž v takových, jaké se obětují podle zákona. ⁹Potom však řekne: „Zde jsem, abych konal tvou vůli.“ Tak ruší prvé, aby ustanovil druhé. ¹⁰Tou vůlí jsme posvěceni, neboť Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo. (Žd 10,4–10)

Osobní studium

Mnozí kritici odmítají přinášení obětí s tvrzením, že jde o krutý, nemilosrdný a ve své podstatě nespravedlivý koncept. Přesně o to však šel Kristova smrt byla krutá, nemilosrdná a nespravedlivá – vždyť přece nevinný umíral za vinné hříšníky. Přesně to však bylo nezbytné k vyřešení problému hříchu. A právě na Kristovu smrt poukazovaly všechny ty oběti, které z lidského pohledu můžeme vnímat jako kruté, nemilosrdné a nespravedlivé.

Přečti si text Žd 10,1–10. Co se z těchto veršů dozvídáme o obětech, které přinášel Boží lid ve Starém zákoně? Pokud hříšníci ve skutečnosti nemohli být spaseni prostřednictvím těchto obětí, proč je vlastně přinášeli?

Beránci a jiná obětní zvířata byly pouze symboly, které ukazovaly do budoucna, na usmiřující oběť Božího Beránka. Šlo o skutky víry, které daly hříšníkům hmatatelný způsob, jak vyjádřit víru v dílo přicházejícího Mesiáše. Takový druh předobrazných symbolů nazýváme i typ, který je naplněn prostřednictvím antitypu, tedy příchodem nebo uskutečněním toho, na co typ poukazoval.

Někteří dokonce popisovali oběti jako „mini proroctví“ o Ježíšově smrti na kříži.

Obřady spojené s přinášáním obětí bychom mohli připodobnit platbě za cestu. Když si koupíme lístek na vlak nebo letenku, nedostaneme hned cestu, za kterou jsme zaplatili. Namísto toho dostaneme lístek nebo letenku, které jsou vlastně jakýmsi symbolem nebo příslibem budoucí cesty. Na tom vytištěném kousku papíru můžeme sedět, jak dlouho chceme, nedopraví nás nikam. Po nastoupení do vlaku nebo letadla však nakonec dostaneme to, za co jsme zaplatili. Papírový lístek či letenka se v tu chvíli stávají zbytečností.

Tak tomu bylo i s obětními zvířaty. Sehrála důležitou roli, ale jakmile byla přinesena skutečná oběť, ztratila smysl. Tato skutečnost se projevila i tím, že při Ježíšově smrti se v pozemské svatyni roztrhla opona oddělující svatyni od svatyně svatých. „Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů“ (Mk 15,38). Celý obětní systém i chrám – to vše poukazovalo na Ježíšovu smrt na kříži. Když Ježíš na kříži naplnil své zaslíbení a když pak svým zmrtvýchvstáním porazil smrt, předobrazy se staly nepotřebnými.

Aplikace

Jak hrozný musí být hřích, že jej mohla porazit jen smrt Ježíše, vtěleného Slova (viz J 1,1–3,14)? Jak by měla tato skutečnost formovat náš postoj ke hříchu?

VELIKONOČNÍ BERÁNEK

⁵Budete mít beránka bez vady, ročního samce. Vezmete jej z ovcí nebo z koz. ⁶Budete jej opatrovat až do čtrnáctého dne tohoto měsíce. Navečer bude celé shromáždění izraelské pospolitosti beránky zabíjet. (Ex 12,5,6)

⁶Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. ⁷Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel. ⁸Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. (Iz 53,6–8)

Osobní studium

Kniha Zjevení hovoří o Ježíši jako o Beránkovi téměř třicetkrát. Od prvních dnů plánu vykoupení Boží lid používal beránky jako symbol přicházejícího Mesiáše. Ábel obětoval „ze svých prvorozených ovcí“ (Gn 4,4) a předtím, než Izraelitě vyšli z Egypta do zaslíbené země, dostali pokyn, aby vykoupili každého prvorozeného člověka nebo zvíře jednoletým beránkem (Ex 12,5).

Přečti si texty Ex 12,1–11; Iz 53,6–8; 1K 5,7 a Zj 5,6. Co nás tyto verše učí o Ježíši jako o velikonoční oběti? Co to znamená pro každého z nás?

Desítky let po smrti, vzkříšení a nanebevstoupení Krista uvažoval ve svém dopise apoštol Petr o tom, co se vlastně tehdy stalo: „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupení pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů“ (1Pt 1,18–20).

Ježíš prožil na zemi život, který naplno dosvědčil Boží svatost. My ostatní jsme zhřešili a našimi hříšnými životy doslova lžeme o povaze našeho Stvořitele.

Ježíš se však stal *posledním Adamem* (1K 15,45). Tam, kde jsme my selhali, on prožil dokonalý život. Ve svém lidství byl vším, čím lidské pokolení mělo být. Dokonale zradlil Boží slávu. Filipovi řekl: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (J 14,9).

Ježíš byl mezitím na svátek Paschy ukřižován, čímž se ukázalo, že právě on je předpovídaným Beránkem (antitypem). Ježíš před veleknězem dosvědčil, že o svém učení „mluvil veřejně“ (J 18,19.20). Tato zmínka je velmi důležitá. V souvislosti s velikonočním beránkem Izraelci dostali pokyn, aby si vybrali beránka na Velikonoce a během dní před obětováním ho měli „opatrovat“, ve významu „měli ho mít před očima“ (Ex 12,5,6). Když se velekněz ptal Ježíše na jeho učení, Ježíš poukázal na skutečnost, že on sám „mluvil veřejně“ v chrámu, aby každý mohl posoudit jeho slova. Jeho život, skutky i učení – to vše odhalilo, kým skutečně je. On je Beránek bez poskvrny, nejzřetelnější vyjádření Boží spravedlnosti a slávy.

Aplikace

Jak můžeme lépe odrážet dokonalý charakter Ježíše ve svém životě?

JEŽÍŠ V CHRÁMU

⁷Otřesu všemi pronárody, a přijdou s tím nejvzácnějším, co mají; a naplním tento dům slávou, praví Hospodin zástupů. ⁸Mé je stříbro, mé je zlato, je výrok Hospodina zástupů. ⁹Sláva tohoto nového domu bude větší nežli prvního, praví Hospodin zástupů. A na tomto místě budu udílet pokoj, je výrok Hospodina zástupů. (Ag 2,7–9)

Osobní studium

V celém příběhu o spasení je cítit napětí. Bůh chce obnovit společenství, které jsme s ním kdysi měli, a touží se k nám přiblížit. Ale kdyby Bůh přivedl hříšníky do své přítomnosti, zničilo by je to. David zpívá: „Ty nejsi bůh, který má zálibu ve svévoli, zlý nemůže být u tebe hostem“ (Ž 5,5). Zároveň zdůrazňuje: „Já však pro tvé hojné milosrdenství smím přicházet do tvého domu, smím se klanět před tvým svatým chrámem ve tvé bázni“ (Ž 5,8).

Když se stavěl druhý chrám, prorok Ageus vyslovil úžasné zaslíbení: nový chrám bude slavnější než ten předchozí. Co je hlavní myšlenkou prorockví představeného v úvodním textu (Ag 2,7–9)?

Když Šalomoun zasvětil první chrám, „Hospodinova sláva“, která provázela děti Izraele na cestě do Kenaánu, naplnila chrám jako „oblak“ a kněží nemohli dokončit svou službu (1Kr 8,10.11). Když byl zasvěcen druhý chrám, archa smlouvy, která představova-

la Boží trůn, chyběla, protože ji Jeremjáš ukryl. Doslovná Boží přítomnost tentokrát chrám nenaplnila. Pro celé shromáždění to byla bolestná zkušenost. Jak by se tedy mohlo naplnit Hospodinovo zaslíbení, které prorokoval Ageus?

Právě v druhém chrámu se Ježíš, vtělení Boha, zjevil v těle. Sám Bůh vystoupil zpoza opony, aby se stal jedním z nás a připojil se k nám v tomto padlém a hříchem pokřiveném světě. Boží Syn se stal Synem člověka. My jsme proto mohli vidět jeho tvář, slyšet jeho hlas a být svědky například toho, jak se dotkl nečistého malomocného a uzdravil ho (Mt 8,3). Namísto toho, aby nás Bůh přivedl blíže k sobě, sestoupil on k nám, a tím jsme se my dostali blíže k němu. Přišel k nám osobně. Není divu, že Bible mluví o Ježíši: „Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel,‘ to jest přeloženo ‚Bůh s námi‘“ (Mt 1,23). Zamysleme se nad tím, co to pro nás znamená: Stvořitel vesmíru sestoupil k nám (sám sebe „zmařil“, ponížil se; viz Fp 2,7.8), aby mezi námi nejen žil, ale aby za nás i zemřel.

Aplikace

Kříž je bezesporu největším projevem Boží lásky. V čem jiném ještě můžeme poznat a prožít realitu Boží lásky?

„NEBOŤ TY JSI STVOŘIL VŠECHNO“

⁷První podobná lvu, druhá býku, třetí měla tvář člověka, čtvrtá byla podobná letícímu orlu. ⁸Všechny čtyři bytosti jedna jako druhá měly po šesti křídlech a plno očí hledících ven i dovnitř. A bez ustání dnem i nocí volají: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází.“ ⁹A kdykoli ty bytosti vzdají čest, slávu a díky tomu, který sedí na trůnu a je živ na věky věků, ¹⁰padá těch čtyřiaadvacet starců na kolena před tím, který sedí na trůnu, a klanějí se tomu, který je živ na věky věků; pak položí své koruny před trůnem se slovy: ¹¹„Jsi hoden, Pane a Bože náš, přijmout slávu, čest i moc, neboť ty jsi stvořil všechno a tvou vůli všechno povstalo a jest.“ (Zj 4,7–11)

Osobní studium

Při několika příležitostech se proroci ve viděních dostali tak blízko k Bohu, že jim bylo dovoleno vidět Boží trůn. Ezechiel ho viděl nad oblohou (Ez 1,26). Izajáš mohl ve vidění dokonce navštívit chrám přímo v nebesích, aby uviděl Boží trůn (Iz 6,1). A v jednom z nejjasnějších popisů, které máme k dispozici, se k Božímu trůnu přiblížil ve vidění i Jan (Zj 4 a 5). Starozákonní předobrazy ve službě ve svatyni naznačovaly, že existovala jen jedna cesta, kterou mohlo lidstvo vstoupit do Boží přítomnosti: Kristova krev (viz například Lv 16,2.14.)

Přečti si texty Iz 6,1–5 a Zj 4,7–11. Které prvky těchto dvou vidění jsou podobné? Věnuj pozornost pořadí událostí: jaký předmět je uveden jako první? Co následuje? Jakou pravdu o Bohu zdůrazňují tato vidění?

V každém z nich nejdříve nebeské bytosti vyzdvihují Boží svatost. Ve vidění Izajáše je scéna skutečně působivá: chrám je plný dýmu a chvěje se, když serafové provolávají slávu Hospodinu. V Janově vidění volají cherubové stejná slova: „Svatý, svatý, svatý.“ Prorokům byla ukázána oslnivá scéna Boží slávy.

Dále můžeme sledovat reakci proroků na to, co viděli. Izajáš volá, že je mužem „nečistých rtů“ (Iz 6,5), a Jan velmi pláče, protože čelí tragické pravdě, že se nenašel nikdo, kdo by byl „hoden“ (Zj 5,4). Když se nám přímo představí to, že jen Bůh je hoden (tedy jeho svatost a zásluhy), pak konečně začneme chápat situaci člověka: jsme naprosto nehodní a potřebujeme Krista jako našeho Vykupitele.

Satan vznesl proti Bohu mnoho obvinění. Tvrdil, že je svévolný, sobecký a krutý. Ale i pouhý okamžik v Božím trůnním sále odhaluje satanovy lži. Vidíme-li skutečnou podobu Krista a uvědomíme si, že on je „Beránek, ten obětovaný“ (Zj 5,12), umožňujeme nám to vidět Otce takového, jakým skutečně je. Jak potěšující je uvědomit si, že když vidíme Ježíše, vidíme vlastně skutečnou podobu a opravdový charakter Otce (J 14,9). A největší zjevení toho, jaký je Otec, vidíme v Ježíši, který za nás umírá na kříži.

Kříž nám tedy ukazuje dvě důležité skutečnosti: (1) odhaluje skutečnou Boží lásku, která se odhodlala k takovému obětavému činu, a (2) pomáhá nám pochopit naši hříšnost a mravní zkaženost a jediné řešení – Kristovu obět.

Aplikace

Jak tebe osobně ovlivňuje poznání, že Bůh, který stvořil všechno, nás tak velmi miluje, že byl ochoten poslat svého Syna na kříž pro naše spasení? Jak toto poznání ovlivňuje vnímání tvé vlastní hodnoty a tvé vztahy k ostatním lidem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Písmo jasně říká, že Kristus je jediný, kdo může zajistit naše spasení. Jeho život byl jedním lidským životem bez hříchu, jediným příkladem života, který dokonale zrcadlil Otcovu slávu. On je neposkvrněný Beránek Boží. On je dokonalý, a proto je naší věčnou jistotou. On vzal na sebe naši vinu, čímž uspokojil soud, který je Boží odpovědí na zlo. Když se Jan stal svědkem neuvěřitelné scény nebeských bytostí shromážděných kolem Božího trůnu, bylo mu řečeno, aby přestal plakat, protože „zvítězil lev z pokolení Judova“ (Zj 5,5).

Zamysleme se nad tím, jak špatný je hřích a jak hluboko padlo lidské pokolení, když kvůli vyřešení problému hříchu musel zemřít Ježíš – sám Bůh. Není pochyb o tom, že kdyby existoval jiný způsob, jak by nás Bůh mohl zachránit, a neporušil by přitom principy své nebeské vlády, určitě by to udělal.

„Porušený Boží zákon si žádal hříšníkův život. Jen Ten, který je rovný Bohu, mohl vykonat smíření za toto přestoupení. Nikdo jiný než Kristus nemohl vykoupit padlého člověka z prokletí zákona a uvést ho opět do souladu s nebesy. Kristus vezme na sebe vinu a hanbu hříchu, aby zachránil ztracené lidstvo.“ (PP 63; NUD 23)

Otázky k rozhovoru

1. Jan vidí, jak obětovaný Beránek vchází do trůnního sálu. Zj 13,8 (BK) nás informuje, že Ježíš byl zabit již „od počátku světa“. Co se můžeme naučit o Bohu z toho, že plán spasení byl připraven ještě předtím, než jsme jej potřebovali?
2. Mnoho ateistů je přesvědčeno, že jsme v chladném a lhostejném vesmíru sami. Naproti tomu Bible mluví nejen o Bohu, ale také o tom, že miloval svět natolik, že do něj sestoupil, a dokonce za něj i zemřel. V čem by se naše vnímání světa a našeho místa v něm mělo lišit od postoje těch, kdo v Boha nevěří a ani se o něho nezajímají? Jak by měla realita kříže ovlivňovat veškeré naše jednání?
3. Proč byly život, smrt a zmrtvýchvstání Krista jediným prostředkem, kterým mohlo být lidské pokolení zachráněno? Co nám taková cena říká o skutečném charakteru zla?

Pohled do nebes

Texty na tento týden

Iz 6,6–8; Gn 3,21–24; Ez 1,4–14; Zj 4,1–11; Nu 2,3–25; Iz 14,12–14

Základní verš

„Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: ‚Koho pošlu a kdo nám půjde?‘ I řekl jsem: ‚Hle, zde jsem, pošli mne!‘“ (Iz 6,8)

Boží právo vládnout vesmíru vychází z toho, že je Stvořitelem všech věcí (Zj 4,11), a také z jeho charakteru. Právě při poznávání Boží spravedlnosti začínáme chápat, že hříšné lidské bytosti nedosahují Boží slávy (Ř 3,23) a co je toho příčinou.

Tento týden se budeme hlouběji věnovat vidění o trůnním sále. Budeme uvažovat o tom, jaký vztah mají lidé ke svatému Bohu a jak nás Kristova oběť obnovuje a přibližuje k trůnu. Bůh nás plánuje obnovit nejen jako jednotlivce, ale také jako celé lidstvo. Touží, abychom ostatnímu stvoření opět zjevovali jeho slávu. Při studiu Písma můžeme najít důležité stopy, které nám pomohou pochopit povolání, jež nám Bůh svěřil. Ano, nám, lidem, kteří sice byli mrtví ve svých hříších, ale díky Boží milosti jsme dostali odpuštění a vykoupení.

Lidská vzpoura bude definitivně a navždy ukončena. A nejen to. Boží charakter, jeho láska, sebezapření a sebeobětování, budou zářit ještě jasněji než v jeho původním plánu pro lidstvo. Bůh nikdy nezamýšlel, aby lidstvo padlo do vzpoury a hříchu. Díky kříži se však mohl Boží charakter plný lásky projevit vskutku pozoruhodným způsobem.

Osнова lekce

Sedmá lekce našeho studia nám připomene důležité prorocké poselství vyjádřené obrazem Božího trůnu v nebesích. V pozadí jeho významného místa v knize Zjevení stojí řada starozákonních textů, které pomocí různých obrazů pomáhají čtenářům pochopit Boží svatost, naši hříšnost, vzpouru, ale i naději a řešení pro hříšníky.

- Iz 6,6–8: Boží trůn, naše hříšnost a potřeba očištění (neděle)
- Gn 3,21–24: Cherubové jako symbol Boží blízkosti a naděje (pondělí)
- Ez 1,4–14: Cherubové u trůnu jako připomínka Boží svatosti (úterý)
- Ez 1; Zj 21,12.13: Všechny bytosti přitahovány k Božímu trůnu (středa)
- Ez 28,11–17; Iz 14,12–14: Cherubův pád a vítězství Beránka (čtvrtek)

„ZDE JSEM, POŠLI MNE!“

“Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, dotkl se mých úst a řekl: „Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.“⁶ Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“ (Iz 6,6–8)

Osobní studium

Před lety se v jednom sboru rozhodli zrekonstruovat zastaralý suterén s cílem vytvořit nový společenský sál. Jedna z prvních věcí, které udělali, byla instalace nových světel. Byli totiž přesvědčeni, že díky nim bude prostor vypadat krásněji. Po jejich zprovoznění však prostor vypadal mnohem hůř, protože jasné světlo odhalilo a ukázalo všechny nedostatky, které zůstávaly v šeru skryté.

Izajáš si v ohromujícím vidění Božího trůnu bolestně uvědomil své nedostatky. Naříkal: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů“ (Iz 6,5). Kdybychom se – byť jen ve vidění – ocitli v Hospodinově přítomnosti, byli bychom rovněž otřeseni a zahanbeni. Světlo Boží slávy je dostatečně jasné, aby odstranilo všechny naše výmluvy. V Boží přítomnosti by se pocit naší ztracenosti projevil naplno. Izajáše však čekalo životní překvapení.

Izajáš věděl, co hřích znamená – že jsme ztraceni. „Mzdou hříchu je smrt“ (Ř 6,23). Ale místo toho, aby nás Bůh lásky nechal napospas následkům hříchu, přitahuje nás blíže k sobě. Co se stalo, když se Izajáš ocitl před Bohem (Iz 6,6–8)?

Seraf vzal uhlík z oltáře, dotkl se jím Izajášových úst a ten byl očištěn od svých hříchů. Šlo pravděpodobně o kadidlový oltář, kde se konaly přímluvy Božího lidu a také přímluvy za něj (viz Zj 8,3.4). Izajášovy hříchy byly odpuštěny a nyní mohl stát v Boží přítomnosti. To však nebylo všechno. Prorok dostal pověření zastupovat Boha ve světě.

Je zajímavé, že slovo „seraf“ znamená „hořící“. Všimněme si Ježíšova popisu služby Jana Křtitele: „Jan byl svíce hořící a zářící, a vy jste se chtěli na chvíli radovat v jeho světle“ (J 5,35). Přestože samotný Jan byl hříšníkem, který potřeboval milost a spasení, jeho služba ukazovala na toho jediného, který mohl lidstvu přinést milost a spasení.

Ježíš přišel jako dokonalý obraz Otcovy slávy. A Bůh poslal proroka, hříšníka, který plnil podobnou roli jako nebeský seraf.

Aplikace

Teprve když Izajáš pochopil, že jeho hřích je očištěn, řekl: „Zde jsem, pošli mne!“ Může být naše reakce podobná, když si uvědomíme, že jsme byli očištěni Ježíšovou krví? V čem?

DVA CHERUBOVÉ

²¹Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je. ²²I řekl Hospodin Bůh: „Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky.“ ²³Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat. ²⁴Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s mihajícím se plamenným mečem, aby střežili cestu ke stromu života. (Gn 3,21–24)

Osobní studium

Ještě předtím, než byli naši první rodiče vyhnáni ze zahrady, Bůh nabídl záchranu – zaslíbení Mesiáše (Gn 3,15). Potom postavil před branami Edenu symbol: dva cheruby s plamenným mečem. Nemělo by nám uniknout, že tento výjev připomíná příkrov schrány smlouvy, symbol Božího trůnu (Ex 25,18).

Co bylo úkolem cherubů (Gn 3,21–24)? Proč Bůh vydal zákaz zmíněný v těchto verších?

Přestože cherubové byli pověřeni, aby zabránili hříšníkům v přístupu ke stromu života (Gn 3,22), byli také symbolem naděje a zaslíbení, že jednoho dne se budou lidé moci do ráje vrátit. „Zahrada Eden zůstala na zemi ještě dlouho po tom, co byl člověk vyhnán z jejího příjemného prostředí. Avšak když bezbožnost lidí rozhodla o tom, že budou zahubeni potopou, ruka, která Eden založila, ho vzala ze země. Při konečné obnově, když zde bude „nové nebe a nová

země“ (Zj 21,1), má být znovu založen v mnohem nádhernější podobě než na začátku.“ (PP 62; NUD 22)

Zajímavé je i znění verše Gn 3,24: Bible popisuje, že Bůh „usadil“ cheruby na východ od Edenu. Slovem „usadil“ je přeloženo hebrejské slovo *šakan*, které tvoří i kořen slova označujícího „stánek“ (viz Ex 25,9; Nu 3,26), kde přebývala Boží přítomnost mezi jeho lidem. Z tohoto slova vychází i výraz *šekina*, označující Boží přítomnost, který ale přímo v Bibli nenajdeme.

V Bibli jsou cherubové spojováni s Boží přítomností (viz 1Pa 13,6; Ž 80,2 a Iz 37,16), zejména s jeho trůnem, který je místem, kde je oslavováno Boží jméno. Všimněme si, že čtyřicet starších, kteří se nacházejí před Božím trůnem ve Zj 4 a 5, zpívá a chválí Boha. Připomínají jeho právo vládnout, protože je to on, kdo „stvořil všechno“ (Zj 4,11). To nám může pomoci pochopit scénu v trůnním sále a naše postavení hříšníků, kterým bylo odpuštěno naším Stvořitelem.

Aplikace

Jaká místa nebo situace ve tvém životě ti připomínají Boží přítomnost a jeho zaslíbení? Co můžeš udělat pro posílení své naděje a víry v to, že Bůh znovu obnoví ráj?

JAKO HOŘÍCÍ ŘEŘAVÉ UHLÍKY

“Viděl jsem, jak se přihnál bouřlivý vítr od severu, veliké mračno a šlehající oheň; okolo něho byla zář a uprostřed ohně jakýsi třpyt oslnivého vzácného kovu. ⁵Uprostřed něho bylo cosi podobného čtyřem bytostem, které se vzhledem podobaly člověku. [...] ¹³Svým vzhledem se ty bytosti podobaly hořícímu řeřavému uhlí. Vypadaly jako pochodně a oheň procházel mezi bytostmi a zářil, totiž z toho ohně šlehal blesk. ¹⁴A ty bytosti pobíhaly sem a tam, takže vypadaly jako blýskavice. (Ez 1,4.5.13.14)

Osobní studium

Cherubové, buď jako živé bytosti (Ez 10,8), nebo jejich zlaté symboly (Ex 25,18), se objevují v celém Starém zákoně. Často jsou zobrazováni, jak stojí bezprostředně vedle Božího trůnu a šíří jeho slávu i do vesmíru. Obraz cherubů byl také vetkán do látky na závěs před svatyní svatých (Ex 26,1). V knize Žalmů je nejvyšší Boží moc nad stvořením zobrazena poeticky: „Na cheruba usedl a letěl a vznášel se na perutích větru“ (Ž 18,11). Bůh přikázal, aby byl na schráně smlouvy příkrov, na kterém stáli dva cherubové z masivního zlata a křídly jej zakrývali (Ex 25,18–20).

Přečti si text Ez 1,4–14. Jaké podobnosti vidíš mezi touto pasáží a scénami zobrazenými v Iz 6,1–6 a ve Zj 4,1–11?

Ezechieli je představena impozantní ukázka Boží moci. Celá scéna začíná zjištěním, že Boží vyvolený lid se nenachází v zaslíbené zemi, ale v babylónském zajetí. Když se Ezechiel soustředí na scénu před sebou,

zvedne oči vzhůru a vysoko nade vším vidí Boží trůn.

Všimněme si důležitých podobností s jinými viděními „trůnu“. Živé bytosti, které vidí Ezechiel, mají stejné tváře jako živé bytosti v Janově vidění: lev, orel, býk a člověk.

Záhadné bytosti se čtyřmi tvářemi nemají v úvodním Ezechielově popisu konkrétní pojmenování. Ale později, v jiné scéně z trůnního sálu (viz Ez 10,1–21), jsou označeni jako „cherubové“. V tomto vidění nacházíme i hořící uhlíky z Izajášova vidění o serafech. A podobné jsou i tváře bytostí zmiňovaných v Janově vidění.

Kdykoli vidíme Boží trůn – ať už v souvislosti se schránou smlouvy, která sloužila jako místo setkávání Hospodina s Mojžíšem (Ex 25,22), nebo ve vidění proroků – cherubové jsou tam přítomni vždy. Jsou úzce spjati s Božím trůnem. Všechny bytosti byly stvořeny tak, aby zrcadlily Boží slávu – ať už mluvíme o lidech stvořených k jeho obrazu, nebo o andělských bytostech, které se nacházejí hned vedle trůnu Hospodinovy slávy.

Aplikace

„Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí...“ Může se člověk vůbec přiblížit svatosti, které je Ezechiel svědkem? Co ti tvá odpověď naznačuje o tom, jak nezbytně potřebujeme evangelium?

BŮH UPROSTŘED SVÉHO LIDU

¹²Město mělo mohutné a vysoké hradby, dvanáct bran střezných dvanácti anděly a na branách napsaná jména dvanácti pokolení synů Izraele. ¹³Tři brány byly na východ, tři brány na sever, tři brány na jih a tři brány na západ. (Zj 21,12,13)

Osobní studium

Izraelci putovali po poušti vedeni Boží přítomností nacházející se v oblaku ve dne a v ohnivém sloupu v noci. Vždy, když se oblak zastavil, postavili nejprve svatyni, a pak jednotlivé kmeny rozbily své tábory kolem ní – tři kmeny z každé světové strany. Boží sláva sestupovala do svatyně svatých a byla tak uprostřed svého lidu.

Na každé ze čtyř stran svatyně měl tábor jeden významný kmen. Jaké čtyři hlavní kmeny to byly podle Nu 2?

Nu 2,3 (východ):

Nu 2,10 (jih):

Nu 2,18 (západ):

Nu 2,25 (sever):

Všimněme si, že každý hlavní kmen vyvěsil prapor, který tento kmen symbolizoval. Přestože Písmo nepopisuje, co na nich bylo vyobrazeno, existuje zajímavá tradice, která vychází z charakteristik jednotlivých kmenů

zaznamenaných v Gn 49 a v Dt 33. Podle této tradice má každá ze světových stran svou tvář. „Podle rabínské tradice byla na Judově praporu postava lva, na Rubenově podoba člověka nebo lidské hlavy, na Efraimově byl býk a na Danově praporu byl orel. Čtyři živé bytosti spojené s popisem cherubů, jak je zaznamenal Ezechiel, byly představeny na těchto čtyřech praporech.“ (KEIL, Carl Friedrich and Franz Delitzsch, *Commentary on the Old Testament*, sv. 1. Peabody, MA: Hendrickson, 2011, s. 660)

Samozřejmě, neměli bychom se nechat unést tradicí, ale je minimálně zajímavé porovnat tuto starověkou tradici s biblickým popisem nového Jeruzaléma. Ukazuje se zde opravdu zajímavý vzor: na každé ze čtyř stran města jsou brány, každá představuje tři kmeny, tedy celkem dvanáct kmenů (Zj 21,12,13).

Podobnost popisů tábora Izraelců a nového Jeruzaléma podtrhuje jednu zásadní skutečnost: Bůh má v úmyslu „přitáhnout“ lidstvo blíže k sobě, ke svému trůnu. Kniha Zjevení nás učí, že „chrámem je Pán Bůh všemohoucí a Beránek“ (Zj 21,22).

Aplikace

Samozřejmě nežijeme v táboře na poušti. Jakým způsobem se dnes můžeme v našich životech přiblížit do Boží přítomnosti?

PÁD LUCIFERA

¹⁴Byl jsi zářivý cherub ochránce, k tomu jsem tě určil, pobýval jsi na svaté hoře Boží, procházel ses uprostřed ohnivých kamenů. [...] ¹⁷Pro tvou krásu se stalo tvé srdce domýšlivým, pro svou skvělost jsi zkazil svoji moudrost, svrhnu tě k zemi, dám tě za podívanou králům. (Ez 28,14,17)

¹²Jak jsi spadl z nebe, třpytivá hvězdo, jitrěnky synu! Jak jsi sražen k zemi, zotročovateli pronárodů! ¹³A v srdci sis říkal: „Vystoupím na nebesa, vyvýším svůj trůn nad Boží hvězdy, zasednu na Hoře setkávání na nejzazším Severu. ¹⁴Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit.“ (Iz 14,12–14)

Osobní studium

Zdá se nepochopitelné, že Lucifer byl kdysi „zářivý cherub ochránce“ (Ez 28,14). Zaujímal vznešené postavení u Božího trůnu. Svou existencí mohl odhalovat celému vesmíru Boží slávu. Namísto toho začal uvažovat o své vlastní slávě, ne o slávě svého Stvořitele. Začal si namýšlet, že se mu nedostává úcty, která mu náleží.

Přečti si Ez 28,11–17 a Iz 14,12–14. Co vedlo k Luciferovu pádu? Porovnej tyto pasáže se Zj 14,1–12. Porovnej kontrast mezi Luciferovým pádem a vysokým postavením lidstva v Kristu. Jak nám tento rozdíl může pomoci pochopit, co se odehrává ve Zjevení 14?

Všimněme si, že zatímco Lucifer byl svržen z hory Boží, tak ti, kteří jsou vykoupeni, stojí na hoře Sión s Beránkem Božím. U Ezechiela se dozvídáme, že podobně jako první lidé, i Lucifer byl v Boží zahradě, v Edenu (Ez 28,13). Ale na rozdíl od satanova osudu se lidstvo vrací díky Kristu znovu do ráje (viz Zj 22,1–3).

V této souvislosti je velmi poučný následující citát: „Nebe zvítězí. Prázdná místa, která v nebi vznikla pádem satana a jeho andělů, budou zaplněna těmi, které vykoupil Pán.“ (RH, 29. května 1900)

Vykoupení jsou v nebi jen díky evangeliu. Ve skutečnosti se téma evangelia objevuje v trůnním sále ve Zj 4 a 5. Andělé zpívají novou píseň: „Jsi hoden přijmout tu knihu a rozložit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí“ (Zj 5,9,10). Jak nádherný obraz evangelia, Ježíšovy smrti pro vykoupení lidstva!

Všimni si také, jak jazyk tohoto popisu připomíná poselství prvního anděla, podle kterého jsme povoláni kázat „věčné evangelium... obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). Jak úžasné znázornění toho, co Kristus učinil pro svět. V celých dějinách země neexistuje lidská bytost, za kterou by Kristus nezemřel. Potřebují se o tom jen dozvědět a rozhodnout se to přijmout.

Aplikace

Co můžeme jako církev a jako jednotlivci udělat pro to, abychom lidem dali vědět, co pro ně Kristus vykonal?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si část 42. kapitoly „Vítězství lásky“ z knihy *Velké drama věků* (GC 669–671.676–678; VDV 431–433.435–437).

Satan, kdysi „zářivý cherub ochránce“, se snažil zničit důvěru v Boží trůn. Bůh dovolil padlým andělům pokračovat v jejich vzpouře a tím celému vesmíru ukázal hloubku zkaženosti, která pochází ze sebevyvyšování. Satanovi se podařilo svést lidské pokolení, aby se připojilo k jeho vzpouře proti Bohu. Kristus ho však zcela porazil na kříži. Tím lidstvu zajistil místo, na kterém kdysi byli andělé, kteří později Boha odmítli. Hříšníci v Kristu veřejně popírají Luciferova tvrzení. Závěrečné události jsou v jistém slova smyslu ještě větším zjevením Boží dobroty a lásky než před Luciferovým pádem. Bůh nikdy nenařídil, aby povstalo zlo – a znovu zdůrazňujeme, že zlo je tragédií s věčnými následky. Když se však zlo ve stvoření objevilo, Boží dobrota a láska se projevily tak, jak by se jinak nikdy neprojevily.

„Kristus pohlédne na vykoupené, kteří budou proměněni k jeho obrazu; všichni ponесou ve svém srdci dokonalou pečeť Božího obrazu, všichni budou zrcadlit podobu Krále. Uvidí v nich výsledek svého úsilí, a to mu bude zadostiučiněním. Poté hlasem, který uslyší shromážděné zástupy spravedlivých i bezbožných, pronese slova: ‚Pohledte, tyto jsem vykoupil svou krví! Pro ně jsem trpěl, pro ně jsem zemřel, aby mohli být věčně se mnou.‘ Od shromážděných kolem trůnu, oděných v bílá roucha, se vzhůru ponese chvalozpěv: ‚Hoden je Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.‘ (Zj 5,12).“ (GC 671; VDV 432.433)

Otázky k rozhovoru

1. Představte si, že stojíme před Bohem s každým hříchem, každou chybou charakteru, každým nesprávným činem, každou nesprávnou myšlenkou a každým špatným motivem – vše je před ním zcela odkryto. Co bychom si oprávněně a spravedlivě zasloužili? Co je tedy naší jedinou nadějí? Proč je tak důležité, aby nás u soudu přikrývala „Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří“ (Ř 3,22)? Proč potřebujeme evangelium?
2. Ukázali jsme si, že Jan Křtitel sehrál úlohu „serafa“ – svíce, která hořela a svítila (viz J 5,35). Byl předchůdcem Krista a ohlašoval první zjevení Mesiáše. V čem má Boží lid posledních dní podobnou prorockou roli?

Proroctví v žalmech (1)

Texty na tento týden

Žd 9,11–15; Ž 122; Ž 15; Ž 24; Ex 33,18–23; Ž 5; Ž 51,9–17

Základní verš

„A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce.“ (Zj 14,1)

Při studiu Písma jsme mohli objevit, že příběhy Starého zákona nám pomáhají pochopit symboly použité v knize Zjevení. Dělati bychom však chybu, kdybychom se soustředili jen na samotné příběhy.

Jedním z mimořádně bohatých zdrojů informací je Kniha žalmů, sbírka posvátné poezie, která zkoumá mnohé lidské zkušenosti a možné interakce s Bohem – od sklíčenosti z hříchu a utrpení až po nespoutanou radost z Hospodinovy přítomnosti a z jeho opakovaných zaslíbení odpuštění a záchrany.

Pozorné čtení žalmů přináší detaily, díky nimž kniha Zjevení ožívá. Je tomu tak i ve Zj 14, které popisuje závěrečné dílo církve na zemi. Boží lid času konce dostal stejnou roli jako Izrael ve starověku: máme být světlem národům, posledním milosrdným voláním pro všechny lidi, aby uctívali a poslouchali svého Stvořitele.

Některé podrobnosti uvedené v žalmech nám mohou poskytnout nové uvědomění si naší role v posledních chvílích dějin země.

Osnova lekce

Kniha Zjevení je naplněna obrazy ze svatyně a odkazy na ni (chrám, svícen, oltář, schrána (truhla) smlouvy atd.). V této lekci se podíváme na to, jak nám mohou některé starozákonní žalmy pomoci lépe porozumět této symbolice.

- ▶ Žd 9,11–15: Novozákonní obraz Ježíše jako nebeského Velekněze (neděle)
- ▶ Ž 15; Zj 14,1: Obraz Božího lidu shromážděného díky Beránkovi u jeho svatyně (pondělí)
- ▶ Ex 34,5–7; Ž 119,55; Zj 14,1: Obraz chrámu a Božího lidu nesoucího Boží jméno (úterý)
- ▶ Ž 5; Zj 14: Obraz věrných klanících se v chrámu Bohu (středa)
- ▶ Ž 51,9–17; Zj 14: Obraz Božího lidu hlásajícího evangelium světu (čtvrtek)

NÁŠ VELEKNĚZ

¹¹Ale když přišel Kristus, velekněz, který nám přináší skutečné dobro, neprošel stánkem zhotoveným rukama, to jest patřícím k tomuto světu, nýbrž stánkem větším a dokonalejším.

¹²A nevešel do svatyně s krví kozlů a telat, ale jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení. ¹³Jestliže již pokropení krví kozlů a býků a popel z jalovice posvěcuje poskvrněné a zevně je očisťuje, ¹⁴čím více krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu! Vždyť on přinesl sebe sama jako neposkvrněnou oběť Bohu mocí Ducha, který nepomíjí. ¹⁵Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykoupení z hříchů, spáchaných za první smlouvy. (Žd 9,11–15)

Osobní studium

Když Mojžíš dohlížel na stavbu svatyně, nemohl si vybrat pro jeho stavbu nějaký plán podle svého uvážení. Bůh mu dal přesné pokyny, podle kterých měl stavět: „Hleď, abys všechno udělal podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře“ (Ex 25,40).

Úvodní verše (Žd 9,11–15) popisují Krista jako našeho Velekněze v nebeské svatyni. Co se z toho dovídáme o tom, co pro nás dělá?

Pozemská svatyně předznamenávala Ježíšovo dílo do úžasných detailů. O Ježíši vydávalo svědectví vše, co se jí týkalo: osoba velekněze, služba ostatních kněží, zařízení svatyně a přinášené oběti a dary.

V knize Zjevení se nachází velké množství obrazů svatyně a odkazů na ni. V úvodních verších nacházíme svícen svatyně. Schrána (truhla) Boží smlouvy se výslovně zmiňuje v jedenácté kapitole. Kromě toho se ve Zjevení objevují mnohé další odkazy na chrám.

Bez pochopení starozákonní svatyně je na-prosto nemožné pochopit, o čem Jan píše, a o co v jeho viděních jde. Apoštol Pavel píše, že to, co prožili Izraelci, „je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků“ (1K 10,11).

Ze studia detailů svatyně a později chrámu a také služby, která se v nich odehrávala, se můžeme hodně naučit. O dalším důležitém významu svatyně se dozvídáme z Knihy žalmů, která nám představuje osobní vztah, jenž měl Boží lid k chrámu. V žalmech například vidíme, jak moc se David odvolává na svatyni a co všechno pro něj svatyně znamená. V žalmech můžeme sledovat i reakci Božího lidu na to, co by měl pro ně udělat Mesiáš. Nejde zde jen o obrazy, ve kterých můžeme zahlédnout Ježíše. Důležité je vnímat i osobní zkušenosti těch, kteří pochopili, co nám Bůh prostřednictvím svatyně ukazuje. Tyto pravdy nás mají nejen poučit, ale také inspirovat naši cestu s Bohem.

Aplikace

Přečti si Ž 122. Přestože nemůžeme jít doslovně do pozemského „Hospodinova domu“ (dnes již neexistuje, a i kdyby byl znovu postaven na stejném místě, nemělo by to smysl), které prvky nacházející se v tomto žalmu mohou povzbudit náš pohled na Kristovo dílo? Všimni si tématu klidu, bezpečí, chvály a soudu.

NA HOŘE SIÓN

¹Davidův. Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? ²Ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu, ³nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, na svého druhu nekydá hanu, ⁴pohrdá tím, kdo je hoden zavržení, váží si těch, kdo se bojí Hospodina, nemění, co odpřisáhl, byť i ke své škodě, ⁵nepůjčuje na lichvářský úrok, nedá se podplatit proti nevinnému. Ten, kdo takto jedná, nikdy se nezhroutí. (Ž 15)

A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce. (Zj 14,1)

Osobní studium

Ve Zj 14 vidíme Boží lid, který stojí na hoře Sión. Původní Sión se nacházel západně od dnešního Jeruzaléma a byl považován za sídlo Božího trůnu a jeho přítomnosti uprostřed tohoto lidu. Časem byla s horou Sión ztotožněna i „chrámová hora“, která se původně nacházela na hoře Mórija.

Z tohoto popisu je tedy zřejmé, že Boží věrní na konci času jsou představeni právě jazykem svatyně. Podobné je to ve většině klíčových scén knihy Zjevení. Díky Beránkovi je Boží lid na jeho svaté hoře!

Přečti si Ž 15 a 24. Jakou důležitou otázku zde David klade? Porovnej jeho odpověď v těchto žalmech s popisem lidí stojících na Siónu ve Zj 14,1–5. Jaké paralely se zde objevují? Jak se člověk může připojit k této skupině lidí? Jaký význam má skutečnost, že na svých čelech mají napsané jméno Beránka i jméno jeho Otce (Zj 14,1)?

Davidův popis požadavků kladených na ty, kteří by mohli přebývat v Boží pří-

tomnosti, je pro každého hříšníka prakticky nedosažitelný. Kdo z nás může upřímně říci, že žije bezúhonně a jedná spravedlivě? Kdo z nás ze srdce zastává pravdu (Ž 15,2)? O každém z nás, kdo by se snažil tvrdit, že nikdy nezhřešil, Bible velmi jasně říká, že v sobě nemá žádnou pravdu (1J 1,8).

Nemůžeme dospět k jinému závěru, než že je to právě Beránek, kdo nám umožňuje stát na Siónu. Beránek není v tomto Davidově žalmu zmíněn, ale je to úplně první postava, kterou Jan vidí stát na hoře Sión (Zj 14,1). Je to téměř, jako by Zj 14 odpovědělo na Davidovu otázku. Nyní, když Beránek Boží stojí na hoře Sión, tedy ve svatyni, můžeme tam být přítomni i my – a to jen díky jeho dokonalé spravedlnosti, kterou přijímáme vírou. Nemusíme mít strach. „Protože Ježíš obětoval svou krev, smíme se, bratři, odvážit vejít do svatyně cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla“ (10,19.20). Jakou naději bychom měli bez jeho krve? Vůbec žádnou!

Aplikace

Zamysli se nad biblickými zaslíbeními o vítězství nad hříchem. Proč i přes tato zaslíbení stále zaostáváme za dokonalým příkladem, který nám dal Ježíš? Proč potřebujeme jeho dokonalý život jako „výkupné“ za nás?

ZÁKON V NAŠICH SRDCÍCH

⁵Hospodin sestoupil v oblaku, stál tam s ním a zavolal jméno Hospodin. ⁶Hospodin prošel kolem něho a zavolal: Hospodin, Hospodin, Bůh soucitný a milostivý, pomalý k hněvu, hojný v milosrdenství a věrnosti, zachovává milosrdenství tisícům, snímá vinu, přestoupení a hříchy, jistě však nenechá viníka bez trestu, navštěvuje s trestem vinu otců na synech i na synech synů, na třetí i čtvrté generaci. (Ex 34,5-7; ČSP)

V noci si připomínám tvé jméno, Hospodine, tvého Zákona se držím. (Ž 119,55)

A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce. (Zj 14,1)

Osobní studium

Ti, kteří jsou shromážděni na hoře Sión mají na čelech napsané jméno Otce a Beránka. (Zda jde o dvě různá jména, je sporné, protože Ježíš je skutečným obrazem Otce!) „Jméno“ v Bibli znamená více než jen pojmenování, označení, kterým se lidé navzájem oslovují. Jméno představuje charakter. I my dodnes říkáme, že někdo má „dobré jméno“, když si lidé váží jeho charakteru.

Přečti si texty Ex 33,18-23; Ex 34,1-7 a Ž 119,55. Jak Hospodin reagoval na Mojžíšovu žádost: „Dovol mi spatřit tvou slávu!“? Co se dělo poté, co Bůh představil své jméno Mojžíšovi (Ex 34,5)?

Někteří lidé si představují Boží slávu jako mimořádně zářivé světlo. Přestože jde určitě o přiléhavý popis, není úplný. Hospodinova sláva je mnohem víc než jen vizuální projev. Hospodinovou slávou je jeho charakter. Totéž platí i pro Boží jméno.

Když Bible popisuje věřící, kteří mají na čelech napsané Boží jméno, nejde o doslovná písmena. Tento symbol vyjadřuje, že Boží charakter je součástí našeho uva-

žování, našeho hodnotového systému a našeho života. Právě tím zrcadlíme Boží lásku a charakter. Byli jsme přitaženi do Boží blízkosti a milujeme ho za to, kým je a co pro nás udělal.

Všimněme si, že když se Hospodin představuje Mojžíšovi, dělá to ve spojení s tím, že Mojžíš dostává další kopii Desatera. I Desatero je totiž popisem Božího charakteru. Podobně i lidé, kteří nesou Boží jméno ve Zj 14, jsou popsáni jako ti, kdo „zachovávají Boží přikázání“ (Zj 14,12). Všimněme si slova v Listu Židům: „Toto je smlouva, kterou s nimi uzavřu po oněch dnech, praví Pán; dám své zákony do jejich srdce a vepíšu jim je do mysli; na jejich hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomenu“ (Žd 10,16.17). Jak nádherné vyjádření evangelia: ačkoli se Boží zákon zrcadlí v našich životech, stále potřebujeme ujištění, že si Bůh již nevzpomene na naše hříchy.

Boží jméno je jeho charakter. Boží morální zákon je přepisem jeho charakteru. A ti, kteří jsou shromážděni na Sijónu v posledních dnech, jsou naplněni láskou k Bohu, láskou projevenou poslušností jeho zákonu.

Aplikace

Jsme-li spaseni vírou, a ne zákonem, jaký význam má potom Boží zákon? (Viz 1J 5,3.)

ŽALM 5

⁸Já však pro tvé hojné milosrdenství smím přicházet do tvého domu, smím se klanět před tvým svatým chrámem ve tvé bázni. ⁹Hospodine, ve své spravedlnosti mě ved' navzdory těm, kdo proti mně sočí, svou cestu přede mnou učin' přímou. ¹⁰Vždyť na jejich ústa není spolehnutí, jejich nitro je zdroj zhouby, jejich hrdlo je hrob otevřený, na jazyku samé úlisnosti. ¹¹Odhal jejich vinu, Bože, ať doplatí na své plány, zavrhní je pro tak četné jejich nevěrnosti, vždyť vzdorují tobě! ¹²Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají; věčně budou plesat, když je budeš chránit, jásotem tě budou oslavovat ti, kdo milují tvé jméno. (Ž 5,8–12)

Osobní studium

Přečti si Ž 5. David v těchto verších vykresluje ostré kontrasty mezi těmi, kteří jsou ztraceni, a těmi, kteří byli vykoupeni. Porovnej tento žalm s popisem ve Zj 14,1–12. Jaké podobnosti nacházíš a jak ti to pomáhá pochopit, co to znamená být součástí Božího lidu v posledních dnech?

David zdůrazňuje, že „zlý nemůže být u tebe hostem“ (Ž 5,5). Cílem svatyně bylo, aby Bůh mohl přebývat uprostřed svého lidu. Totéž bude platit o Kristově království (viz Zj 21,3). Ti, kdo se chtějí přiblížit k Božímu trůnu, musí být vykoupeni.

Za zmínku stojí i Davidův popis klanění jako aktu uctívání v Ž 5,8, protože právě uctívání je ve velkém sporu klíčovým problémem. Ve Zj 13 se pětkrát nachází sloveso „klekat“ (ve významu uctívat) a v poselství tří andělů v následující kapitole je vyzýván svět: „Poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7). David nám říká, že před Hospodina předstupuje „v bázni“ před ním. Také poselství tří andělů vyzývá svět: „Bojte se Boha a vzdejte

mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu“ (Zj 14,7).

Všimněme si také, že o vykoupených představených ve Zj 14 se říká, že „z jejich úst nikdo neuslyšel lež“ (Zj 14,5). Jsou to pravdomluvní lidé, jejichž slova a skutky zrcadlí spravedlivý Boží charakter. Stojí v protikladu k těm, o kterých David říká, že „na jejich ústa není spolehnutí“ (Ž 5,10).

V této klíčové části Zjevení Jan představuje úžasnou scénu: obyčejní hříšníci byli vytaženi ze spárů smrti a nyní mají výsadu stát v Boží přítomnosti. O toto právo se nijak nezasloužili. Dostávají ho díky skutečnosti, že Beránek Boží – spravedlivý Syn člověka – tam stojí s nimi. Dostali odpuštění a jsou vykoupeni. Nemusí už nést svou vinu (porovnej se Ž 5,11), protože ji za ně nesl Boží Beránek (porovnej s Iz 53,12 a 2K 5,21).

Když je jednou Boží jméno vepsáno do našeho srdce, je obtížné mlčet. Boží lid předává poslední nabídku milosrdenství „mocným hlasem“ (Zj 14,7). „Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají; věčně budou plesat, když je budeš chránit, jásotem tě budou oslavovat ti, kdo milují tvé jméno“ (Ž 5,12).

Aplikace

Představ si, že stojíš před svatým a dokonalým Bohem u soudu, přičemž on vidí každý skutek, který jsi kdy udělal. Co nám tato představa říká o tom, že nutně potřebujeme Kristovu spravedlnost?

„BUDU UČIT NEVĚRNÉ TVÝM CESTÁM“

⁹Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sníh. ¹⁰Dej, ať slyším veselí a radost, ať jásají kosti, jež jsi zdeptal. ¹¹Odvrať svou tvář od mých hříchů, zahlad' všechny moje nepravosti. ¹²Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. ¹³Jen mě neodvrhuj od své tváře, ducha svého svatého mi neber! ¹⁴Dej, ať se zas veselím z tvé spásy, podepři mě duchem oddanosti. ¹⁵Budu učit nevěrné tvým cestám a hříšníci navrátí se k tobě. ¹⁶Vysvobod' mě, abych nebyl vinen krví, Bože, Bože, moje spáso, ať plesá můj jazyk pro tvou spravedlnost. ¹⁷Panovníku, otevři mé rty, ať má ústa hlásají tvou chválu. (Ž 51,9–17)

Osobní studium

Poté, co se Hospodin zjevil Izajášovi v trúním sále (Iz 6,1–8), a poté, co mu jeden ze serafů oznámil: „tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen“, odpověděl na Boží volání slovy: „Hle, zde jsem, pošli mne!“ (Iz 6,8). Prorok pochopil, že jeho vztah s Bohem se napravil. I když si Izajáš uvědomuje své chyby, je připraven pracovat pro Hospodina.

My jsme v úplně stejné situaci. Jak bychom mohli hlásat záchranu druhým, pokud bychom ji sami nepřijali? Dobrou zprávou je, že očistění od hříchu a viny můžeme mít vírou v Ježíše a v to, co pro nás udělal.

Co David slibuje v textu Ž 51,9–17? Co hodlá udělat, až bude omilostněn a očistěn od svého hříchu?

Být povolán do Boží přítomnosti v konečném důsledku znamená být poslán zase zpět. Bůh ve své moudrosti pověřil vykoupené, aby sloužili jako jeho hlas padlému světu. V určité době dějin bude vliv jeho lidu na zemi silný. Zjevení 18,1 nám říká, že jeho naléhavá závěrečná výzva obyvatelům hříchem poznačené planety ozáří celý svět.

„Jakmile přijmeme Ježíše Krista, budeme chtít všem lidem sdělit, jak úžasného přítele jsme v něm našli. Boží pravdu, která nás zachraňuje pro věčný život a která nás mění, nedokážeme ve svém srdci zatajit. Jestliže přijmeme od Ježíše Krista odpuštění a proměňující moc, nedokážeme to před ostatními skrýt. Když nás naplní radost, kterou do lidského života přináší Boží Duch, musíme se o ni podělit s jinými. Poznali jsme, že náš Pán je dobrý, a to si nemůžeme nechat pro sebe.“ (SC 78; CVP 81)

Základem poselství tří andělů je „věčné evangelium“ (Zj 14,6). Zpráva o spasení v Ježíši Kristu, která tvoří podstatu evangelia, zaznívá tedy ještě před tím, než zazní výzva uctívat toho, „kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7), nebo než zazní zpráva o pádu Babylóna (Zj 14,8) či výstraha před uctíváním šelmy a její sochy (Zj 14,9). Evangelium stojí na prvním místě, protože varování a výzvy tří andělů jsou vlastně poselstvím naděje a zaslíbení. Ti, kdo toto poselství hlásají, prožívají naději v Ježíši a v tom, co pro ně udělal. Kromě „věčného evangelia“ ve skutečnosti nemáme nic, co by stálo za to světu sdělit.

Aplikace

Uvažuj o tom, jak velký důraz je ve Zjevení 14 položen na „věčné evangelium“. Text se o něm zmiňuje dříve, než zazní poselství tří andělů. Co nám to říká o důležitosti dobré zprávy?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„V žalmech Davidových se obráží celá škála zážitků, od hloubek přiznané viny a sebezatracení po nejvznešenější vyznání víry a nejvroucnější obcování s Bohem. Ze záznamu o Davidově životě vysvítá, že hřích přináší toliko hanbu a žal, že však láska a milosrdenství Boží sahá až do největších hlubin a že víra pozdvihuje kající duši, aby mohla být přijata mezi dítky Boží. Ze všech ujištění, jež obsahuje slovo Boží, je záznam o Davidově životě jedním z nejpůsobivějších svědectví o věrnosti, spravedlnosti a milosrdenství Božím. [...] Přisáhl jsem Davidovi služebníku svému... buďet s ním stále ruka má, ano i ramenem svým posilovati ho budu... Pravda má a milosrdenství mé s ním bude a ve jménu mém vyvýšen bude roh jeho. A vložím na moře ruku jeho, a na řeky pravici jeho. On volaje ke mně, dí: Ty jsi otec můj, Bůh silný můj a skála spasení mého. Já také za prvorozeného vystavím jej, a za vyššího králů zemských. Na věky zachovám jemu milosrdenství své, a smlouva má s ním stálá bude.“ (Ž 89,4.22.25–29)“ (PP 754.755; PP 569)

Otázky k rozhovoru

1. Lidstvo žalostně selhalo při dodržování smlouvy, kterou s námi uzavřel Bůh. David byl „muž podle Božího srdce“. I přes některé jeho fatální chyby ho Bůh použil k tomu, aby nám oznámil podstatu našeho spasení. V jakém smyslu je David předobrazem Ježíše, který v náš prospěch dokonale dodržoval Boží zákon? A proč je to, co Ježíš učinil v náš prospěch, naší jedinou nadějí?
2. Které pasáže v žalmech považujete za místa odrážející zkušenosti, kterými jste sami prošli? Proč je toto poznání pro vás důležité?
3. Proč se žalmy tak často zmiňují o chrámu? Co se můžeme naučit z Davidovy lásky ke svatyni? Jak nám to může pomoci vážit si toho, co máme v Ježíši, jako našem nebeském Veleknězi, který „je na pravici Boží a přimlouvá se za nás“ (Ř 8,34)? Proč i my jako vykoupení lidé potřebujeme Krista, aby se za nás přimlouval v nebi?
4. V souvislosti s výše uvedeným citátem z knihy Ellen G. Whiteové uvažujte o vaší vlastní zkušenost s tím, že „víra pozdvihuje kající duši, aby mohla být přijata mezi dítky Boží“ po „hanbě a žalu“ způsobených hříchem?

Proroctví v žalmech (2)

Texty na tento týden

Ž 46; Jr 4,23–26; Ž 47,2–5; 1Te 4,13–17, Ž 75, Zj 14,6–12

Základní verš

„Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása! Kěž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé!“ (Ž 67,3.4)

Když přemýšlíme o závěrečných událostech, máme tendenci soustředit se v knize Zjevení na různé šelmy a mocnosti. Samozřejmě mají velký význam, jinak by nebyly součástí Božího poselství (viz Zj 1,3).

Proroctví se však zabývají také klíčovými otázkami spojenými s hříchem, utrpením, soudem, bojem dobra a zla, povahou spravedlnosti a nespravedlnosti, pronásledováním a dalšími skutečnostmi.

Těmito otázkami se žalmy zabývají poměrně podrobně. Kniha žalmů zkoumá téměř všechny lidské emoce – od temné sklíčenosti až po nespoutanou radost. Vidíme v nich, jak se Izrael připravuje na boj proti silám temnoty. Čteme o jednotlivcích, kteří zápasí s otázkou, proč Bůh nebojuje se zlem přímo a okamžitě. Tuto otázku jsme si už nepochybně položili i my. Žalmy nás směřují do svatyně, kde nacházíme odpovědi. V žalmech nacházíme také opakovaný důraz na to, že Hospodin je Stvořitelem. Podobnými otázkami se zabýváme i dnes, když se snažíme najít odpovědi na situaci ve světě. I proto budeme tento týden pokračovat ve zkoumání žalmů. Opět budeme hledat souvislosti mezi žalmy a proroctvími.

Osnova lekce

V deváté lekci ještě zůstaneme v Knize žalmů, abychom viděli, jak i ony, podobně jako kniha Zjevení, představují nejen budoucí dobu krize a vzpoury proti Bohu, ale i naději, kterou Bůh svým dětem zaslibuje, včetně konečného vítězství.

- Ž 46; Zj 6,14: Naděje do doby závěrečné krize (neděle)
- Ž 46,7.8; Jr 4,23–26: Naděje uprostřed nepokoje (pondělí)
- Ž 47,2–5: Naděje na konečné Boží vítězství a záchranu (úterý)
- Ž 75; Zj 14,9–12: Naděje na spravedlivý Boží soud (středa)
- Ž 67; Zj 14,6–12: Boží touha, aby jeho spásu poznaly všechny národy (čtvrtek)

OSVĚDČENÁ POMOC V SOUŽENÍ

²Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená. ³Proto se bát nebudeme, byť se převrátila země a základy hor se pohnuly v srdci moří. ⁴Ať si jejich vody hučí, ať se pění, ať se hory pro jejich zpupnost třesou! [...] ⁹Pojďte jen, pohledte na Hospodinovy skutky, jak úžasné činy v zemi koná! ¹⁰Činí přítrž válkám až do končin země, tříští luky, láme kopí, spaluje v ohni válečné vozy. ¹¹„Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh. Budu vyvyšován mezi pronárody, vyvyšován v zemi.“ ¹²Hospodin zástupů je s námi, Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný. (Ž 46,2–4.9–12)

Nebesa zmizela, jako když se zavře kniha, a žádná hora a žádný ostrov nezůstaly na svém místě. (Zj 6,14)

Osobní studium

Přečti si celý Ž 46. V čem může být poselství tohoto žalmu naším povzbuzením uprostřed nepokoje současného světa i událostí, které mají přijít na konci dějin?

V Ž 46 zaznívá podobné téma jako v Listu Židům. Toto téma by se dalo vyjádřit slovem „lepší“. Dopis Židům zdůrazňuje, že Ježíš je lepší než pozemský velekněz, jeho oběť je lepší než oběti zvířat a nebeská svatyně je lepší než předobrazy, které existovaly na zemi.

Tento žalm však k danému tématu přistupuje odlišně. Autor nestaví dobré věci do kontrastu s těmi lepšími. Žalmista ukazuje na svět ve vzpouře, na bolestné následky, které vzpóra přinesla, a klade je do protikladu se zaslíbením lepších věcí, které pro nás Bůh připravuje.

Ž 46 je naplněn nadějí. Přináší zaslíbení, že i uprostřed zustošení, zkoušek, utrpení a války, kterým čelíme, on zůstává Bohem.

Právě v chaosu dnešního světa zaznívá výzva: „Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh“ (Ž 46,11). Díky této jistotě můžeme hledět do budoucnosti s vědomím, že jednoho dne všechno špatné skončí a Bůh bude „vyvyšován v zemi“ (Ž 46,11).

Všimněme si také následujících slov: „Proto se bát nebudeme, byť se převrátila země a základy hor se pohnuly v srdci moří“ (Ž 46,3). Připomeňme si scény, které se budou odehrávat při druhém příchodu: „Nebesa zmizela, jako když se zavře kniha, a žádná hora a žádný ostrov nezůstaly na svém místě“ (Zj 6,14). Apoštol Petr k tomu přidává: „V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí žárem“ (2Pt 3,12). Naš současný svět (a všechno zlo v něm) nebude trvat věčně. Zaslíbení hovoří o příchodu něčeho, co naše mysl nyní sotva dokáže pochopit. Do té doby však musíme trpělivě čekat, setrvávat ve víře a držet se zjevení, které jsme dostali od Boha. Tím největším zjevením je Ježíšův kříž svědčící o Boží lásce.

Aplikace

Situace ve světě není dobrá a víme, že se postupem času bude jen zhoršovat. Jak můžeme posilovat svou naději? Jak nám v tom může pomáhat poznání dobrého Boha, jeho moci a charakteru?

NADĚJE UPROSTŘED NEKLIDU

⁷Pronárody hlučí, království se hroutí, jen vydá hlas a země se rozplývá. ⁸Hospodin zástupů je s námi, Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný. (Ž 46,7.8)

²³Viděl jsem zemi, a hle, je pustá a prázdna, nebesa jsou beze světla. ²⁴Viděl jsem hory, a hle, třesou se, všechny pahorky se otřásají. ²⁵Viděl jsem, a hle, nikde žádný člověk, i všechno nebeské ptactvo odletělo. ²⁶Viděl jsem, a hle, sad je pouští, všechna města v něm jsou podvrácena Hospodinem, jeho planoucím hněvem. (Jr 4,23–26)

Osobní studium

Přestože Kniha žalmů není v první řadě prorockou knihou, i v ní nacházíme mnoho symbolů. Když se však v žalmech mluví o konečném obnovení naší planety, nemáme důvod se domnívat, že jde o symbolický jazyk. Žalm 46., kterému jsme se věnovali včera, nám připomíná, že Kristův návrat velmi podstatně zasáhne náš svět. Nepůjde však jen o to, že se třesou hory. Velké vyvrcholení dějin Země se projeví i rozpadem světských království – těch pomýlených, nepoctivých a chatrných systémů lidské vlády, které během tisíciletí způsobily tolik utrpení.

V závěru dějin nastane konec nejen těchto pozemských mocností, ale i všeho zla a utrpení, které přinesly lidstvu.

Co nám úvodní text (Jr 4,23–26) říká o osudu tohoto světa, než Bůh stvoří „nové nebe a novou zemi“ (Zj 21,1)?

Biblická prorocktví nám naznačují, co se stane s tímto světem. Vidění v Da 7 nám například ukazuje rozbouřené moře, uprostřed něhož povstávají národy světa. Větry sváru a válek foukají přes pohanské moře

(zem) a vytvářejí jedno světské království za druhým. Ani jedno z nich však nedokáže vyřešit skutečné problémy, které sužují lidstvo. Světští vůdci, do kterých lidé vkládají svou naději, se téměř vždy ukážou jako stejně hříšní a sobečtí jako my ostatní.

Žádné z království ukázaných Danielovi se pro Boží lid nestalo bezpečným domovem (i když některá byla lepší než jiná). My však víme, že „máme občanství v nebesích“ (Fp 3,20). Máme jistotu, že vysoko nad chaosem této planety je trůn, který stojí navěky (viz Ez 1,26; Ž 45,7). Ježíš učil, že čím více se budeme blížit k okamžiku Kristova návratu (Mt 24), tím více se bude prohlubovat krize ve světě. My však můžeme vytrvat ve víře bez ohledu na stav naší planety. Můžeme totiž prožívat jistotu, že Bůh má probíhající události ve své moci a že nakonec splní svá zaslíbení. „Pronárody hlučí, království se hroutí, jen vydá hlas a země se rozplývá. Hospodin zástupů je s námi, Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný“ (Ž 46,7.8).

Z našeho bezprostředního pohledu se okolnosti nevývjejí moc dobře. Ale dlouhodobě? To je, díky Ježíši, úplně jiná záležitost.

Aplikace

Není pochyb, že se náš svět ocitá ve stále větším chaosu. Jako by se všechno vymklo zpod kontroly. Jak nám například prorocktví z Da 7 může pomoci pochopit, že pokud zůstaneme věrní, všechno pro nás nakonec dobře dopadne?

POD JEHO NOHAMA

²Lidé všech národů, tleskejte v dlaně, hláholte Bohu, plesejte zvučně. ³Hospodin, Nejvyšší, vzbuzuje bázeň, on je Král velký nad celou zemí. ⁴Podrobí nám lidská společenství, národy k nohám nám složí. ⁵Vybral nám za náš dědičný podíl chloubu Jákoba, jehož si zamiloval. (Ž 47,2–5)

Osobní studium

Co se v úvodním textu (Ž 47,2–5) říká o našem místě v Kristově království?

Na základě biblických prorocství víme, že na konci nás čeká nádherná budoucnost. A do té doby? Lidé přenechali vládu na naší planetě Luciferovi. V době, kdy se satan objevil před nebeskou radou, chlubil se, že tato země patří jemu. „Hospodin se satana zeptal: ‚Odkud přicházíš?‘ Satan Hospodinu odpověděl: ‚Procházel jsem zemi křížem krážem“ (Jb 1,7).

Satan si tím nárokoval vlastnictví celé země. „Dotek nohy“ se totiž používal k označení vlastnictví. Hospodin například přikázal Abramovi: „Teď projdi křížem krážem tuto zemi, neboť ti ji dávám“ (Gn 13,17).

Porovnej texty 1Te 4,13–17 a Za 14,4 a soustřeď se přitom na to, co tyto verše říkají o Kristových nohou. V čem se tyto texty

liší? Co se z tohoto rozdílu můžeme naučit o dvou odlišných, i když souvisejících aspektech Kristovy konečné svrchovanosti nad světem?

Ellen G. Whiteová o tom, co dělá Kristus na konci tisíciletí, napsala: „Ježíš Kristus sestoupí na Olivovou horu, odkud po svém zmrtvýchvstání vystoupil na nebesa a kde andělé opakovali zaslíbení o jeho návratu. Prorok napsal: ‚Přijde Hospodin, můj Bůh, a s tebou všichni svatí, Bože.‘ V onen den stanou jeho nohy na hoře Olivové, ležící na východ od Jeruzaléma. Olivová hora se rozpoští vpůli ... velmi širokým údolím.‘ Hospodin bude Králem nad celou zemí; v onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jediné (Za 14,5.4.9). Když Nový Jeruzalém sestoupí z nebe ve své oslňující nádheře, spočine na místě připraveném a očištěném pro jeho příchod a Kristus se svým lidem i anděly vstoupí do Svatého města.“ (GC 662.663; VDV 427)

Aplikace

Uvažuj o naději, kterou jsme dostali v Ježíši. Zamysli se nad tím, jak těžký by byl život, kdyby vše navždy končilo smrtí. V čem byla naše naděje?

VÍNO A KREV

²Vzdáváme ti chválu, Bože, vzdáváme ti chválu! Tvé jméno je blízko, vypráví se o tvých divech.
³„Já určím tu chvíli, kdy vykonám soud dle práva. [...]“⁸jenom Bůh je soudce: jednoho poníží, druhého povýší. ⁹Hospodin má v ruce kalich: víno kvasí, je plné příměsků, z něho nalévá a vypijí je i s kaly až do dna všichni svévolníci země. ¹⁰A já to budu navěky hlásat, budu zpívat žalmy Jákobovu Bohu. ¹¹A všem svévolníkům srazím rohy, rohy spravedlivého se zvednou. (Ž 75,2.3.8–11)

Osobní studium

Přečti si Ž 75. Co odhaluje tento žalm o někteřích problémech souvisejících se soudem? Uvažuj o slovech žalmu v kontextu veršů Mt 26,26–29 a Zj 14,9–12. Jak nám tyto texty pomáhají porozumět problémům zmíněným v Ž 75?

Předpokládá se, že se tento žalm měl zpívat při zázračném zničení armády asyrského krále Sancheríba (2Pa 32; 2Kr 19). Samotný příběh je jakousi předzvěstí konečného zničení bezbožných, o kterém se mluví ve Zj 20. Boží lid je ve Svatém městě se svým spravedlivým králem, když přicházejí vojska zla a obklíčují město. Nakonec je však zničí samotný Bůh.

Jednou z věcí, které Bůh u soudu napravuje, je zneužití moci, ke kterému došlo v našem padlém světě. Hříchem ovládaní lidé nežijí ani pro jiné, ani pro Boží slávu, ale jen pro sebe. Lidé se v minulosti rozhodli uvěřit (a mnozí se tak rozhodují i dnes), že ve vesmíru neexistuje žádný smysl ani objektivní

morální normy. Náš život je dnes poznamenán důsledky tohoto rozhodnutí. Filozof Friedrich Nietzsche prosazoval myšlenku, že má-li existovat smysl, musíme si ho sami vymyslet a předstírat, že vesmír existuje pro náš prospěch. Každý jednotlivec se ve skutečnosti chová tak, jako kdyby byl bohem.

Ať jsou okolnosti, se kterými se setkáváme, jakkoli složité a bolestné, jako věřící dostáváme od Boha vždy znovu povzbuzení, abychom žili nadějí a nesoudili budoucnost podle současných událostí. Je snadné zoufat si, když vidíme, jak pilíře civilizace neustále podřívají srdce a mysl bezbožných lidí nebo těch, jejichž názory na Boha nejsou založeny na Bibli. V současnosti žijeme v období, kdy jsou v mnoha částech světa zpochybňovány zcela základní morální hodnoty, dokonce i takové, které se týkají samotné podstaty lidského života. Na veřejnosti jsou propagovány některé druhy nemravností, o kterých by se mnoho lidí stydělo mluvit i v soukromí. Morální zkáza světa postupuje velmi rychle.

Aplikace

Nezapomínejme, že jsme dostali pověření, abychom se alespoň pokusili udělat všechno pro to, aby byl život našich bližních – ano, především těch potřebných a trpících –, lepší a snesitelnější. Není však v lidské moci změnit svět ovládaný zlem. Vždy pamatujme na to, že tento hříšný svět Bůh zničí a potom nově stvoří. Teprve pak bude všechno opět dokonalé.

AŽ JE ZNÁMA TVOJE SPÁSA!

²Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! ³Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása! ⁴Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé! ⁵Ať se národy radují, ať zaplesají, neboť soudíš lidi podle práva, spravuješ národy země. ⁶Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé! ⁷Země vydala své plody, Bůh nám žehná, Bůh náš. ⁸Bůh nám dává svoje požehnání. Nechť se ho bojí všechny dálavý země! (Ž 67,2–8)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu (Ž 67). Jak nám tento hymnus chvály pomáhá pochopit úkol svěřený Božímu lidu ve Zj 14,6–12?

Vědci z Massachusettské technické univerzity vytvořili nový černý nanomateriál, díky kterému se předměty jím natřené stávají téměř neviditelnými. Je vytvořen z uhlíkových nanotubic a je mnohonásobně „tmavší“ než jakýkoli dříve vytvořený materiál. Dokáže absorbovat až 99,995 procent veškerého viditelného světla. Ani nejjasnější světlo nemá schopnost zviditelnit předměty pokryté tímto materiálem.

Ž 67 začíná touhou, aby mezi námi zazářila Boží tvář. Cílem má být přání, aby Boží cestu a spásu poznali „všichni lidé“ (Ž 67,4). V plánu spasení Bůh vytvořil způsob, jakým mohou být hříšníci znovu přijati do jeho přítomnosti, aniž by byli zničeni jeho slávou. A i nyní, v tomto životě, Kristův kříž umožňuje, abychom byli ozářeni světlem Boží tváře.

A nejen to. Bůh chce, abychom zrcadlili jeho světlo světu kolem nás. Takový úkol dostal už starověký Izrael. Chrám měl být domem modlitby pro všechny národy. Hospodin říká: „Všechny, kdo dbají na to, aby neznesvěcovali den odpočinku, kdo se pev-

ně drží mé smlouvy, přivedu na svou svatou horu a ve svém domě modlitby je oblažím radostí, jejich oběti zápalné a obětní hody dojdou na mém oltáři zalíbení. Můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy...“ (Iz 56,6.7).

V Ž 67 nám David připomíná to, co máme zvěstovat a po čem Bůh touží: „Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása!“ (Ž 67,3). Je smutné, že Boží lid v této úloze opakovaně selhával. Starý zákon obsahuje některé temné kapitoly fatálního selhání Božího lidu. A stejná selhání se odehrála i během dvou tisíciletí existence křesťanské církve. Je to, jako kdybychom naše srdce natřeli ultratmavým nanomateriálem a spokojeně pohltili všechno Boží světlo, aniž bychom je odrazili svému okolí.

Někdy se dopouštíme toho, že Boží církev v čase konce považujeme za jakýsi předodletový salonek určený pro privilegovanou skupinu lidí. Zdá se, že nám to tak vyhovuje, a vůbec nám nevadí, že zbytek světa musí sedět v hlučné nepohodlné hale, naprosto nepřipravený na cestu, která je před námi. Boží věrní ze Zj 14 se však nespokojují s tím, že stojí na Siónu s Kristem a hřejí se v záři jeho přítomnosti. Namísto toho vyzývají hlasitě celý svět, aby se k nim přidal a společně jsme tak mohli stát na svaté Boží hoře.

Aplikace

Jaký závazek bychom měli jako církev i jako jednotlivci cítit, jestliže druhé seznamujeme s pravdou, kterou tak milujeme?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si texty Ž 133; Sk 1,4–9 a Zj 5,4–7.

„V době patriarchů se působení Ducha svatého často projevovalo pozoruhodným způsobem, nikdy však ve své plnosti. Učedníci poslechli svého Spasitele a nyní pokorně prosili o tento dar. Ježíš podpořil jejich modlitby svou přímluvou v nebi. Požadoval dar Ducha, aby ho mohl vylít na svůj lid.“ (AA 37; PNL 23)

Učedníci byli poučeni, aby vydávali svědectví o Kristu „v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země“ (Sk 1,8). Je to dílo, které bude ohlašovat návrat Krista (Mt 24,14). I dnes máme pokračovat v tom, co učedníci začali.

Když nám Kristus řekl, abychom nesli světu evangelium, nenechal nás, abychom sami vymýšleli způsoby, jak to uskutečnit. Tato práce je řízena z nebeské svatyně. To, co děláme, vychází z důvěrného vztahu s Kristem: On nás vede a dává nám sílu. Toto je jeho dílo, ne naše: je jen třeba, abychom následovali jeho vedení. Všimneme si, jak to fungovalo v Izraeli: Bůh je požádal, aby se řídili jeho pokyny, a pak učinil i takové divy a zázraky, které byly z lidského pohledu naprosto nemyslitelné. Duch již působí v srdcích našich bližních. Naším úkolem je být při tom, abychom je ve správné chvíli rozhodování pozvali, aby se připojili k Božímu lidu, který stojí s Beránkem na Siónu. Nemusíme vymýšlet nové způsoby a metody, to není náš úkol – je to dílo našeho Boha.

Otázky k rozhovoru

1. *Ve světě existuje mnoho neoslovených lidí, i když poselství tří andělů zaznívá již dlouhou dobu. Uvažujte, jak můžeme jako sborové společenství lépe plnit úkol, k jehož provedení nás Kristus povolal. Jak se můžeme naučit nepodléhat malomyslnosti, když lidé na naše pozvání nereagují?*
2. *Ve Zj 5 je Jan svědkem toho, že zapečetěný svitek byl dán Beránkovi, protože on jediný je „hoden“ jej otevřít. Když jsou pečeti na svitku otevřené (Zj 6), vidíme jasně předpovězené novozákonní dějiny – a to až po dobu konce. Co se z toho můžeme naučit o způsobu, jakým Bůh zamýšlí dokončit své dílo?*
3. *Které události ve světě a kolem nás by mohly velmi rychle způsobit, že se začne dít to, co je popsáno ve Zj 13 a 14? Co tomu zatím brání?*

Nám, které zastihl přelom věků

Texty na tento týden

Zj 6,12–17; Mt 24,36–44; Gn 6,1–8; 2Pt 2,4–11; Gn 18,17–32; Da 7,9,10

Základní verš

„To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků. A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.“ (1K 10,11.12)

V Písmu nacházíme mnoho zpráv o Božím lidu, které poukazují na budoucí události a které obsahují klíče pomáhající pochopit „přítomnou pravdu“. Některé z těchto popisů hovoří o událostech doby konce s překvapivými podrobnostmi. To nám poskytuje širší základ pro jasné pochopení proroctví knih Daniel a Zjevení.

Bůh může ve své dokonalosti usměrňovat události, které se stanou v posledních dnech a které zjevil prorokům – aniž by zasahoval do svobodné vůle a svědomí jednotlivců. Nový zákon se při popisu závěrečných událostí světa odvolává na některé známé příběhy z minulosti, například na potopu nebo příběh Sodomy a Gomory. Jiné události potřebujeme zkoumat podrobněji, abychom objevili pravdy, které nám jejich prostřednictvím zjevuje Boží slovo.

V následujících lekcích se budeme věnovat studiu několika klíčových příběhů, abychom zjistili, co nám mohou říci o událostech, jako je druhý příchod, vyšetřující soud, závěrečná krize a podobně. V tom všem bude Kristus v centru našeho přemýšlení. On totiž musí být základem i konečným cílem veškeré naší snahy pochopit proroctví.

Osnova lekce

Při studiu desáté lekce si povšimneme některých výrazných starozákonních příběhů, které budou později, v rámci novozákonního proročského výhledu, připomínány jako předobrazy ukazující na problémy „poslední doby“.

- ▶ Mt 24,37–39; 2Pt 3,3–5: Paralela s dobou Noema a soudem nad předpotopním světem (neděle, pondělí)
- ▶ Ju 1,5–8: Paralela se soudem nad Sodomou a Gomorou (úterý, středa)
- ▶ Da 7: „Syn člověka“ jako naše jistota na soudu (čtvrtek)

HNĚV BERÁNKA

¹²A hle, když rozlomil šestou pečeť, nastalo veliké zemětřesení, slunce zčernalo jako smuteční šat, měsíc úplně zkrvavěl ¹³a nebeské hvězdy začaly padat na zem, jako když fík zmítaný víchrem shazuje své pozdní plody, ¹⁴nebesa zmizela, jako když se zavře kniha, a žádná hora a žádný ostrov nezůstaly na svém místě. ¹⁵Králové země i velmoži a vojevůdci, boháči a mocní – jak otrok, tak svobodný, všichni prchali do hor, aby se ukryli v jeskyních a skalách, ¹⁶a volali k horám a skalám: „Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!“ ¹⁷Neboť přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát? (Zj 6,12–17)

³⁷Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noeho: ³⁸Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, ³⁹a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka. (Mt 24,37–39)

Osobní studium

Při čtení úvodního textu (Zj 6,12–17) se zaměř na lidi, o kterých se zde mluví. V jaké situaci se ocitli? Co říkají a dělají? Co se dozvídáme z jejich reakcí?

Je zajímavé, že ztracení nekřičí: „Co se to děje?“ ani „Kdo je za to odpovědný?“ Zdá se, že velmi přesně vědí, co se právě odehrává. Mluví o Ježíši jako o „Beránkovi“, a zřejmě tedy znají Kristův příběh. Tito lidé si uvědomují, že „přišel veliký den jeho hněvu“ a že se ocitli v beznadějné situaci: „Kdo bude moci obstát“?

Před koncem se evangelium dostane ke každému národu na zemi (Mt 24,14). Poselství tří andělů zazní po celém světě. A přece se najdou lidé, kteří budou zaskočeni – ne proto, že by měli málo informací, ale pro

jejich odmítnutí uvěřit a poslechnout Boží výzvu. To je důvod, proč budou tito lidé v posledních dnech ztraceni.

Přečti si text Mt 24,36–44. Na jaké pravdy zaměřuje Ježíš naši pozornost v příběhu o Noemovi?

Ježíš poukazuje na příběh o potopě, aby nás varoval, že jeho druhý příchod bude pro mnohé překvapením. Stejně jako při druhém příchodu, ani potopa nebyla pro svět překvapením proto, že by měli nedostatek informací. Noe kázal sto dvacet let, ale svět odmítal uvěřit jeho poselství. Lidé znali, tušili, ale nevěřili.

Mnoho lidí se uklidňuje tím, že prorocké předpovědi jsou nepravdivé. Podle nich to všechno trvá příliš dlouho. Tyto nálady a postoje budou každým dalším rokem silnější a hlubší.

Aplikace

Z pohledu individuální zkušenosti člověka se druhý (v některých případech „třetí“) Kristův příchod odehraje jen krátce po smrti. Všichni navíc víme, jak rychle život plyne. Jak nám tento pohled může pomoci vyrovnat se se „zpožděním“ Kristova příchodu?

NOEMOVA EVANGELIZACE

³⁷Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noeho: ³⁸Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, ³⁹a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka. (Mt 24,37–39)

³Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, 'a budou se posmívat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.“⁵Těm, kdo toto tvrdí, zůstává utajeno, že dávná nebesa i země byly vyvolány slovem Božím z vody a před vodou chráněny. (2Pt 3,3–5)

Osobní studium

Petr nám připomíná, že mnozí nebudou připraveni na Kristův návrat, protože záměrně zapomenou (2Pt 3,5), co se stalo při potopě. Velký počet kultur po celém světě, od starých Řeků až po Maye, vypráví příběh o ničivé potopě. Navzdory této „kolektivní vzpomínce“ na velkou potopu se mnozí biblické zprávy o Noemovi vysmívají. Jak se předpovídalo, svět svévolně odložil tento příběh stranou jako mýtus. A to bez ohledu na to, jak jasné je vykreslen ve Starém zákoně a kolikrát se na něj odvolává Nový zákon.

Ježíš řekl, že světová situace bude připomínat události, které se děly „za dnů Noema“ (Mt 24,37–39). Porovnejte tuto pasáž s Gn 6,1–8. Jaké morální podmínky vedly k potopě? Jaké paralely existují mezi těmito dvěma obdobími?

Z příběhu o potopě se můžeme naučit ještě jednu důležitou skutečnost. Text Žd 11,7 nám říká, že Noe: „připravil koráb k zachráně své rodiny. Svou vírou vynesl soud nad světem a získal podíl na spravedlnosti

založené ve víře.“ Představ si, že více než století kážeš o potopě a jediný hmatatelný důkaz, který máš k dispozici, je tvoje vlastní rodina v korábu, který jsi postavil. Pokud by byl Noe moderním evangelistou, mohli bychom být v pokušení odepsat ho za fatální selhání: desetiletí kázání, a zdánlivě vůbec žádné výsledky.

Dnes však v mnoha částech světa lidé velmi silně reagují na poselství tří andělů. Kázání tohoto jedinečného poselství má nevídaný evangelizační dosah. Na mnoha místech lidé poznávají Boha a odevzdávají mu svůj život. Svět ještě není ani zdaleka v situaci, že by se nikdo nechtěl obrátit a kázání by bylo neúčinné. Víme však, že „Až vyšetřování skončí, až budou prověřeny případy všech lidí, kteří se kdy hlásili k Bohu, až bude rozhodnuto o každém z nich, tehdy – a ne dříve – doba milosti pro lidstvo skončí a ‚dveře milosti‘ se uzavřou. Jediná kratičká věta: Ty, ‚které byly připraveny, vešly s ním na svatbu; a dveře byly zavřeny‘ (Mt 25,10).“ (GC 428; VDV 282)

Do té doby nás jako církev čeká práce.

Aplikace

Co můžeme udělat, aby nás neodradila skutečnost, že naše osobní evangelizační úsilí momentálně nepřináší mnoho ovoce? Proč máme pokračovat v našem úsilí i navzdory zdánlivému nezdaru? (Viz J 4,37.)

PŘÍBĚH SODOMY A GOMORY

⁵Chci vám však připomenout, třebaže to všechno již dávno víte, že Hospodin sice vysvobodil lid z egyptské země, potom však zahubil ty, kteří neuvěřili. ⁶Také anděly, kteří si nezachovali své vznešené postavení, ale opustili určené místo, drží ve věčných poutech v temnotě pro veliký den soudu. ⁷Podobně jako oni i Sodoma, Gomora a okolní města se oddaly smilstvu, propadly zvrhlosti, a jsou nám výstražným příkladem testu věčného ohně. ⁸Podobně i tito blouznivci poskvňují své tělo, žádnou autoritu neuznávají, nadpozemským mocnostem se rouhají. (Ju 1,5–8)

Osobní studium

Příběh o Sodomě a Gomoře je dalším klíčovým starozákonním příběhem, který slouží jako ilustrace událostí na konci. Apoštol Petr na tento příběh přímo odkazuje při popisu posledních dní. Města na rovině byla známá pro svou zkaženost a stala se prvním příkladem obydlených center zničených ohněm z nebe.

Přečti si texty 2Pt 2,4–11; Ju 1,5–8 a 16,46–50. Soustřeď se na jednotlivé podrobnosti. Co bylo příčinou zničení těchto míst? V čem se tehdejší situace podobá dnešnímu světu?

Varování adresované lidem žijícím v době konce prostřednictvím zprávy o Sodomě a Gomoře je jasné: bezbožní budou nakonec zničeni ohněm, jak o tom mluví Zj 20. Hřích je pozoruhodně zavádějící v tom, že nás oslepuje. Přestáváme si být vědomi stavu našeho srdce a své prohřešky zahalujeme nánosem pýchy. Zároveň si naplno všímáme bezbožností páchaných druhými. Ve stejné kapitole, kde Bůh mluvil o tom, kolik lásky projevil svému národu, musí tytéž lidi varovat, že jejich hříchy jsou obrovské (Ez 16,47) a ve skutečnosti jsou ještě horší než Sodoma.

Izrael se dopouštěl duchovního cizoložství (Ez 16,41). Představme si překvapení Božího lidu, když se od proroka dozvěděli, že jsou horší než lidé, kteří byli známí svou bezbožností.

Tato situace není nová. Nejen starověký Izrael, ale celé lidstvo omámil hřích. V Ř 1,18–32 Pavel představuje dlouhý seznam lidského zla, který by klidně mohl napsat i na základě zpráv v dnešním denním tisku. Pavlův popis hříchu pohanů neměl za cíl vyvolat u Židů pocit nadřazenosti. Boží lid měl konečně pochopit závažnost svých vlastních hříchů. Nátan učinil totéž, když mluvil s Davidem: vyprávěl příběh o boháči, který ukradl malou ovečku chudému muži. „David vzplanul proti tomu muži náramným hněvem“ (2S 12,5), protože nespravedlnost byla očividná. Nátan tehdy velmi jednoznačně prohlásil: „Ten muž jsi ty!“ (2S 12,7). David tak poznal v příběhu sám sebe.

Je důležité si uvědomit, že Bible není primárně určena vnějšímu světu, ale Božímu lidu. Když vidíme ohavné hříchy druhých popsané ve Zj 13 nebo 17, je to varování, že i my můžeme padnout do stejné pasti.

Aplikace

Které zdánlivě malé kompromisy v každodenním životě mohou zaslepit tvůj pohled na skutečný stav tvého srdce? Co můžeš udělat, aby ti Bůh otevíral oči a pomohl ti „vyrovňovat“ tvé cesty dříve, než od něho odejdeš do nenávratna?

SOUDCE CELÉ ZEMĚ

²²Zatímco se muži odtud ubírali k Sodomě, Abraham zůstal stát před Hospodinem. ²³I přistoupil Abraham a řekl: „Vyhleďš snad se svévolníkem i spravedlivého? ²⁴Možná, že je v tom městě padesát spravedlivých; vyhleďš snad i je a nepromineš tomu místu, přestože je v něm padesát spravedlivých? ²⁵Přece bys neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem spravedlivého; pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. To bys přece neudělal. Což Soudce vši země nejedná podle práva?“ (Gn 18,22–25)

Osobní studium

Těsně před zničením Sodomy se na planinách Mamre odehrál zvláštní příběh. Bůh se zjevuje Abrahamovi v doprovodu dvou andělů. Když je Abraham uvidí, pozve nebeské návštěvníky k jídlu. Právě tehdy Bůh zaslibuje, že Abraham a Sára budou mít syna, z něhož se v budoucnu narodí Mesiáš. Ježíš skutečně pocházel z Abrahamova potomstva (porovnej s Ga 3,16). Potom se děj najednou zvrtné k tématu zkažených míst na rovině.

Přečti si text Gn 18,17–32. Co se z těchto veršů dozvídáme o Božím charakteru a způsobu, jakým se nakonec plánuje vypořádat se zlem na naší planetě?

Bůh nám nedluží vysvětlení svého jednání. Rozhodl se však nezakrývat své pohnutky a plány. „Ovšem, Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům“ (Am 3,7).

Než Bůh zničí Sodomu a Gomoru, prohlašuje, že jediná správná věc, kterou je třeba

udělat, je informovat Abrahama o tom, co se má stát a čeho bude zanedlouho svědkem.

Bůh zůstává s Abrahamem, zatímco dva andělé jdou do zkaženého města, aby odtud vyvedli ty, kteří poslechnou jejich varování. V této souvislosti si určitě vzpomeneme na anděly z proroctví, kteří konají stejnou roli v posledních dnech. Volají ty z Božího lidu, kteří žijí v Babylóně, aby z něj vyšli (Zj 14,6–12; Zj 18,1–4). Když zaznívá poslední varování, Bůh diskutuje s Abrahamem o tom, co se má stát, a ochotně odpovídá na patriarchovy otázky.

Abraham říká: „Přece bys neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem spravedlivého; pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. To bys přece neudělal. Což Soudce vši země nejedná podle práva?“ (Gn 18,25). Abraham nezkoumá jen případ Sodomy, ale i Boží charakter. Bůh otevře nebeské záznamy (Zj 20,4.11–15) a umožní nám prozkoumat důkazy předtím, než sešle na zem zničující oheň. Budeme mít tisíc let na to, abychom dostali odpovědi na řadu otázek, které zatím zůstávají nezodpovězeny.

Aplikace

Dříve než Bůh vynese konečný soud nad hříšnými, dá vykoupeným tisíc let, aby pochopili, co se komu stane a proč. Co se z toho dovídáme o Božím charakteru? Proč je důležité, že Bůh je ochotný svá rozhodnutí podrobit zkoumání stvořených bytostí, které jsou na něm zcela závislé a nemají žádné přirozené právo tyto věci znát?

PŘEDADVENTNÍ SOUD

²¹Viděl jsem, že ten roh vedl válku proti svatým a přemáhal je, ²²až přišel Věkovitý a soud byl předán svatým Nejvyššího; nadešla doba a království dostali do držení svatí. [...] ²⁶avšak zasedne soud a vladařskou moc mu odejmou, a bude úplně vyhlazen a zahuben. ²⁷Království, vladařská moc a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu svatých Nejvyššího. Jeho království bude království věčné a všechny vladařské moci ho budou uctívat a poslouchat. (Da 7,21.22.26.27)

Osobní studium

Popis soudu, který se nachází v Da 7, nám umožňuje nahlédnout za oponu. Máme úžasnou příležitost vidět, jak Bůh řeší problém hříchu a zároveň vykupuje ty, kteří s ním chtějí žít ve smluvním vztahu.

Přečti si texty popisující vyšetřující soud v Da 7,9.10.13.14.22.26.27. Na co se soud primárně zaměřuje? Jaký verdikt je vyneseno na konci procesu? Co se z toho dozvídáme o plánu spasení?

Není pochyb o tom, že lidstvo soudí Bůh. Kaz 12,14 nás ujišťuje: „Veškeré dílo Bůh postaví před soud, i vše, co je utajeno, ať dobré či zlé“ a Pavel nám připomíná, že se nemáme navzájem soudit – „všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží“ (Ř 14,10). Bůh samozřejmě nepotřebuje záznamy, aby věděl, kdo je spasen nebo ztracen, ale andělé – kteří celou dobu zkoumali plán spasení (1Pt 1,12) – by přirozeně mohli mít otázky. Byli svědky vzpoury satana a viděli třetinu

nebeských andělů vyhnaných z nebe (Zj 12,4). Bůh tedy otevře knihy a umožní svatým vidět a prozkoumat všechny záznamy.

Příběh o Abrahamově prosbě za Sodomu a Gomoru je svým způsobem také „soudem“. Můžeme se z něj něco dozvědět o důležitém aspektu soudu v nebesích. Hříchy Sodomy byly zřejmě zkoumány. Bůh vzpomíná, že bezbožnost města byla taková, že vyvolávala velký křik (Gn 18,20). Vyšetřována ve významu „prozkoumána“ však nebyla jen města Sodoma a Gomora. V příběhu totiž vidíme i další skutečnost: Bůh dovolil Abrahamovi „nahlédnout“, aby mohl vidět, zda Bůh jednal spravedlivě, když se rozhodl zničit zkažená města.

Kdo se mezitím zjevuje uprostřed nebeského soudu v Da 7? Je to „Syn člověka“, Ježíš (Da 7,13; viz také Mt 20,28), jehož příchod je jediným důvodem, proč byl tento soud „předán svatým Nejvyššího“ (Da 7,22). Jen Kristova dokonalá spravedlnost totiž umožní, že jeho lid bude u soudu ospravedlněn.

Aplikace

Představ si, že stojíš před soudem se všemi svými tajemstvími odhalenými před naším svatým Bohem. Jaká je tvá jediná naděje v době soudu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 7. kapitolu „Potopa“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 90–104; NUD 36–42).

„Velekněz v žádném případě netvrdí, že by Boží lid byl bez viny. Oblečen do špinavého šatu, který symbolizuje hříchy lidu, jež zastupuje, stojí před Božím poslem, přiznává jejich viny a odvolává se na vykonané pokání. V pokoře se spoléhá na milost Spasitele, který odpouští hříchy. [...] Satan neobviňuje ty, kdo hledají Boha, z toho důvodu, že by mu vadily jejich hříchy. On má z jejich pokřiveného charakteru radost; ví totiž, že je bude mít ve své moci jedině tehdy, budou-li přestupovat Boží zákon. Svá obvinění vznáší proto, že nenávidí Krista. Protože je denně vystaven projevům Kristovy nadvlády, snaží se z jeho ruky vytrhnout ty, kteří přijali spásu. Způsobuje, že lidé ztrácejí víru v Boha a vzdalují se jeho lásce. Vede je k tomu, aby přestupovali jeho zákon, a potom prohlašuje, že patří jemu. Troufale tvrdí, že Kristus na ně nemá právo. [...] Člověk není schopen ve své vlastní síle čelit útokům a obviněním nepřitele. Ale Ježíš, náš Přímlovce, obhajuje každého, kdo skrze pokání a víru mu odevzdá svou duši. Na kříži Golgoty získal dostatečně silné argumenty, kterými dokáže vyvrátit každé obvinění. Protože dokonale zachoval Boží zákon, byla mu dána veškerá moc na zemi i na nebi.“ (PK 583–586; OSU 219–220)

Otázky k rozhovoru

1. Ježíš řekl svým učedníkům, že jsou ve světě, ale ne ze světa. (Viz J 15,19 a 17,14–16.) Jak najít správnou rovnováhu mezi odpovědností oslovit zkažený svět a nutností „chránit se před poskvrnou světa“ (Jk 1,27)?
2. Co nás učí Noemova veřejná služba před potopou o způsobu, jakým probíhá velký spor? V čem hrajeme stejnou roli, jako kdysi Noe?
3. Než Bůh pohltí hříšníky ohněm z nebe (jak to udělal se Sodomou), vzkřísí je z mrtvých a dovolí satanovi, aby je ještě na krátkou dobu oklamal (Zj 20,7–9). Proč je podle tebe tento krok součástí Božího plánu dříve, než Bůh dá všechno do pořádku?
4. Když uvažujete o příbězích, které jsme studovali tento týden, jaká varování nacházíte pro svůj vlastní život? Co vás tyto příběhy učí o vaší naději v Kristu?

Rút a Ester

Texty na tento týden

Rt 1,1–5; Rt 2,5–20; Jb 1,6–11; Mt 4,8.9; Est 3,1–14; Zj 12,14–17

Základní verš

„Jakmile spatřil královnu Ester stojící na nádvoří, získala jeho přízeň. Král vztáhl k Ester zlaté žezlo, které držel v ruce. Ester se přiblížila a dotkla se hlavice žezla.“ (Est 5,2)

Tento týden pokračujeme ve zkoumání příběhů, které předznamenávají události času konce. Prostřednictvím událostí a lidí žijících svůj život nám Bůh pomáhá vidět, jaký je jeho pohled. Pomáhá nám také pochopit, jak vykládat proroctví, která mají posílit naši víru.

Tento týden soustředíme naši pozornost na dvě důležité ženy, jejichž příběhy se dotkly srdcí nesčetných generací: Rút a Ester. Rút je chudá vdova která našla svou naději při setkání s laskavým Bóazem, který ji jako příbuzný zachránil. Jejich manželství se pro věřící stalo oblíbeným příběhem lásky, protože zrcadlí Kristovu lásku k nám. Ester je mladá dívka žijící v cizí zemi, která se dozví o spiknutí směřujícím ke zničení jejího lidu.

V proroctvích žena symbolizuje Boží církev. Tento symbol nám mimo jiné pomáhá pochopit, jak Bůh vnímá svůj lid.

Osnova lekce

Při studiu další lekce se zaměříme na starozákonní příběhy dvou žen, Rút a Ester, které je možné vnímat jako obrazy velkého Božího plánu záchrany jeho dětí a vítězství nad silami zla a hříchu, jak je předpovídají biblická proroctví.

- Předobrazné poselství příběhu knihy Rút
 - Rt 1,5–1: Obraz lidské ztracenosti (neděle)
 - Rt 2,5–20: Obraz potřeby Vykupitele (pondělí)
 - Rt 4: Obraz jediného možného Vykupitele (úterý)
- Předobrazné poselství příběhu knihy Ester
 - Est 3,1–14: Obraz velkého nepřítele Božích dětí (středa)
 - Est 4–9: Obraz Boží záchrany v pravý čas (čtvrtek)

HLAD V „DOMĚ CHLEBA“

¹Za dnů, kdy soudili soudcové, nastal v zemi hlad. Tehdy odešel jeden muž z judského Betléma se svou ženou a dvěma syny, aby pobýval jako host na Moábských polích. ²Jmenoval se Elímelek, jeho žena Noemi a dva jeho synové Machlón a Kiljón. Byli to Efratejci z judského Betléma. Přišli na Moábská pole a přebývali tam. ³Ale Noemin muž Elímelek zemřel a ona zůstala s oběma syny sama. ⁴Ti se oženili s Moábkami. Jedna se jmenovala Orpa, druhá Rúť. Sídliili tam asi deset let. ⁵Oba, Machlón i Kiljón, rovněž zemřeli, a tak ta žena zůstala sama, bez dětí i bez muže. (Rt 1,1–5)

Osobní studium

Kritici křesťanství často poukazovali na krutou realitu života v tomto světě jako důkaz toho, že: (a) Bůh neexistuje nebo (b) není schopen zasáhnout, když se dějí špatné věci, nebo (c) je mu jedno, když trpíme. Mnohé z biblických příběhů však poskytují důkazy, že žádný z těchto předpokladů není správný. Je pravda, že Bůh dovoluje, aby lidé trpěli následky vzpoury proti němu. Bůh je však vždy přítomen, vždy jedná v lidských dějinách a vždy nás posouvá ke konečnému řešení problémů hříchu a utrpení – a to, aniž by narušoval naši svobodnou vůli. Příběh Rúť je jedním z takových příkladů.

Jaké potíže podle úvodních veršů postihly Noemi a Rúť a co je způsobilo (Rt 1,1–5)? V čem se popis jejich obtíží podobá situaci, v jaké se ocitlo celé lidstvo?

V úvodní větě tohoto příběhu nacházíme silnou ironii: Betlém, město, jehož jméno znamená „dům chleba“, postihl hlad. Připomeňme si hojnost Edenu, kde Bůh řekl Adamovi a Evě: „Z každého stromu zahrady smíš jíst“ (Gn 2,16). Lidstvo začalo svou exis-

tenci v hojnosti, pod péčí štědrého Stvořitele. Potom však vyměnilo své postavení správců stvoření za otroctví hříchu. „V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavratíš do země...“ řekl Bůh Adamovi (Gn 3,19).

Podobně jako Noemi, i my jsme přišli o dědictví, které pro nás Bůh původně připravil. Náš život se stal utrpením. Zahradu Eden jsme dostali jako dar, tento dar však nebyl bezpodmínečný – lidé se mohli svobodně vzbouřit. Taková vzpoura je však spojena s převzetím odpovědnosti za to, jak se nám bude dařit. Původně jsme si měli díky Božímu požehnání „podmanit“ (Gn 1,28) dokonale stvořený svět. Nyní však stojíme před úkolem podmanit si ten padlý. Sobecké lidské bytosti soupeří o vzácné zdroje, což vede k množství bolesti a utrpení.

Tragické následky naší vzpoury jsou nevýslovné. Přesto naše padlá Země vydává mocné svědectví o Boží lásce. Uprostřed lidské chamtivosti a pustošení hříchu se však zdá, že si nás svět podmaňuje víc, než si my podmaňujeme jej. Ale Písmo přináší jasné zaslíbení, že jednoho dne to všechno skončí.

Aplikace

Navzdory tisíciletím působení hříchu a smrti země neustále odhaluje zázraky Boží lásky a tvůrčí síly. Jak?

RÚT A BÓAZ

¹⁰Tu padla na tvář, poklonila se k zemi, a otázala se ho: „Jak to, že jsem u tebe došla přízně, že se mě ujímáš, ačkoli jsem cizinka?“ ¹¹Bóaz jí odpověděl: „Jsem dobře zpraven o všem, co jsi po smrti svého muže učinila pro svou tchyni, že jsi opustila otce a matku i rodnou zemi a odešla jsi k lidu, který jsi dříve neznala.“ ¹²Nechť ti Hospodin odplatí za tvůj skutek. Ať tě bohatě odmění Hospodin, Bůh Izraele, pod jehož křídla ses přišla ukrýt!“ (Rt 2,10–12)

Osobní studium

Noemi žádala, aby se její jméno změnilo na Mara. To pro bolest a trpkost, které vstoupily do jejího života (viz Rt 1,20). Náš vztah se Stvořitelem byl nenapravitelně poškozen hříchem, kvůli němu jsme se propadli do duchovní chudoby. Naše vyhlídky jsou pochmurné a život trávíme sbíráním „paběrku“. Žijeme z útržků radosti, které ještě stále můžeme najít v padlém světě. To vše se však změní ve chvíli, kdy uděláme pozoruhodný objev: *Bůh na nás nezapomněl.*

Přečti si text Rt 2,5–20. Jaký klíčový moment přináší tento příběh? Proč bylo pro Noemi zjištění identity jejich dobrodince tak dobrou zprávou?

Bez pomoci rodiny jejího zesnulého manžela Elímeleka neměla Noemi nárok na půdu. Doufala, že se Rút vdá za blízkého příbuzného jejího zesnulého manžela a narodí se jí dítě. Bůh učinil v Izraeli opatření, aby jednotlivci mohli získat zpět své dědictví v zaslíbené zemi. K vykoupení Elímelekovy dědictví byl potřebný blízký příbuzný. Bóaz nebyl jen laskavý hospodář, byl pří-

buzným Elímeleka, který mohl pro Noemi a Rút vykoupit půdu po jejich manželovi a otci.

Zjištění, že Bóaz byl nejen dobrosrdečný a velkorysý, ale i příbuzný, bylo tou nejlepší možnou zprávou. Chudoba, ve které se tyto dvě ženy ocitly, nemusela trvat věčně.

Křesťané už dávno pochopili, že Bóaz je předobrazem Krista, který není jen naším Stvořitelem, ale rozhodl se stát i naším příbuzným, skutečným člověkem z masa a kostí. Právě proto se v Písmu opakovaně nazývá „Syn člověka“ (Mt 12,8; Mk 8,31; L 22,22; J 3,14).

Příliš mnoho lidí považuje Boha za surového a cynického vládce: Bůh nás možná pustí do nebe, pokud zaškrtneme všechna požadovaná políčka v morálním dotazníku. Nebude to však z jeho strany žádná laskavost. Do nebe se sice dostaneme splněním všech technických požadavků, ale bude to víceméně proti jeho vůli.

Obraz Krista zjevený prostřednictvím Bóaze je však úplně jiný a zcela popírá výše zmíněné představy. Bohu na nás záleží, touží po nás a chce nás za svou nevěstu i přes naši obrovskou duchovní chudobu.

Aplikace

Uvažuj o tom, že se Stvořitel nejen stal součástí svého vlastního stvoření, ale pak za ně i zemřel. Jak by měla tato úžasná pravda ovlivnit náš pohled na naši vlastní existenci?

BÓAZ JAKO VYKUPITEL

⁸Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu
⁹a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ (Mt 4,8,9)

A přece sám archanděl Michael, když se přel s ďáblem o Mojžíšovo tělo, neosmělil se vynést nad ním zatracující soud, ale řekl: Potrestej tě Hospodin. (Ju 1,9)

Osobní studium

Bóaz se hluboce zamiluje do Rút a chce se s ní oženit. Objevuje se však důležitá překážka v podobně bližšího příbuzného, který má také nárok na Rút a její půdu. Jestliže považujeme Bóaza za předobraz Krista, pomůžeme nám tato situace pochopit problém, o který jde ve velkém sporu. Kristus nás miluje, ale je zde bližší „příbuzný“, který si na nás také dělá nárok: satan.

Co odhalují následující pasáže o nároku, který si satan dělá na lidstvo? (Jb 1,6–11; Mt 4,8,9; Ju 1,9; L 22,31)

Když se satan objevil v nebeské radě, řekl Bohu: „Procházel jsem zemi křížem krážem“ (Jb 1,7). A když se ho Bůh zeptal, zda si všiml spravedlivého Jóba, satan se vyjádřil tak, že v podstatě označil Jóba za své vlastnictví, protože Jóbovo srdce podle satana ve skutečnosti nepatřilo Bohu. Obvinil Jóba, že ve skutečnosti *následuje* Boha jen proto, že je k němu dobrý. Vyzval Boha, aby ho přestal chránit a zjistil, komu pak bude Jób věrný.

V Judovi vidíme krátký odkaz na příběh, který byl v Izraeli dobře znám: poté, co byl Mojžíš pohřben (Dt 34,6), Hospodin ho vzkřísil. Ačkoli nejsme zasvěceni do podrobností, samotný text (Ju 1,9) mluví o spo-

ru o Mojžíšovo tělo a naznačuje, že satan si na něj dělal nárok.

„Když Kníže života a zářící andělské bytosti přistoupili k hrobu, satan se obával o svou nadvládu. Začal se s Kristem, který narušil území, jež satan považoval za své vlastní, přit. Prohlásil, že dokonce ani Mojžíš nebyl schopen zachovávat Boží zákon. Dopustil se téhož hříchu, který způsobil, že byl satan vyvržen z nebe, totiž přivlastnil si slávu, která náleží Hospodinu, a tímto přestoupením se dostal pod satanovu nadvládu.“ (PP 478; NUD 227) Je zřejmé, že Kristus vyvrátil satanova tvrzení a Mojžíš byl vzkříšen (viz Mt 17,3).

V Rt 4,1–12 čteme o tom, že Bóaz putuje k bráně Betléma – města, kde Kristus vstoupil do našeho světa jako náš blízký příbuzný. Starší se shromáždí, Bóaz dohodne koupi půdy a nakonec si pro potvrzení dohody vymění obuv.

Brána bývala místem, kde se rozhodovalo o různých důležitých záležitostech. Jedná se v podstatě o formu soudu. Můžeme v tom vidět scénu soudu z Da 7,13.14.22.26.27. Nesmíme vynechat jeden podstatný aspekt soudu: soud se koná „ve prospěch svatých“, ale jen proto, že Kristus za nás zaplatil cenu, stejně jako to Bóaz udělal pro svou nevěstu.

Aplikace

Bóaz se navzdory překážkám rozhodl podniknout kroky k vykoupení Rút. Podobně i Kristus vstoupil do našeho světa, aby nás zachránil, navzdory satanovým nárokům na lidstvo. Ve kterých oblastech probíhá dnes zápas o tvůj život a tvá rozhodnutí? Jak ti v tomto boji pomáhá vědomí, že Kristus za nás zaplatil tu nejvyšší cenu jako výkupné?

HAMAN A SATAN

⁸Tu řekl Haman králi Achašveróšovi: „Je tu jakýsi lid, roztroušený a oddělený mezi národy po všech krajinách tvého království. Jejich zákony jsou odchylné od zákonů všech národů a zákony královskými se neřídí. Král z toho nemá žádný prospěch, když je trpí. ⁹Uzná-li král za vhodné, nechť dá písemný příkaz, aby byli zahubeni. Odvážím do rukou úředníků deset tisíc talentů stříbra, aby je uložili do královských pokladů.“ ¹⁰Král sňal z ruky svůj pečetní prsten a dal jej Agagovci Hamanovi, synu Hamedatovu, protivníkovi židů. ¹¹Potom řekl král Hamanovi: „Je ti dáno to stříbro i ten lid; nalož s ním, jak uznáš za dobré.“ (Est 3,8–11)

Osobní studium

V příběhu Ester se setkáváme s Hamanem, jehož životní motivací je touha po vlivu a moci. V říši zastává důležité místo nad všemi ostatními velmoži (Est 3,1).

Při čtení textů Ez 28,11–15 a Iz 14,12–15 o Luciferovi nacházíme určité paralely s Hamanem, zkaženým nepřítelem Božího vyvoleného lidu. I Haman se odmítá sklonit před svrchovanou Boží vládou. Satanovy záměry odhaluje příběh o pokoušení Krista. Satan bere Ježíše na vysokou horu, aby mu ukázal království světa (Mt 4,8–11). Kristus, jak jsme viděli, přišel vykoupit svět a prohlásil ho za svůj – a udělal to jako jeden z nás. Ježíš je náš příbuzný vykupitel. Cena, kterou zaplatil jako výkupné za nás, je ta nejvyšší možná a přesahuje jakékoli představy.

V knize Zjevení vidíme, že satanova touha po moci a uctívání přivádí tento svět do jeho poslední krize. Satanovy podvody přesvědčují svět, aby se na šelmu díval s ob-

divem a následoval ji (Zj 13,3.4). Důležitou výjimkou jsou ti, kteří odmítají šelmu uctívat. A právě vůči těmto lidem satan použije násilí.

Haman si uvědomuje, že Mordokaj – jeden z Božích vyvolených lidí – se mu nepodvolí a neuzná jeho nárok na uctívání. Haman je „pln rozhořčení“ (Est 3,5.6) a je rozhodnut vyhladit všechny Mordokajův lid z povrchu země.

Přečti si texty Est 3,1–14, Zj 12,14–17 a Zj 13,15. Jaké paralely mezi těmito pasážemi nacházíš? V čem se Janův popis Božích věrných podobá Hamanovu popisu Božího lidu?

Ďábel si dělá nárok na tento svět, ale přítomnost lidí, kteří zůstávají věrní Bohu a kteří dodržují jeho přikázání, vyvrací satanovo tvrzení o úplném ovládnutí světa. „Když se sobota stane zvláštním bodem sporu v celém křesťanství, vytrvalé odmítání malé menšiny podřídít se požadavkům většiny z nich učiní objekty všeobecné nenávisti.“ (ST, 22. 2. 1910)

Aplikace

Zamysli se nad „malými“ věcmi, které nyní zkoušejí tvou víru. Pokud uděláš kompromis v tom „malém“, jak budeš připraven obstat, až přijde velká zkouška?

„PRÁVĚ PRO CHVÍLI, JAKO JE TATO“

¹³Mordokaj však vzkázal Ester: „Nedomnívej se, že v domě králově vyvázneš životem, jediná ze všech židů. ¹⁴Budeš-li v tuto chvíli skutečně mlčet, úleva a osvobození přijde židům odjinud, ale ty a dům tvého otce zahynete. Kdo ví, zda jsi nedosáhla královské hodnosti právě pro chvíli, jako je tato.“ (Est 4,13.14)

Osobní studium

Někteří věřící mají nešťastný sklon zabývat se podrobně částmi biblických proroctví, které hovoří o utrpení a trestu. Ano, před námi jsou těžké časy. Bylo by však chybou přehlížet při studiu proroctví zaslíbené rozuzlení velkého sporu a místo toho zaměřit veškerou pozornost jen na strach a obtíže. Bůh nepřikrášluje budoucnost a o událostech, které se odehrají mezi současností a budoucností, mluví otevřeně a upřímně. Je proto vždy důležité přečíst každý příběh až do konce.

V proroctvích existuje všeobecný model, jehož prostřednictvím Bůh odhaluje pravdu o obtížích a problémech způsobených naší lidskou vzpourou. Ano, Bůh velmi jasně ukazuje důsledky hříchu. Potom však otevřeně představuje naději. Mnozí se při studiu proroctví zaměřují na předpovědi závěrečné krize – „času soužení pro Jákoba“ – a jsou naplněni strachem a obavami. Je nepochybné, že závěrečné chvíle nebudou pro Boží lid snadné. Ale jak je spolehlivá předpověď soužení, je spolehlivé i zaslíbení vysvobození.

Ve Zj 12 ďábel s nenávistnou pomstou pronásleduje Kristovu nevěstu. Bůh však zasahuje, aby ji zachránil. I v příběhu Ester vystupuje krásná královna, která sehraje ústřední roli v dramatu a Bůh ji použije k záchraně svého lidu.

Přečti si úvodní texty Est 4,13.14; Est 5,1–3 a Est 9,20–28. Co se my můžeme naučit z těchto pasáží v souvislosti s naší situací v závěrečných chvílích dějin Země?

Bůh dal povstat své církvi pro konkrétní okamžik v dějinách. Když se 1260 dní temného středověku chýlilo ke konci, Bůh vyvedl svou nevěstu z úkrytu (srovnej se Zj 12,14), aby světu předala poslední poselství milosrdenství: poselství tří andělů. Jsme zde „právě pro chvíli, jako je tato“ (Est 4,14).

Ester zjistila, že není sama, kdo čelí pronásledování rozpoutanému proti jejímu lidu Hamanem. Podařilo se jí najít přízeň u krále a její lid byl nakonec osvobozen.

Ani my nejsme sami, když vstupujeme do posledních okamžiků dějin země. Král je na naší straně a Boží lid bude také osvobozen.

Aplikace

Pro Boží lid skončilo v příběhu Ester nakonec všechno dobře. Ne vždy se však problémy vyřeší takto úspěšně.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 59. kapitolu „První izraelský král“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 603.615; NUD 294–300).

„Satan v posledních dnech vzbudí u lidí nenávist k menšině, která nebude chtít přijmout zavedenou tradici. Vlivní a početní lidé se spojí s bezbožníky a zločinci proti Božímu lidu. Bohatí, nadaní a vzdělaní budou naplněni pohrdáním. Spiknou se proti nim dokonce i vládcí, kazatelé a členové církví. Všichni tito lidé se budou snažit slovem i písmem, výhrůžkami a zesměšňováním zvrátit víru Božího lidu. Prostřednictvím falešných obvinění a agresivních útoků probudí v lidech přízemní vášně. Protože nebudou schopni vznést proti zastáncům biblické soboty argumenty podložené Písmem svatým, budou prosazovat zákony, které by jim poskytly patřičnou oporu. Zákonodárci jejich požadavkům o uzákonění neděle jako dne odpočinku nakonec vyhoví. Ti však, kdo poslouchají Boha, se nebudou ochotni podřídit zákonům nařizujícím přestupování Desatera. Na tomto bitevním poli se odehrají poslední scény velkého sporu věků mezi pravdou a lží. A jako tomu bylo za dnů Mordokaje a královny Ester, Bůh před zraky všech obhájí pravdu i svůj lid.“ (PK 605.606; OSU 227.228)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč si myslíš, že Bůh dovoluje svému lidu procházet i těžkým obdobím? Jaký to má smysl?*
2. *Jak se věřící člověk může připravovat na potenciální obtíže, které mohou nastat pro jeho věrnost Kristu? Kde můžeme nacházet naději uprostřed obtíží?*
3. *Z čeho podle vás vyplývá soustředěnost na bolestné a těžké části poselství prorocství? Co můžeme udělat, abychom nezapomněli vnímat dobré zprávy, které se nacházejí ve stejných prorocstvích?*
4. *Po přečtení Zjevení za vámi přijde přítel a svěří se, že má z té knihy „hrůzu“. Jaký přístup byste použili, abyste mu pomohli nejen knihu jasněji pochopit, ale také najít v jejím poselství naději?*
5. *„Nejsem si jistý, že mě Bůh miluje. Kdybys věděl, co jsem udělal, pochopil bys proč.“ Jak byste reagovali na tato slova? Jak by vaši odpověď mohly ovlivnit příběhy Rút a Ester?*

Příklady věrnosti

Texty na tento týden

Da 2,31–45; Da 3,1–12.17.18; Zj 13,11–17; Ř 1,18–25; Sk 12,1–17; Mt 12,9–14

Základní verš

„Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy.“ (2Tm 1,7)

Tento týden se podíváme na další dva biblické příběhy, které do pozoruhodných podrobností předpovídají události času konce.

Nejprve prozkoumáme příběh o Šadrakovi, Měšakovi a Abed-negovi, který má jasné paralely s těžkostmi popsány ve Zj 13. Potom se zaměříme na Nový zákon, kde zjistíme, že i zkušenosti prvních křesťanů nám mohou pomoci pochopit, co očekávat v době mezi současností a Kristovým návratem.

Oba příklady zdůrazňují pozoruhodnou odvahu a poskytují klíče k nalezení klidu i v těch nejnáročnějších podmínkách.

Ježíš nás opakovaně povzbuzoval slovy: „Nebojte se!“ Je důležité si pamatovat, že centrem prorocství je Kristus, a proto je třeba, abychom ve všech scénách souvisejících se závěrečnými událostmi na zemi slyšeli jeho povzbudivá slova zbavující strachu. Ježíš své učedníky povzbuzoval: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne“ (J 14,1).

Ano, události posledních dnů budou obtížné a náročné pro všechny, kteří se snaží zůstat věrni Bohu. V konečném důsledku bychom se však na tyto události měli dívat s nadějí, ne se strachem.

Osnova lekce

V předposlední lekci tohoto čtvrtletí si nejen připomeneme důležitost věrnosti Kristových následovníků v době konce, jak o ní mluví biblická prorocství z knihy Daniel i Zjevení. Nad touto věrností budeme přemýšlet ve světle dvou biblických příkladů (mladých Judejců v době babylónského zajetí a první generace křesťanů), které mohou sloužit jako předobraz věrných Božích dětí v závěru dějin.

- ▶ Příklad věrnosti judských zajatců v Babylóně
 - Da 2: Příběh Babylóna a události doby konce (neděle)
 - Da 3: Věrnost těch, kdo se klaněli jen Bohu (pondělí)
 - Zj 13: Věrnost těch, kdo se budou klanět jen Bohu (úterý)
- ▶ Příklad věrnosti prvních křesťanů čelících pronásledování
 - Sk 12,1–17: Věrnost Kristových učedníků (středa)
 - Mt 12,9–14: Pronásledování ze strany „zbožných“ (čtvrtek)

DANIEL 2. KAPITOLA

A HISTORIZUJÍCÍ PŘÍSTUP K PROROCTVÍ

³⁶*Toto je sen. Též jeho výklad řekneme králi: ³⁷Ty, králi, jsi král králů. Bůh nebes ti dal království, moc, sílu a slávu. ³⁸A všechna místa, kde bydlí lidé, polní zvěř a nebeské ptactvo, dal ti do rukou a dal ti moc nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava. ³⁹Po tobě povstane další království, nižší než tvé, a pak další, třetí království, měděné, které bude mít moc nad celou zemí. ⁴⁰Čtvrté království bude tvrdé jako železo, neboť železo drtí a drolí vše, a to království jako železo, které tříští všechno, bude drtit a tříštit. (Da 2,36–40)*

Osobní studium

Da 2 je jedním z nejpůsobivějších proroctví v celém Písmu. Prorok, který ho napsal více než pět set let před Kristem, nastínil světové dějiny, počínaje obdobím, ve kterém se on sám nacházel v Babylónu, následovala Médo-Persie, Řecko, Řím a rozpad Říma na národy moderní Evropy tak, jak existují dnes.

Když se Písmo zaměřuje na evropské národy, biblický text říká: „Že jsi viděl železo smíšené s jílovitou hlinou, znamená, že se bude lidské pokolení mísit, avšak nepřilnou k sobě navzájem, jako se nesmísí železo s hlinou“ (Da 2,43). Toto proroctví se úžasně naplnilo. Navzdory obrovské snaze zajistit jednotu národů a království (v minulosti zejména prostřednictvím uzavírání manželství), země a národy zůstávají rozděleny.

Uvedme si příklad. V současném Spojeném království Velké Británie a Severního Irska panuje windsorská dynastie, která je anglicky pojmenována *The House of Windsor*. Toto jméno je však relativně nedávné – vzniklo v roce 1917. Dříve nesla název sasko-cobursko-gothajská dynastie, což je

výrazně německé jméno, protože mnozí z britské královské rodiny – díky tomu, že se různě ženili a vdávaly – byli pokrevně příbuzní s Němci. Tyto pokrevní svazky však nestačily k tomu, aby zabránily válce, a tak se během 1. světové války ve snaze distancovat se od svých nenáviděných nepřátel přejmenovali na *The House of Windsor*.

Přečti si text Da 2,31–45. Jaký sen měl Nebúkadnesar? Jak ho Daniel vyložil?

Všechna apokalyptická proroctví v Danielovi vycházejí z textu ve druhé kapitole. To znamená, že ostatní proroctví, podobně jako Daniel 2, sledují posloupnost jednotlivých světových říší, dokud Bůh neustanoví své věčné království (viz Da 2,44 a Da 7,13.14). Jinými slovy, proroctví procházejí historií v nepřerušném sledu impérií počínaje starověkem, přes současnost a končí až v budoucnosti. Tento pohled na proroctví nazýváme historizujícím přístupem výkladu proroctví. Tak můžeme proroctví správně pochopit. Použití historizujícího přístupu je klíčové pro pochopení událostí posledních dnů, zejména v souvislosti s jejich popisem v knize Zjevení.

Aplikace

Jak nám Da 2 dokazuje, že Bůh nejen budoucnost zná, ale že má za ni v konečném důsledku i zodpovědnost?

UCTÍVÁNÍ SOCHY

¹¹Kdo nepadne a nepokloní se, má být vhozen do rozpálené ohnivé pece. ¹²Jsou zde muži Judejci, které jsi pověřil správou babylónské krajiny, Šadrak, Měšak a Abed-nego. Tito muži nedbají, králi, na tvůj rozkaz, tvé bohy neuctívají a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se neklanějí. (Da 3,11.12)

¹⁷Jestliže nás Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. ¹⁸Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme. (Da 3,17.18)

Osobní studium

Přestože Nebúkadnesar projevil svou loajalitu Danielovu Bohu (viz Da 2, zejména verše 46–48), dlouho mu tato oddanost nevydržela.

Přečti si text Da 3,1–12. Co to znamenalo, že socha byla celá ze zlata a král žádal, aby se jí všichni klaněli?

Král svůj vzdor vůči Božímu poselství zdůraznil postavením sochy, která byla celá ze zlata. Jaké poselství neslo takové jednání? Babylón nikdy nepadne a Nebúkadnesar bude králem navěky. Každý, kdo by se to odvážil zpochybnit, měl zemřít. Tento příběh slouží jako důležitá připomínka, že naše lidská touha po sebeurčení nás může rychle zaslepit před pravdou o tom, jak skončí velký spor.

V některých ohledech Nebúkadnesar projevuje vlastnosti Lucifera: byl ctižádostivý, zaměřený na sebe a dostatečně pyšný na to, aby se otevřeně vzbouřil proti Boží

autoritě. Samozřejmě existují i výrazné rozdíly: Nebúkadnesar nakonec uvěřil pravému Bohu, kterému původně tak tvrdě vzdoroval, a je pravděpodobné, že se s ním setkáme v Božím království.

Soustřeď se na slova tří mladých hebrejských mužů, kterými vzdorovali rozkazu krále (Da 3,17.18). Co se z tohoto příběhu učíme o víře a o důsledcích skutečné oddanosti?

Uvažujme chvíli o chování těchto tří mužů. Opravdu neexistovalo nějaké východisko z nebezpečné situace, ve které se ocitli? Nešlo náhodou jen o obyčejné fanatiky ochotné nechat se upálit zaživa, místo aby se vlastně jen poklonili? Nemohli to jen předstírat, sklonit se, aby si zavázali tkaničky na botách, zatímco se modlili k vlastnímu Bohu? Opravdu to stálo za nebezpečí, kterému se vystavili? Očividně o tom byli přesvědčeni. Vždyť i z jejich slov vyplývá, že věděli o hrozbě smrti, ve které se ocitli.

Aplikace

Jak se můžeme vyhnout nebezpečí hledání a dělání kompromisů ve víře? Uvažujte o tom v souvislosti s veršem: „Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké“ (L 16,10).

OPĚT UCTÍVÁNÍ SOCHY

¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹²Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. ¹³A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem. ¹⁴Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmy, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu. ¹⁵Je jí dáno, aby do sochy té šelmy vdechla život, takže ta socha mluvila a vydala rozkaz, že zemřou všichni, kdo před ní nepoklekou. ¹⁶A nutí všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch, ¹⁷aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména. (Zj 13,11–17)

Osobní studium

Při studiu Písma je poměrně snadné najít souvislost mezi Da 3 a tím, co Zjevení říká o událostech posledních dnů. Existuje k tomu dost důvodů. Da 3 – s příkazem „klanět se soše“, který je vynucován pod trestem smrti (Da 3,15), – se zrcadlí v textu Zjevení, jenž hovoří o příkazu uctívat jinou sochu (obraz). Také toto uctívání se vyžaduje pod trestem smrti (viz Zj 13,15).

Přečti si texty Zj 13,11–17; Zj 14,9.11.12; Zj 16,2; Zj 19,20 a Zj 20,4. Jaký kontrast se zde nachází mezi Božími příkázáními a lidskými příkazy?

Boží lid je povolán pokleknout „před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7), čili před Stvořitelem. V žádném případě se tedy nemá pokorit před šelmou a jejím obrazem. Tři mladí hebrejští muži, kteří čelili podobné hrozbě, odmítli uctívat cokoli jiného než Boha Stvořitele. Ačkoli okolnosti toho, co se dělo na pláni Dúra – příkaz uctí-

vat zlatou sochu, a ne Stvořitele –, a celosvětové výzvy uctívat obraz namísto Stvořitele, jsou různé, podstata zůstává stejná.

Přečti si Ř 1,18–25. Všimni si souvislosti mezi Ř 1,18 a Zj 14,9.10 (zmínka o „Božím hněvu“ a „Božím rozhorlení“). V čem je problém uctívání sochy (obrazu) jen dalším projevem téže zásady – komu lidé v konečném důsledku projevují svou věrnost?

Uctívání nemusí nutně znamenat klekání, klanění se a obětování kadidla. Uctíváme cokoli, čemu projevujeme svou věrnost. Když se zamyslíme nad tím, kdo je Bůh, náš Stvořitel a prostřednictvím Ježíšovy oběti i náš Vykupitel, pak by všechna naše úcta a uctívání mělo být samozřejmě zaměřeno na něho. Všechno ostatní je jen modloslužba. Možná to pomůže vysvětlit Ježíšova tvrdá slova: „Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje“ (Mt 12,30). Závěrečné události budou jen dramatickým projevem této pravdy.

Aplikace

Které „obrazy“ nebo vlivy v dnešním světě bojují o tvou oddanost a mohly by zaujmout místo Boha ve tvém životě? Jak můžeš zůstat věrný a uctívat Stvořitele tváří v tvář různým tlakům? Uvažuj v této souvislosti o svých rozhodnutích, prioritách a každodenních zvycích.

PRONÁSLEDOVÁNÍ RANÉ CÍRKVE

¹V té době král Herodes krutě zasáhl proti některým bratřím. ²Mečem dal popravit Jakuba, bratra Janova. ³Když viděl, že si tím získal židy, rozkázal zatknout také Petra. Byly právě velikonoce. ⁴Zmocnil se ho, dal ho zavřít do vězení a hlídat čtyřmi strážemi po čtyřech vojácích. Chtěl ho po velikonicích veřejně soudit. ⁵Petra tedy střežili ve vězení a církev se za něj stále modlila k Bohu. (Sk 12,1–5)

Osobní studium

Předzvěst závěrečných událostí neodkrývá jen Starý zákon. Mnohé náznaky nacházíme i v novozákonních textech. Život křesťanů v prvním století nebyl snadný. Nejprve je nenáviděli jejich do té chvíle spoluvěřící židé, kteří je považovali za hrozbu pro Mojžíšovu víru. Čelili také hněvu pohanské Římské říše. „Mocnosti země i pekla se spojily proti Kristu – v boji proti jeho následovníkům. Pohané si uvědomili, že vítězný postup evangelia smete jejich chrámy a oltáře, proto ve snaze zničit křesťanství sjednotili své síly. Začalo pronásledování: křesťanům byl zabavován majetek, byli vyháněni ze svých domovů – vedli ‚zápas s utrpením‘ (Žd 10,32).“ (GC 39; VDV 30)

V knize Skutky apoštolů je příběh, který velmi jasně ukazuje, co může Boží lid očekávat, když směřuje k událostem popsáným ve Zj 13.

Přečti si Sk 12,1–17. Jaké prvky tohoto příběhu mohou předznamenávat události posledního dne?

Jakub byl stat a Petr měl být další obětí. Na křesťany čekala smrt na každém kroku. Možná jeden z nejpozoruhodnějších aspektů tohoto příběhu lze najít v tom, že Petr během noci, která by měla být nejhorší v jeho životě, spí tak tvrdě, že ho anděl musí udeřit, aby ho probudil!

Zázračně osvobozený Petr si našel cestu na setkání věřících, kteří měli problém uvěřit, že je skutečně mezi nimi, přestože se za jeho vysvobození modlili. Bible říká, že „užasli“ (Sk 12,16). To nás vede k zamyšlení, jak často se sice modlíme, ale neodvažujeme se uvěřit, že Bůh nám skutečně odpoví.

Někteří věřící byli smrti ušetřeni, jiní byli zabiti. Když se přiblíží čas konce, bude se dít něco podobného. Dokonce i Petr, ač byl tehdy ušetřen, nakonec zemřel pro svou víru. Sám Ježíš mu dokonce řekl, jak zemře: „Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech dodal: „Následuj mne!“ (J 21,18.19).

Aplikace

Všimni si, že Ježíš poté, co Petrovi řekl, jak zemře, ho vyzývá: „Následuj mne!“ Proč by nám ani hrozba smrti neměla bránit v následování Pána?

ZNAMENÍ ŠELMY

⁹Odtud šel dál a přišel do jejich synagógy. ¹⁰A byl tam člověk s odumřelou rukou. Otázali se Ježíše: „Je dovoleno v sobotu uzdravovat?“ Chtěli ho totiž obžalovat. ¹¹On jim řekl: „Kdyby někdo z vás měl jedinou ovečku, a ona by mu v sobotu spadla do jámy, neuchopil by ji a nevytáhl? ¹²A oč je člověk cennější než ovce! Proto je dovoleno v sobotu činit dobře.“ ¹³Potom řekl tomu člověku: „Zvedni tu ruku!“ Zvedl ji, a byla zase zdravá jako ta druhá. ¹⁴Farizeové vyšli a smluvili se proti němu, že ho zahubí. (Mt 12,9–14)

Osobní studium

Písmo ukazuje, co se má dít v době konce. Léta však plynou a očekávané události se ještě neudály. Někteří věřící proto mají pochybnosti. Jsou i tací, kteří se na celou záležitost dívají skepticky a zpochybňují naši interpretaci posledních událostí, včetně toho, že problematika soboty se stane ústředním bodem konečného konfliktu

Kniha Zjevení je jasná: buď uctíváme Stvořitele, nebo šelmu a její obraz. A protože sedmý den, sobota, je základním znamením – sahajícím zpět do samotného Edenu (viz Gn 2,1–3) – Boha jako Stvořitele, nemělo by být překvapující, že v otázce uctívání Stvořitele bude mít sobota ústřední roli. Není také náhoda, že mocnost šelmy je stejná síla, která tvrdí, že změnila přikázání soboty z biblického dne na neděli, což nemá v Bibli žádnou oporu. S ohledem na toto pozadí myšlenka, že sobota a neděle jsou zahrnuty do otázky uctívání – opět buď Stvořitele (viz Zj 14,6.7), nebo šelmy – dává dobrý

smysl. Také v Novém zákoně nacházíme předobraz sporu o sobotu jako sedmého dne v kontrastu s lidskými přikázáními.

Přečtěte si texty Mt 12,9–14 a J 5,1–16. Co způsobilo, že náboženští vůdci chtěli Ježíše zabít?

Jak reagovali náboženští vůdci, když Ježíš v sobotu uzdravil muže s „odumřelou rukou“ (Mt 12,9–13)? „Farizeové vyšli a smluvili se proti němu, že ho zahubí“ (Mt 12,14). Smrt v důsledku sedmého dne, soboty? V J 5,1–16, po dalším zázračném uzdravení v sedmý den, náboženští vůdci „začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu“ (J 5,16).

Smrt kvůli lidské tradici (vždyť v Bibli není zakázáno uzdravení v sobotu, stejně jako v Bibli není sobota nahrazena nedělí)? Lidská tradice v protikladu k přikázání o sobotě? Přestože konkrétní problém zde není stejný jako při závěrečných událostech, určitá paralela zde je: Boží zákon versus lidský. A v obou případech problém souvisí s biblickou sobotou.

Aplikace

Jak je tvoje prožívání víry ovlivněno lidskou tradicí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 40. kapitolu „Vysvobození“ z knihy *Velké drama věků* (GC 635–652; VDV 410–420).

„V každé době pomáhal Bůh svým věrným a chránil je prostřednictvím svých andělů. Nebeské bytosti mají aktivní účast na lidských záležitostech. Objevovaly se v rouchu zářícím jako blesk, jindy přicházely jako lidé v poutnickém oděvu. Andělé v lidské podobě se ukazovali Božím následovníkům. Odpočívali v poledne pod duby, jako by byli unaveni. Přijímali pozvání, aby se stali hosty v lidských domovech. Sloužili jako průvodci poutníků, kteří museli cestovat v noci. Vlastníma rukama zapalovali oheň na oltáři. Otevírali dveře vězení a vysvobozovali Boží služebníky. Oděni nebeskou výzbrojí přišli odvalit kámen od Spasitelova hrobu.

V lidské podobě se andělé často účastní shromáždění věřících. Navštěvují ovšem také shromáždění nevěrců, jako kdysi navštívili Sodomu, a sledují jejich jednání, aby se ukázalo, zda překročili hranici Boží shovívavosti. Pán rád projevuje milosrdenství a kvůli těm několika lidem, kteří mu opravdově slouží, zadržuje pohromy a prodlužuje pokoj všech ostatních. Jak málo si ti, kdo hřeší proti Bohu, uvědomují, že za svůj život vděčí malé skupině věrných, kterým se tak rádi vysmívají a které utlačují.“ (GC 631.632; VDV 407.408)

Otázky k rozhovoru

1. Přečtěte si 2Tm 1,7. Co vás v souvislosti s biblickými proroctvími nejvíce znepokojuje? Jak ze sebe setřást ducha strachu a najít Boží poselství naděje i v proroctví, které hovoří o pronásledování pro naši víru?
2. Ačkoli právě teď může být obtížné pochopit, jak by se sobota a neděle mohly stát středem závěrečných událostí, podívejte se, jak rychle se svět může změnit. Co by nás měla tato pravda naučit o tom, že svou víru nezakládáme na aktuálních událostech, které se mohou v okamžiku změnit, ale pouze na zjeveném Božím slově?
3. Zamyslete se nad proroctvími v Da 2 a 7. Všechny říše přicházely a odcházely přesně tak, jak bylo předpovězeno. Dnes, když se podíváme zpět do historie, můžeme vidět, že se všechno dělo podle prorocké předpovědi. Z našeho dnešního pohledu má přijít jen jedno další království. Které to je a proč si můžeme být jisti, že skutečně přijde tak, jak bylo předpovězeno?

Obrazy konce

Texty na tento týden

Mt 12,38–42; Jon 3,5–10; Zj 18,4; Da 5,1–31; Zj 16,12–19; 2Pa 36,22.23

Základní verš

*„Odpověděl jim: „Jsem Hebrej a bojím se Hospodína, Boha nebes, který učinil moře i pevninu.““
(Jon 1,9)*

Tento týden se naposledy podíváme na obrazy, které nám mohou pomoci objasnit naše chápání událostí času konce. Tentokrát se budeme inspirovat misí Jonáše v Ninive, pádem Babylóna a vzestupem perského krále Kýra, který osvobodil Boží lid a umožnil mu vrátit se do zaslíbené země.

Podobně jako u jiných příběhů, i tyto historické zprávy mají hluboký význam pro každou generaci věřících. Zvláštní význam však mají pro poslední generace žijící před Kristovým návratem. Z těchto historických záznamů totiž můžeme odvodit různá ponaučení, která nám pomohou lépe si uvědomit jejich aplikaci pro dnešek, tedy „přítomnou pravdu“.

Při studiu těchto příběhů si potřebujeme uvědomit, že ačkoli poukazují na události posledních dní, nepopisují jejich detailní průběh, ale podávají jen celkovou charakteristiku toho, co se má odehrát. Zaměření se na jednotlivé podrobnosti nás může dovést až do absurdity. A tedy podobně, jako je tomu u Ježíšových podobenství, i zde bychom se měli soustředit na hlavní body a principy. Neměli bychom rozebírat každý detail v naději, že najdeme nějakou skrytou pravdu. Místo toho bychom měli hledat principy a náznaky, které nám pak pomohou objevit, co je důležité pro události času konce.

Osnova lekce

V závěrečné lekci tohoto čtvrtletí se ještě podíváme na další tři starozákonní příběhy, které jsou v pozadí symboliky a jazyka proroctví knihy Zjevení a které jsou předobrazem porážky sil zla a Kristova konečného vítězství.

- Jon 1–4; Mt 12,38–42: Jonáš – předobraz Božího poselství pro poslední dobu (neděle, pondělí)
- Da 5; Zj 16: Babylón jako předobraz porážky Božích nepřátel (úterý, středa)
- 2Pa 36,22.23: Perský král Kýros jako předobraz vítězství Mesiáše (čtvrtek)

NEOCHOTNÝ PROROK

³⁸Tehdy mu na to řekli někteří ze zákoníků a farizeů: „Mistře, chceme od tebe vidět znamení.“

³⁹On však jim odpověděl: „Pokolení zlé a zpronevěřilé si hledá znamení; ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše. ⁴⁰Jako byl Jonáš v bříse mořské obludy tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. ⁴¹Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání – a hle, zde je více než Jonáš.

⁴²Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je více než Šalomoun. (Mt 12,38–42)

Osobní studium

Příběh o Jonášovi má sice jen čtyři kapitoly, přesto jde o velmi důležité poselství. Mnozí věřící našli v tomto neochotném proroku podobnosti se sebou samotným. Příběh obsahuje také pozoruhodné náznaky budoucích událostí.

Na které části Jonášova příběhu se Ježíš odvolává v úvodním textu (Mt 12,38–42)? Jaké poučení o soudu můžeme najít v jeho slovech?

Ježíš prohlásil, že je větší než Jonáš. Kristus věděl, že příchod na tento svět bude pro něj znamenat kříž, a přece „přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo“ (L 19,10). Jonáš strávil tři dny ve velké rybě pro své vlastní hříchy; Ježíš strávil tři dny v hrobě kvůli nám. Právě to bylo totiž zapotřebí, aby mohl zachránit ztracené.

Dnes známe Jonáše jako neochotného proroka, který nechtěl jít do Ninive. Z lidského hlediska je to poměrně pochopitelné, v Asýrii panovala krutovláda. Asyrské nástěnné malby jsou plné výjevů neobvyklé bezcitnosti, lidé na dobytých územích byli často zabíjeni velice surově. Kdo by toužil

po tom, kázat o pokání v hlavním městě takové země?

V příběhu nacházíme důležitý moment, který může poukazovat na Boží věrné v době konce. Když se Jonáše ptají, kdo je, odpovídá: „Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu“ (Jon 1,9). Jde o výrok podobný poselství prvního anděla (viz Zj 14,7). Jonášův důraz na Hospodina jako toho, „který učinil moře i pevninu“, poukazuje na Boha jako na Stvořitele. Tato skutečnost je základem toho, proč bychom ho měli uctívat. A právě otázka uctívání je důležitým bodem událostí doby konce.

I naše církev bývá obviňována z kázání neoblíbeného a nechťeného poselství adresovaného duchovnímu Babylónu. Výzva „Vyjdi, lid můj, z toho města“ (Zj 18,4) znamená zvěstovat lidem, že musí činit pokání. Je to poselství, které téměř u všech lidí vyvolává negativní odpověď. A to i tehdy, bylo-li doručeno tím nejlaskavějším možným způsobem. Kdo z nás při vydávání svědectví nedostal negativní, nebo dokonce nepřátelské odpovědi? Je to jednoduše součástí poslání.

Aplikace

Kolik z proroka Jonáše v sobě nacházíš? Jak můžeš překonat jeho nesprávný postoj?

DÍLO POKÁNÍ

⁵I uvěřili ninivští muži Bohu, vyhlásili půst a oblékli si žíněné suknice od největšího až po nejmenšího. ⁶Když to slovo proniklo k ninivskému králi, vstal ze svého trůnu, odložil svůj plášť, zahalil se do žíněné suknice a sedl si do popela. ⁷Potom dal v Ninive rozhlásit: „Podle vůle krále a jeho mocných rádců! Lidé ani zvířata, skot ani brav ať nic neokusí, ať se nepasou a nepijí vodu. ⁸Ať se zahalí do žíněné suknice, lidé i zvířata, a naléhavě ať volají k Bohu. Každý ať se odvrátí od své zlé cesty a od násilí, které mu lpí na ruce. ⁹Kdo ví, možná že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněvu a nezahyneme.“ ¹⁰I viděl Bůh, jak si počínají, že se odvracejí od své zlé cesty, a lítoval, že jim chtěl učinit zlo, které ohlásil. – A neučinil tak. (Jon 3,5–10)

Osobní studium

Jonášovo poselství adresované obyvatelům Ninive bylo velmi jasné. „Jonáš vešel do města, procházel jím jeden den a volal: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno“ (Jon 3,4). Jeho slova jsou snadno pochopitelná: město bylo odsouzeno k zániku. A navíc tato slova zazněla přímo od Hospodina proroka.

Co se podle úvodní stati nakonec v Ninive stalo (Jon 3,5–10)? Proč se Jonášovo proroctví nesplnilo?

Celé město se kálo a prorokovaná záhuba byla alespoň na čas odložena. „Jejich zkáza byla odvrácena, Bůh Izraele byl v pohanském světě vyvýšen a jeho zákon byl opět respektován. Až za mnoho let bylo Ninive napadeno okolními národy, protože opět odpadlo od Boha a zpyšnělo.“ (PK 271; OSU 107)

Můžeme očekávat, že se něco podobného děje i v souvislosti se závěrečným poselstvím určeným padlému světu? Ano – a ne. To znamená, že na celém světě bude mnoho

lidí, kteří uposlechnou volání: „Vyjděte, lidé můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy“ (Zj 18,4). Bude mnoho těch, kteří se vzeprou šelmě a přidají se k těm, kteří „zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši“ (Zj 14,12). Tito lidé, podobně jako ti v Ninive, se vyhnou odsouzení, které dopadne na ztracené.

Je důležité zdůraznit, že některá biblická proroctví jsou ve své podstatě „podmíněná“. Takovým bylo i Boží oznámení, že „Ninive bude rozvráceno“. Ano, Ninive by bylo zničeno, pokud by se lidé neodvrátili od svých hříchů (viz Jr 18,7–10). Některá proroctví však nepřicházejí s takovými podmínkami. Budou splněna bez ohledu na reakci lidí. Mezi nepodmíněná patří například proroctví o prvním a druhém příchodu Krista, o znamení šelmy, o vylití ran nebo o pronásledování na konci dějin. Události popsané v těchto proroctvích se naplní (nebo se již naplnily) bez ohledu na to, co dělají lidé. Rozhodnutí a skutky každého z nás určí, na jaké straně se ocitneme, když proběhnou události předpovězené proroky.

Aplikace

Která z tvých dnešních rozhodnutí naznačují, jak se v budoucnosti rozhodneš – zda budeš uctívat Boha, nebo obraz šelmy?

BELŠASAROVA HOSTINA

²²Ani ty, jeho synu Belšasare, jsi neponížil své srdce, ačkoli jsi o tom všem věděl, ²³ale povýšil ses nad Pána nebes. [...] ²⁴Proto bylo od něho posláno zápěstí ruky a napsáno toto písmo. ²⁵Toto pak je písmo, které bylo napsáno: „Mené, mené, tekel ú-parsin“. ²⁶Toto je výklad těch slov: Mené – Bůh sečetl tvé kralování a ukončil je. ²⁷Tekel – byl jsi zvážen na vahách a shledán lehký. ²⁸Peres – tvé království bylo rozlomeno a dáno Médům a Peršanům. (Da 5,22–28)

Osobní studium

Město Ninive bylo nakonec pokořeno (roku 612 před Kristem) koaliční armádou, která zahrnovala Médy i Babylónany (v čele s Nebúkadnesarovým otcem). Právě tehdy zažilo město Babylón největší rozmach od vlády jejich velkého panovníka a zákonodárce Chammurapiho. Za vlády Nebúkadnesara už město neohrožovaly asyrské nájezdy. Babylón tak mohl bohatnout a mohl růst jeho vliv až do bodu, kdy sousedním národům nezbyvalo nic jiného než uznat jeho nadvládu. Babylón byl vládcem světa a národy, které chtěly prosperovat, musely Babylónu vyjádřit svou loajalitu.

Bible naznačuje, že Nebúkadnesar zemřel jako věřící a uznával, že Danielův Bůh je skutečně právoplatným vládcem všech národů (Da 4,34–37). Další zpráva, kterou nám dává kniha Daniel, mluví o Nebúkadnesarovu nástupci Belšasarovi.

Přečti si text Da 5,1–31. Jaká důležitá duchovní poselství můžeme pochopit z této zprávy? Co nakonec způsobilo Belšasarův pád?

Možná nejsmutnější a nejtragičtější část této zprávy najdeme v Da 5,22. Poté, co Daniel vyprávěl králi příběh o pádu a obnově Nebúkadnesara, řekl mu: „Ani ty, jeho synu

Belšasare, jsi neponížil své srdce, ačkoli jsi o tom všem věděl“ (Da 5,22). To znamená, že ačkoli Belšasar měl možnost znát pravdu a možná byl dokonce i svědkem toho, co se stalo Nebúkadnesarovi, rozhodl se tyto události ignorovat a místo toho se vydal stejným směrem, který přinesl jeho předchůdci tolik problémů.

Podobně jako když Nebúkadnesar vztyčil zlatou sochu, i Belšasar otevřeně popíral to, co předpověděl Danielův Bůh. Tím, že používal židovské chrámové nádoby na pohanské hostině, chtěl pravděpodobně naznačit, že si Babylón podmanil Židy a nyní vlastní i náboženské předměty jejich Boha. Belšasar se tak snažil zdůraznit, že je to on, kdo vládne nad Hospodinem, který předpověděl jejich zánik.

Svým jednáním Belšasar vyjádřil troufalý vzdor vůči Hospodinu. A to i přesto, že se na základě mnoha důkazů mohl rozhodnout jinak. Měl dostatek poznání pravdy. Belšasarovým největším problémem bylo jeho pyšné srdce.

V posledních dnech, kdy ve světě vypukne poslední krize, dostanou všichni lidé příležitost poznat pravdu. O tom, na kterou stranu se postaví, rozhodne jejich srdce – podobně jako tomu bylo v případě Belšasara.

Aplikace

Belšasar znal pravdu, ale rozhodl se ji ignorovat a nechal se vést pýchou a vzdorem. Jsou ve tvém životě oblasti, o kterých víš, že tě Bůh volá ke změně, ale ty stále odoláváš? Jaké kroky můžeš udělat už dnes, abys pokořil své srdce a odpověděl na Boží volání dříve, než bude pozdě?

VYSCHNUTÍ EUFRATU

¹²Šestý anděl vylil svou nádobu na velkou řeku Eufrat: a její voda vyschla, aby byla připravena cesta králům od východu slunce. ¹³A hle, z úst draka i z úst dravé šelmy a z úst lživého proroka vystoupili tři nečistí duchové, podobní ropuchám. ¹⁴Jsou to duchové ďábelští, kteří činí zázračná znamení. Vyšli ke králům celého světa, aby je shromáždili k boji v rozhodující den všemohoucího Boha. ¹⁵„Hle, přicházím nečekaně jako zloděj! Blaze tomu, kdo bdí a střeží svůj šat, aby nechodil nahý a nebylo vidět jeho nahotu!“ ¹⁶Shromáždili ty krále na místo zvané hebrejsky Harmagedon. (Zj 16,12–16)

Osobní studium

Jednou ze silných stránek Babylónu byla řeka Eufrat, která tekla pod hradbami a poskytovala tak městu neomezené zásoby vody. Tato přednost se však stala také jeho největší slabostí. Nitokris, starověká babylonská královna (pravděpodobně manželka Nabonida), dala postavit hliněné stavby, které lemovaly cestu vody do města. Aby mohli dělníci na těchto stavbách pohodlně pracovat, dala odklonit tok řeky do bažin před městem. Král Kýros si uvědomil, že by mohl udělat to samé. Dal přehradit Eufrat a snížit tok natolik, aby mohly jeho jednotky pohodlně projít pod hradbami. Když se mu podařilo dostat za městské zdi, našel obranné hradby stojící podél řeky naprosto nehlídané. Město padlo za jedinou noc. Starověký řecký historik Hérodotos píše, že „ti, kteří žili v centru Babylóna, netušili, že předměstí padla, protože byla doba svátků a všichni tančili a oddávali se radovánkám.“

(HERODOTUS, *The Histories*, New York: Penguin, 2015, s. 94) Máme dost důvodů předpokládat, že se jedná o stejnou hostinu, o které se píše v Da 5.

Přečti si texty Da 5,18–31 a Zj 16,12–19. Jaké paralely můžeme najít mezi ranami ze Zjevení a příběhem o pádu Babylóna?

Když Ježíš svým učedníkům vyprávěl o znameních času, varoval je: „Bděte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu přijde zloděj, bděl by a zabránil by mu vloupat se do domu“ (Mt 24,42.43). Podobně jako při pádu starověkého města, i novodobý Babylón zaskočí náhlé zjevení Krista. Nemuselo by tomu tak být. V množství podrobných proroctví jsme totiž poznali dostatek znamení, která poukazují na brzký Ježíšův příchod.

Svět nebude zaskočen primárně proto, že neví, co Bůh předpověděl. Svět bude překvapen zejména proto, že se rozhodl nevěřit tomu, co Bůh řekl, že se stane.

Aplikace

Přečti si Zj 16,15. Jaké poselství evangelia zaznívá dokonce i uprostřed varování týkajících se času konce? Co znamená „nechodit nahý“?

KÝROS, POMAZANÝ

²²V prvním roce vlády Kýra, krále perského, se splnilo slovo Hospodinovo, které mluvil ústy Jeremjáše. Hospodin vzbudil ducha perského krále Kýra, že dal po celém svém království rozhlásit a také zapsat: ²³„Toto praví Kýros, král perský: „Hospodin, Bůh nebes, mi dal všechna království země. Pověřil mě, abych mu vybudoval dům v Jeruzalémě, který je v Judsku. Kdokoli z vás, ze všeho jeho lidu – Hospodin, jeho Bůh, buď s ním – se může vydat na cestu.““ (2Pa 36,22.23)

Osobní studium

Když Kýros vyplenil město Babylón, skončily roky zajetí Božího lidu. Peršané dovolili Izraelcům vrátit se do zaslíbené země a znovu postavit chrám. Za Kýra se Perská říše stala největší v dějinách.

Jak bylo u Peršanů zvykem, Kýra dokonce nazývali „Velký král“ nebo „Král králů“.

Kýros předznamenává, co se stane, až se Kristus vrátí pro svou církev. Ježíš je totiž Král, který přichází z východu (srov. Mt 24,27), vede válku proti Babylónu a osvobozuje svůj lid, aby konečně unikl z Babylóna a vrátil se do zaslíbené země. (Viz Zj 19,11–16.) Proto Bůh mluví o Kýrovi jako o „svém pomazaném“ (Iz 45,1). Nejenže tento slavný Peršan osvobodil Boží lid, ale jeho tažení proti Babylónu je také předobrazem Kristova druhého příchodu.

Znovu si přečti úvodní text (2Pa 36,22.23) a pokus se najít, v čem je příběh o Kýrovi podobný příběhu o Nebúkadnesarovi. V čem

se jejich příběhy liší? Co dal král vyhlásit po celém svém království? Jak to ovlivnilo první Ježíšův příchod o staletí později?

Původní pořadí knih Starého zákona bylo později změněno tak, aby poslední knihou byl Malachiáš. Původně však Starý zákon končil právě tímto prohlášením Kýra. Následujícím kanonickým příběhem – v navazujícím Novém zákoně – by tak bylo Evangelium podle Matouše, které začíná narozením Krista, který je *antitypem* (naplněním) prorocství o Kýrovi.

Zatímco Kýros zorganizoval přestavbu pozemského chrámu, Ježíš zahájil svou službu v nebeské svatyni, která vyvrcholí jeho slavným návratem a našim vysvobozením.

Kýros rozhodně nebyl dokonalým zorněním Krista. Žádný typ se dokonale neshoduje s *antitypem*. Musíme být proto opatrní a nepřenášet všechny detaily o Kýrovi na Krista. Přesto je možné jej považovat za typ „Spasitele“.

Aplikace

Je pozoruhodné, že Bůh prostřednictvím pohanského krále tak výrazným způsobem naplnil svou vůli. Ačkoli se nám to na základě vnějších okolností může zdát nepravděpodobné, Pán nakonec způsobí, že události před koncem se uskuteční tak, jak byly prorokovány. Jak se můžeme ujistit o této pravdě?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 43. kapitolu „Poslední noc Babylónu“ z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 522–538; OSU 197–202).

„Prorocství hovořila o vzestupu a pádu velkých světových říší – o Babylónu, Médo-Persii, Řecku a Římu. V případě každé z nich, stejně jako v případě národů menšího významu, se historie vždy opakovala. Každá prošla obdobím zkoušek, ve kterém neobstála, její sláva vybledla a pozbyla své moci. Národy odmítaly Boží principy a samy si přivodily svou zkázu. Přesto však v průběhu staletí skrytě působila božská, všeovládající moc, která nenápadně uskutečňovala své záměry.“ (PK 535; OSU 200)

V Jr 18 prorok pozoruje hrnčíře, který dělá to, co každý hrnčíř: formuje a tvaruje to, na čem právě pracuje. Tento obraz hrnčíře formujícího hlínu Bůh používá k vysvětlení principu podmíněnosti v biblických prorocích. A abychom si byli jisti, že rozumíme, Hospodin prostřednictvím Jeremjáše říká toto: „Jednou promluví proti pronárodu a proti království, že je vyvrátím, podvrátím a zničím. Avšak odvrátí-li se onen pronárod od zla, jež páchal a proti němuž jsem mluvil, budu litovat toho, že jsem zamýšlel způsobit mu něco zlého. Jindy promluví o pronárodu a o království, že je vybuduji a zasadím. Budou-li se však dopouštět toho, co je zlé v mých očích, a nebudou mě poslouchat, budu litovat toho, že jsem slíbil prokázat jim dobré věci“ (Jr 18,7–10).

Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se nad Ježíšovým výrokem, že soud bude pro Ninive lehčí než pro Boží lid, který se vzdálil od pravdy. (Viz Mt 12,39–42.) Jaké poučení může církev vyvodit z tohoto varování?
2. Všimněte si vyjádření, že s každou následující říší se „historie vždy opakovala“ (PK 535; OSU 200). Jaké stejné rysy lze najít mezi říšemi uvedenými v prorocích? Jak šla jejich historie stejnou prorockou cestou? Jakým způsobem je následuje i náš svět?
3. Uvažujte o tom, že to často není mysl, intelekt, co brání lidem kráčet cestou víry, ale jejich srdce. Jak může toto poznání ovlivnit způsob, jakým vydáváte svědectví druhým?

POUŽITÉ ZKRATKY

.....

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

BK Bible kralická
B21 Bible, překlad 21. století
ČSP Český studijní překlad

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
PK	Prophets and Kings	OSU	Od slávy k úpadku
PP	Patriarchs and Prophets	NUD	Na úsvitu dějin
		PP	Patriarchové a proroci
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
T	Testimonies for the Church

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary
RH	Advent Review and Sabbath Herald
ST	Signs of the Times

PLÁN TEMATICKÝCH SOBOT, TÝDNŮ A SBÍREK V ROCE 2025

Všem dárcům děkujeme za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních dvě sbírky. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odesílány na účet příslušného sdružení. První část variabilního symbolu je ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je přidělené číslo sboru.

	Téma soboty	Sbírka	VS
Duben			
5. 4.	Den modlitby a půstu		
12. 4.	Sbírka pro projekty Hope Channel	Sbírka pro EUD	15
	Rozdávání misijních knih (12.–18. 4.)		
19. 4.	Den služby lidem se speciálními potřebami		
26. 4.			
Květen			
3. 5.	Den jednoty v misi		
10. 5.	Modlitba za Adu Česká republika	Sbírka pro Adu ČR	22
17. 5.	Den zdraví v rámci EUD		
24. 5.	Den modlitby za ohrožené děti		
31. 5.			
Červen			
7. 6.	Den biblických korespondenčních kurzů a sobotní školy		
14. 6.	Den služby žen		
	Den uprchlíků		
21. 6.	Sbírka 13. soboty pro Jihoasijsko-Pacifickou divizi	Sbírka 13. soboty	13
28. 6.			

HopeTV.cz

NABÍDKOVÝ LIST 2.Q 2025

NOVINKY

MERVYN A. WARREN ELLEN GOULD WHITEOVÁ O KÁZÁNÍ

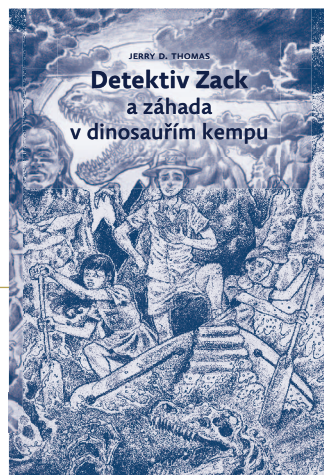
Pověření kázat evangelium zní po celé věky, podněcuje a inspiruje kazatele i dnes. Je to posvátný úkol, který vyžaduje úctu a přípravu. Profesor homiletiky Mervyn A. Warren napsal tuto knihu, aby všem, kteří stojí za kazatelnou, pomohl pochopit, v čem tkví umění kázat. Obsahuje rozsáhlou sbírku praktických rad Ellen G. Whiteové o tom, jak připravit a přednést působivé kázání.

15 × 21 cm / 92 stran / brožura

JERRY D. THOMAS DETEKTIV ZACK A ZÁHADA V DINOSAURĚM KEMPU

Další z příběhů dětského detektiva se odehrává v Národním památníku dinosaurů na hranicích Colorada a Utahu, kde tráví společnou dovolenou několik rodin, a děti samozřejmě opět pátrají...

11,5 × 17 cm / 136 stran / brožura

MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

- ▶ Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec
tel.: 558 359 100, 603 553 628
e-mail: expedice@adventorion.cz
www.adventorion.cz

- ▶ Prostřednictvím sborového traktátníka
doručení v příští zásilce do vašeho sboru
(neplatí se poštovné ani balné).
- ▶ Osobní objednání – zásilky jsou expedovány
po obdržení objednávky na adresu objednatele
(poštovné a balné 100 Kč, dobřetné 100 Kč).

... co se nevešlo na

www.adventorion.cz/knihy/misijni-tiskoviny-kategorie

SLOVO NA CESTU – NOVÝ ZÁKON (misijní projekt)

Vítáme vás ve společenství adventistů

Jsme křesťanská církev, která se těší na příchod Ježíše Krista a respektuje Boží rady pro náš praktický život.

Můžete s námi prožít modlitby, duchovní písně, studium Bible a promluvu z Božího slova.

Nabízíme vám duchovní rozhovor a modlitby za vaše potřeby.

Pojďte dál, máme radost z vaší přítomnosti.

Vítáme vás ve společenství adventistů

Jsme křesťanská církev, která se těší na příchod Ježíše Krista a respektuje Boží rady pro náš praktický život.

Pojďte dál, máme radost z vaší přítomnosti.

Vítáme vás ve společenství adventistů

Jsme křesťanská církev, která se těší na příchod Ježíše Krista a respektuje Boží rady pro náš praktický život.

Můžete s námi prožít modlitby, duchovní písně, studium Bible a promluvu z Božího slova.

Nabízíme vám duchovní rozhovor a modlitby za vaše potřeby.

Pojďte dál, máme radost z vaší přítomnosti.

Vítáme vás ve společenství adventistů

Jsme křesťanská církev, která se těší na příchod Ježíše Krista a respektuje Boží rady pro náš praktický život.

Pojďte dál, máme radost z vaší přítomnosti.

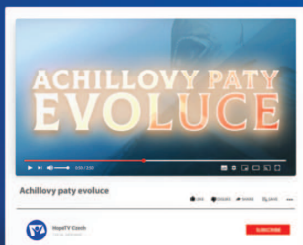

ROLL-UP – BANNER „Vítáme vás ve společenství adventistů“

Možnost výběru z různých provedení.

HopeTV nabízí naději v každém záběru

Achillovy paty evoluce

Mnozí lidé věří, že evoluce je nezpochybnitelným faktem a odolá všem útokům, jako Achilles ve svém zlatém brnění. Je to ale opravdu tak?

Ahoj, námořníci!

Valí se sem vlna dětské zábavy! Nasedněte se svými dětmi a s posádkou kapely Only His na loď a vydejte se na dobrodružnou plavbu.

Projekt rodina

Kdysi byla fungující rodina samozřejmostí, dnes je spíše vzácností. Proto vznikl Projekt rodina – seriál, v němž vás vztahová poradkyně Milena Mikulková provede celou problematikou vztahů a rodinného života.

Hledání 2

Seriál Hledání 2 sklidil po celém světě již mnoho ocenění a svým moderním zpracováním může i vám pomoci seznámit vaše přátele s křesťanstvím a nenásilnou formou je oslovit poselstvím evangelia.

Dále z archivu doporučujeme

identita
HopeTV Czech

Igor Bukovský:
Mentální výkonnost člověka
HopeTV Czech

Také ateista
HopeTV Czech

Miroslav Kysilko:
Tajemství prorocství
HopeTV Czech

Sedmý den
HopeTV Czech

Max Kašparů:
Stavy a vztahy
HopeTV Czech

A tisíce dalších křesťanských videí

Koncert v knize **Nebem překvapená** evangelium podle Marie Magdaleny

Ojedinelá multimediální kniha, která poskytuje textový a pomocí QR kódů přeneseně i audiovizuální záznam hudebního vyprávění Pěveckého sboru Ireny Szurmanové s názvem Nebem překvapená. Podtitul „evangelium podle Marie Magdaleny“ odkazuje na její osobní příběh setkání s Ježíšem Kristem, který kdysi dávno o Velikonocích jednou provždy svou obětí změnil její život i dějiny celého světa. Kniha propojuje QR kódy texty písní i slova s audiovizuálním záznamem na YouTube, který byl pořízen ve spolupráci s HopeTV v Neratově v červnu 2023. Pěvecký sbor zpívá v doprovodu osmičlenného komorního orchestru složeného z členů Janáčkovy filharmonie Ostrava a hostů. Vyprávění Marie Magdaleny přednáší herečka Eva Kodešová. Na stránkách knihy je možné najít i předmluvu a doslov k vyprávění, ohlasy účastníků a kompletní obsazení projektu. Kniha je bohatá na fotografie nejen z Neratova, ale i z dalších koncertů pěveckého sboru.

Brožura 15 x 21 cm / 84 stran

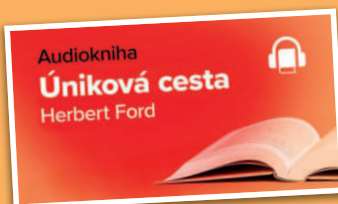
Objednávky přijímá Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec,
e-mail: expedice@adventorion.cz, tel.: 603 553 625, www.adventorion.cz

ČASOPIS PRO VŠECHNY, KDO CHTĚJÍ DOHLÉDNOUT DÁLE (AŽ ZA OBZOR)

OBJEVTE INSPIRACI A NADĚJI

ve svých sluchátkách

www.aknihy.cz

